

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GOVERNMENT GAZETTE

STAATSKOERANT

VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

VOL. 425

CAPE TOWN, 20 NOVEMBER 2000

KAAPSTAD, 20 NOVEMBER 2000

No. 21776

THE PRESIDENCY

No. 1187. 20 November 2000

It is hereby notified that the Acting President has assented to the following Act which is hereby published for general information:—

No. 32 of 2000: Local Government: Municipal Systems Act, 2000.

DIE PRESIDENSIE

No. 1187. 20 November 2000

Hierby word bekend gemaak dat die Waarnemende President sy goedkeuring gegee het aan die onderstaande Wet wat hierby ter algemene inligting gepubliseer word:—

No. 32 van 2000: Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000.

*(English text signed by the Acting President.)
(Assented to 14 November 2000.)*

ACT

To provide for the core principles, mechanisms and processes that are necessary to enable municipalities to move progressively towards the social and economic upliftment of local communities, and ensure universal access to essential services that are affordable to all; to define the legal nature of a municipality as including the local community within the municipal area, working in partnership with the municipality's political and administrative structures; to provide for the manner in which municipal powers and functions are exercised and performed; to provide for community participation; to establish a simple and enabling framework for the core processes of planning, performance management, resource mobilisation and organisational change which underpin the notion of developmental local government; to provide a framework for local public administration and human resource development; to empower the poor and ensure that municipalities put in place service tariffs and credit control policies that take their needs into account by providing a framework for the provision of services, service delivery agreements and municipal service districts; to provide for credit control and debt collection; to establish a framework for support, monitoring and standard setting by other spheres of government in order to progressively build local government into an efficient, frontline development agency capable of integrating the activities of all spheres of government for the overall social and economic upliftment of communities in harmony with their local natural environment; to provide for legal matters pertaining to local government; and to provide for matters incidental thereto.

PREAMBLE

Whereas the system of local government under apartheid failed dismally to meet the basic needs of the majority of South Africans;

Whereas the Constitution of our non-racial democracy enjoins local government not just to seek to provide services to all our people but to be fundamentally developmental in orientation;

Whereas there is a need to set out the core principles, mechanisms and processes that give meaning to developmental local government and to empower municipalities to move progressively towards the social and economic upliftment of communities and the provision of basic services to all our people, and specifically the poor and the disadvantaged;

Whereas a fundamental aspect of the new local government system is the active engagement of communities in the affairs of municipalities of which they are an integral part, and in particular in planning, service delivery and performance management;

Whereas the new system of local government requires an efficient, effective and transparent local public administration that conforms to constitutional principles;

*(Engelse teks deur die Waarnemende President geteken.)
(Goedgekeur op 14 November 2000.)*

WET

Om voorsiening te maak vir die kernbeginsels, -meganismes en -prosesse wat nodig is ten einde munisipaliteite in staat te stel om in toenemende mate te beweeg na die maatskaplike en ekonomiese opheffing van plaaslike gemeenskappe, en om algemene toegang tot noodsaaklike dienste wat vir almal bekostigbaar is, te verseker; om die regsraad van 'n munisipaliteit te omskryf met insluiting van die plaaslike gemeenskap binne die munisipale gebied wat in vennootskap saamwerk met die munisipaliteit se politieke en administratiewe strukture; om voorsiening te maak vir die wyse waarop munisipale bevoegdhede en funksies uitgeoefen en uitgevoer word; om voorsiening te maak vir gemeenskapsdeelname; om 'n eenvoudige en bemagtigende raamwerk tot stand te bring vir die kernprosesse van beplanning, prestasiebestuur, hulpbronnemobilisering en organisatoriese verandering wat die benadering van ontwikkelingsgerigte plaaslike regering ondersteun; om 'n raamwerk te voorsien vir plaaslike openbare administrasie en die ontwikkeling van menslike hulpbronne; om die armes te bemagtig en te verseker dat munisipaliteite 'n dienstariewebeleid en 'n kredietbeheerbeleid instel wat hulle behoeftes in ag neem deur 'n raamwerk vir diensverskaffing, diensleweringsooreenkomste en munisipale diensdistrikte te voorsien; om vir kredietbeheer en skuldinvordering voorsiening te maak; om 'n raamwerk in te stel vir die ondersteuning, monitering en stel van standaarde deur ander regeringsfere ten einde plaaslike regering in 'n toenemende mate op te bou tot 'n doeltreffende, eerste linie-ontwikkelingsagentskap wat oor die vermoë beskik om die aktiwiteite van alle regeringsfere te integreer vir die algehele maatskaplike en ekonomiese opheffing van gemeenskappe in harmonie met hulle natuurlike omgewing; om voorsiening te maak vir regsaaengeleenthede wat op plaaslike regering betrekking het; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

AANHEF

Nademaal die stelsel van plaaslike regering onder apartheid skandelik gefaal het om aan die basiese behoeftes van die meerderheid van Suid-Afrikaners te voldoen;

Nademaal die Grondwet van ons nie-rassige demokrasie aan plaaslike regering voorskryf om nie alleen te poog om dienste aan al ons mense te voorsien nie, maar om wesenlik ontwikkelingsgerig te wees;

Nademaal daar 'n behoefte bestaan om die kernbeginsels, meganismes en prosesse uiteen te sit wat betekenis aan ontwikkelingsgerigte plaaslike regering gee en om munisipaliteite te bemagtig om progressief te beweeg na die sosiale en ekonomiese opheffing van gemeenskappe en die voorsiening van basiese dienste aan al ons mense, en in besonder die armes en benadeeldes;

Nademaal die aktiewe betrekking van gemeenskappe by die sake van munisipaliteite waarvan hulle 'n integrale deel vorm 'n grondliggende aspek van die nuwe plaaslike regering stelsel is, en in besonder in beplanning, diensverskaffing en prestasiebestuur;

Nademaal die nuwe stelsel van plaaslike regering 'n doeltreffende, effektiewe en deursigtige plaaslike openbare administrasie benodig wat aan grondwetlike beginsels voldoen;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

Whereas there is a need to ensure financially and economically viable municipalities;

Whereas there is a need to create a more harmonious relationship between municipal councils, municipal administrations and the local communities through the acknowledgement of reciprocal rights and duties;

Whereas there is a need to develop a strong system of local government capable of exercising the functions and powers assigned to it; and

Whereas this Act is an integral part of a suite of legislation that gives effect to the new system of local government;

BE IT THEREFORE ENACTED by the Parliament of the Republic of South Africa, as follows:—

TABLE OF CONTENTS

CHAPTER 1

INTERPRETATION

5

1. Definitions

CHAPTER 2

LEGAL NATURE AND RIGHTS AND DUTIES OF MUNICIPALITIES

2. Legal nature
3. Co-operative government
4. Rights and duties of municipal councils
5. Rights and duties of members of local community
6. Duties of municipal administrations
7. Exercise of rights and performance of duties

10

CHAPTER 3

15

MUNICIPAL FUNCTIONS AND POWERS

8. General empowerment
9. Assignments initiated by the executive to municipalities generally
10. Assignments initiated by the executive to specific municipalities
11. Executive and legislative authority
12. Legislative procedures
13. Publication of by-laws
14. Standard draft by-laws
15. Municipal code

20

CHAPTER 4

25

COMMUNITY PARTICIPATION

16. Development of culture of community participation
17. Mechanisms, processes and procedures for community participation
18. Communication of information concerning community participation
19. Public notice of meetings of municipal councils
20. Admission of public to meetings
21. Communications to local community
22. Regulations and guidelines

30

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

Nademaal daar 'n behoefte bestaan om finansiële en ekonomiese lewensvatbare munisipaliteite te verseker;

Nademaal daar 'n behoefte bestaan om 'n meer harmonieuse verhouding tussen munisipale rade, munisipale administrasies en die plaaslike gemeenskappe te skep deur die erkenning van wederkerige regte en verpligtinge;

Nademaal daar 'n behoefte bestaan om 'n sterk stelsel van plaaslike regering te ontwikkel wat in staat is om die funksies en bevoegdhede wat daaraan opgedra is, uit te oefen; en

Nademaal hierdie Wet 'n integrale deel is van 'n reeks wetgewing wat aan die nuwe stelsel van plaaslike regering gevolg gee;

WORD DAAR DAAROM BEPAAL deur die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:—

INHOUDSOPGAWE**HOOFSTUK 1****5 INTERPRETASIE**

1. Woordomskrywing

HOOFSTUK 2**REGSAARD EN REGTE EN VERPLIGTINGE VAN MUNISIPALITEITE**

2. Regsaard
- 10 3. Samewerkende regering
4. Regte en verpligtinge van munisipale rade
5. Regte en verpligtinge van lede van plaaslike gemeenskap
6. Verpligtinge van munisipale administrasies
7. Uitoefening van regte en uitvoering van pligte

15 HOOFSTUK 3**MUNISIPALE FUNKSIES EN BEVOEGDHEDE**

8. Algemene bemagtiging
9. Opdragings geïnisieer deur uitvoerende gesag aan munisipaliteite in algemeen
10. Opdragings geïnisieer deur uitvoerende gesag aan bepaalde munisipaliteite
- 20 11. Uitvoerende en wetgewende gesag
12. Wetgewende prosedures
13. Publikasie van verordenings
14. Standaard konsepverordenings
15. Munisipale kode

25 HOOFSTUK 4**GEMEENSKAPSDAARNAME**

16. Ontwikkeling van kultuur van gemeenskapsdaarname
17. Meganismes, prosesse en prosedures vir gemeenskapsdaarname
18. Mededeling van inligting rakende gemeenskapsdaarname
- 30 19. Openbare kennisgewing van vergaderings van munisipale rade
20. Toegang van publiek tot vergaderings
21. Mededelings aan plaaslike gemeenskap
22. Regulasies en riglyne

CHAPTER 5**INTEGRATED DEVELOPMENT PLANNING***Part 1: General*

23. Municipal planning to be developmentally oriented	
24. Municipal planning in co-operative government	5
25. Adoption of integrated development plans	

Part 2: Contents of integrated development plans

26. Core components of integrated development plans	

<i>Part 3: Process for planning, drafting, adopting and review of integrated development plans</i>	10
--	----

27. Framework for integrated development planning	
28. Adoption of process	
29. Process to be followed	
30. Management of drafting process	
31. Provincial monitoring and support	15
32. Copy of integrated development plan to be submitted to MEC for local government	
33. <i>Ad hoc</i> committees	
34. Annual review and amendment of integrated development plan	

<i>Part 4: Miscellaneous</i>	20
------------------------------	----

35. Status of integrated development plan	
36. Municipality to give effect to integrated development plan	
37. Regulations and guidelines	

CHAPTER 6**PERFORMANCE MANAGEMENT** 25

38. Establishment of performance management system	
39. Development of performance management system	
40. Monitoring and review of performance management system	
41. Core components	
42. Community involvement	30
43. General key performance indicators	
44. Notification of key performance indicators and performance targets	
45. Audit of performance measurements	
46. Annual reports	
47. Reports by MEC	35
48. Reports by Minister	
49. Regulations and guidelines	

CHAPTER 7**LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION AND HUMAN RESOURCES***Part 1: Basic principles* 40

50. Basic values and principles governing local public administration	
51. Organisation of administration	
52. Inconsistency with applicable labour legislation	

Part 2: Political structures, political office bearers and roles

53. Roles and responsibilities	45

HOOFSTUK 5**GEÏNTEGREERDE ONTWIKKELINGSBEPLANNING***Deel 1: Algemeen*

23. Ontwikkelingsgerigtheid van munisipale beplanning
 5 24. Munisipale beplanning in samewerkende regering
 25. Aanneming van geïntegreerde ontwikkelingsplanne

Deel 2: Inhoud van geïntegreerde ontwikkelingsplan

26. Kernkomponente van geïntegreerde ontwikkelingsplanne

10 *Deel 3: Proses vir beplanning, opstel, aanneem en hersiening van
geïntegreerde ontwikkelingsplanne*

27. Raamwerk vir geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning
 28. Aanneming van proses
 29. Navolging van proses
 30. Bestuur van opstel proses
 15 31. Provinsiale monitering en ondersteuning
 32. Voorlegging van afskrif van geïntegreerde ontwikkelingsplan aan LUR vir
plaaslike regering
 33. *Ad hoc*-komitees
 34. Jaarlikse hersiening en wysiging van geïntegreerde ontwikkelingsplan

20 *Deel 4: Diverse*

35. Status van geïntegreerde ontwikkelingsplan
 36. Munisipaliteit moet gevolg gee aan geïntegreerde ontwikkelingsplan
 37. Regulasies en riglyne

HOOFSTUK 6

25 **PRESTASIEBESTUUR**

38. Instel van prestasiebestuurstelsel
 39. Ontwikkeling van prestasiebestuurstelsel
 40. Monitering en hersiening van prestasiebestuurstelsel
 41. Kernkomponente
 30 42. Gemeenskapsbetrokkenheid
 43. Algemene sleutelprestasië-aanwysers
 44. Bekendmaking van sleutelprestasië-aanwysers en prestasiedoelwitte
 45. Ouditering van prestasiemaatstawwe
 46. Jaarverslae
 35 47. Verslae deur LUR
 48. Verslae deur Minister
 49. Regulasies en riglyne

HOOFSTUK 7**PLAASLIKE OPENBARE ADMINISTRASIE EN MENSlike HULPBRONNE**

40 *Deel 1: Basiese beginsels*

50. Basiese waardes en beginsels wat plaaslike openbare administrasie beheers
 51. Organisasie van administrasie
 52. Onbestaanbaarheid met toepaslike arbeidswetgewing

Deel 2: Politieke strukture, politieke ampsbelleërs en rolle

- 45 53. Rolle en verantwoordelikhede

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- 54. Code of Conduct for councillors
- 55. Municipal managers
- 56. Appointment of managers directly accountable to municipal managers
- 57. Employment contracts for municipal managers and managers directly accountable to municipal managers 5
- 58. Remuneration of municipal managers and managers directly accountable to municipal managers

Part 3: Delegation system

- 59. Delegations
- 60. Certain delegations restricted to executive committees or executive mayors 10
- 61. Referral of matters to delegating authorities for decision
- 62. Appeals
- 63. Duty to report to delegating authorities
- 64. Withdrawal, amendment or lapsing of delegation or subdelegation
- 65. Review of delegations 15

Part 4: Staff matters

- 66. Staff establishments
- 67. Human resource development
- 68. Capacity building
- 69. Code of Conduct for municipal staff members 20
- 70. Code of Conduct to be provided to staff members and communicated to local community
- 71. Bargaining council agreement

Part 5: Miscellaneous

- 72. Regulations and guidelines 25

CHAPTER 8**MUNICIPAL SERVICES**

- 73. General duty

Part 1: Service tariffs

- 74. Tariff policy 30
- 75. By-laws to give effect to policy

Part 2: Provision of services

- 76. Mechanisms for provision of services
- 77. Occasions when municipalities must review and decide on mechanisms to provide municipal services 35
- 78. Criteria and process for deciding on mechanisms to provide municipal services
- 79. Provision of services by municipality through internal mechanism
- 80. Provision of services through service delivery agreements with external mechanisms
- 81. Responsibilities of municipalities when providing services through service delivery agreements with external mechanisms 40
- 82. Municipal entities

Part 3: Service delivery agreements involving competitive bidding

- 83. Competitive bidding
- 84. Negotiation and agreement with prospective service provider 45

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- 54. Gedragskode vir raadslede
- 55. Munisipale bestuurders
- 56. Aanstelling van bestuurders wat regstreeks aan munisipale betuurders verantwoordbaar is
- 5 57. Dienskontrakte vir munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan munisipale bestuurders verantwoordbaar is
- 58. Besoldiging van munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan munisipale bestuurders verantwoordbaar is

Deel 3: Stelsel van delegering

- 10 59. Delegasies
- 60. Sekere delegasies beperk tot uitvoerende komitees en uitvoerende burgemeesters
- 61. Verwysing van aangeleenthede na delegerende owerhede vir besluit
- 62. Appèlle
- 15 63. Plig om aan delegerende owerhede verslag te doen
- 64. Terugtrekking, wysiging of verval van delegasie of subdelegasie
- 65. Hersiening van delegasies

Deel 4: Personeelaangeleenthede

- 66. Diensstate
- 20 67. Menslike hulpbronontwikkeling
- 68. Kapasiteitsbou
- 69. Gedragskode vir munisipale personeellede
- 70. Gedragskode moet aan personeellede voorsien word en meegedeel word aan plaaslike gemeenskap
- 25 71. Bedingingsraadbesluite

Deel 5: Diverse

- 72. Regulasies en riglyne

HOOFSTUK 8**MUNISIPALE DIENSTE**

- 30 73. Algemene plig

Deel 1: Dienstariewe

- 74. Tariefbeleid
- 75. Verordenings moet aan beleid uitvoering gee

Deel 2: Verskaffing van dienste

- 35 76. Meganismes vir verskaffing van dienste
- 77. Geleenthede wanneer munisipaliteit moet hersien en besluit oor meganismes om munisipale dienste te verskaf
- 78. Maatstawwe en proses om oor meganismes te besluit om munisipale dienste te verskaf
- 40 79. Verskaffing van dienste deur munisipaliteit deur interne meganisme
- 80. Verskaffing van dienste deur diensleweringsooreenkomste met eksterne meganismes
- 81. Verantwoordelikhede van munisipaliteite wanneer dienste deur diensleweringsooreenkomste met eksterne meganismes verskaf word
- 45 82. Munisipale entiteite

Deel 3: Diensleweringsooreenkomste waarby mededingende bieëry betrokke is

- 83. Mededingende bieëry
- 84. Onderhandeling en ooreenkoms met voornemende diensverskaffer

Part 4: Municipal service districts

- 85. Establishment of internal municipal service districts
- 86. Policy framework for internal municipal service districts
- 87. Establishment of multi-jurisdictional municipal service districts
- 88. Minister requesting the establishment of multi-jurisdictional municipal service districts 5
- 89. Contents of agreements establishing multi-jurisdictional municipal service districts
- 90. Legal status of governing bodies
- 91. Powers and duties of governing bodies of multi-jurisdictional municipal service districts 10
- 92. Control of governing bodies of multi-jurisdictional municipal service districts
- 93. Termination of multi-jurisdictional municipal service districts

Part 5: Regulations and guidelines

- 94. Regulations and guidelines 15

CHAPTER 9**CREDIT CONTROL AND DEBT COLLECTION**

- 95. Customer care and management
- 96. Debt collection responsibility of municipalities
- 97. Contents of policy 20
- 98. By-laws to give effect to policy
- 99. Supervisory authority
- 100. Implementing authority
- 101. Municipality's right of access to premises
- 102. Accounts 25
- 103. Agreements with employers
- 104. Regulations and guidelines

CHAPTER 10**PROVINCIAL AND NATIONAL MONITORING AND
STANDARD SETTING**

30

Part 1: Provincial monitoring

- 105. Provincial monitoring of municipalities
- 106. Non-performance and maladministration

Part 2: National monitoring and standard setting

- 107. Furnishing of information 35
- 108. Essential national and minimum standards

CHAPTER 11**LEGAL MATTERS**

- 109. Legal proceedings
- 110. Certain certificates to be evidence 40
- 111. Copy of *Provincial Gazette* as evidence
- 112. Prosecution of offences
- 113. Fines and bail
- 114. Time of notices and payments
- 115. Service of documents and process 45
- 116. Public servitudes
- 117. Custody of documents
- 118. Restraint on transfer of property

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

Deel 4: Munisipale diensdistrikte

- 85. Instelling van interne munisipale diensdistrikte
- 86. Beleidsraamwerk vir interne munisipale diensdistrikte
- 87. Instelling van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte
- 5 88. Minister versoek die instelling van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte
- 89. Inhoud van ooreenkomste wat multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte instel
- 90. Regstatus van beheerliggame
- 10 91. Bevoegdheide en pligte van beheerliggame van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte
- 92. Beheer van beheerliggame van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte
- 93. Beëindiging van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte

Deel 5: Regulasies en riglyne

- 15 94. Regulasies en riglyne

HOOFSTUK 9**KREDIETBEHEER EN SKULDINVORDERING**

- 95. Klantesorg en -bestuur
- 96. Skuldinvorderingsverantwoordelikheid van munisipaliteite
- 20 97. Inhoud van beleid
- 98. Verordenings moet gevolg gee aan beleid
- 99. Toesighoudende gesag
- 100. Implementeringsgesag
- 101. Munisipaliteit se toegangsreg tot persele
- 25 102. Rekeninge
- 103. Ooreenkomste met werkgewers
- 104. Regulasies en riglyne

HOOFSTUK 10**PROVINSIALE EN NASIONALE MONITERING EN STEL
VAN STANDAARDE**

30

Deel 1: Provinsiale monitering

- 105. Provinsiale monitering van munisipaliteite
- 106. Nie-prestasie en wanadministrasie

Deel 2: Nasionale monitering en stel van standaarde

- 35 107. Verskaffing van inligting
- 108. Noodsaaklike nasionale en minimumstandaarde

HOOFSTUK 11**REGSAANGELEENTHEDE**

- 109. Regsverrigtinge
- 40 110. Sekere sertifikate as bewys
- 111. Afskrif van *Provinsiale Koerant* as bewys
- 112. Vervolging van oortredings
- 113. Boetes en borgtog
- 114. Tyd van kennisgewings en betalings
- 45 115. Bestel van dokumente en proses
- 116. Openbare serwitute
- 117. Bewaring van dokumente
- 118. Verbod op oordrag van eiendom

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**CHAPTER 12****MISCELLANEOUS**

119. Offences and penalties	
120. Regulations and guidelines	
121. Amendment of legislation	5
122. Transitional arrangements	
123. Phasing in of certain provisions of this Act	
124. Short title and commencement	

SCHEDULE 1**CODE OF CONDUCT FOR COUNCILLORS** 10**Preamble**

1. Definitions	
2. General conduct of councillors	
3. Attendance at meetings	
4. Sanctions for non-attendance of meetings	15
5. Disclosure of interest	
6. Personal gain	
7. Declaration of interests	
8. Full-time councillors	
9. Rewards, gifts and favours	20
10. Unauthorised disclosure of information	
11. Intervention in administration	
12. Council property	
13. Duty of chairpersons of municipal councils	
14. Breaches of Code	25
15. Application of Code to traditional leaders	

SCHEDULE 2**CODE OF CONDUCT FOR MUNICIPAL STAFF MEMBERS**

1. Definitions	
2. General conduct	30
3. Commitment to serving the public interest	
4. Personal gain	
5. Disclosure of benefits	
6. Unauthorised disclosure of information	
7. Undue influence	35
8. Rewards, gifts and favours	
9. Council property	
10. Payment of arrears	
11. Participation in elections	
12. Sexual harassment	40
13. Reporting duty of staff members	
14. Breaches of Code	

SCHEDULE 3**LEGISLATION AMENDED****CHAPTER 1** 45**INTERPRETATION****Definitions**

1. In this Act, unless inconsistent with the context—

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

HOOFSTUK 12**DIVERSE**

- 119. Misdrywe en strawwe
- 120. Regulasies en riglyne
- 5 121. Wysiging van wetgewing
- 122. Oorgangmaatreëls
- 123. Infasering van sekere bepalings van hierdie Wet
- 124. Kort titel en inwerkingtreding

BYLAE 110 **GEDRAGSKODE VIR RAADSLEDE**

Aanhef

- 1. Woordoms krywing
- 2. Algemene gedrag van raadslede
- 3. Bywoning van vergaderings
- 15 4. Sanksies vir nie-bywoning van vergaderings
- 5. Openbaarmaking van belange
- 6. Persoonlike gewin
- 7. Verklaring van belange
- 8. Voltydse raadslede
- 20 9. Belonings, geskenke en gunste
- 10. Ongemagtigde openbaarmaking van inligting
- 11. Inmenging in administrasie
- 12. Raadseiendom
- 13. Plig van voorsitters van munisipale rade
- 25 14. Skending van Kode
- 15. Toepassing van Kode op tradisionele leiers

BYLAE 2**GEDRAGSKODE VIR MUNISIPALE PERSONEELLEDE**

- 1. Woordoms krywing
- 30 2. Algemene gedrag
- 3. Verbintenis tot dien van openbare belang
- 4. Persoonlike gewin
- 5. Openbaarmaking van voordele
- 6. Ongemagtigde openbaarmaking van inligting
- 35 7. Onbehoorlike beïnvloeding
- 8. Belonings, geskenke en gunste
- 9. Raadseiendom
- 10. Betaling van agterstallige bedrae
- 11. Deelname aan verkiesings
- 40 12. Seksuele teistering
- 13. Verslagdoeningsplig van personeellede
- 14. Skending van Kode

BYLAE 3**WETGEWING GEWYSIG**45 **HOOFSTUK 1****INTERPRETASIE****Woordoms krywing**

- 1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

“basic municipal services” means a municipal service that is necessary to ensure an acceptable and reasonable quality of life and, if not provided, would endanger public health or safety or the environment;

“by-law” means legislation passed by the council of a municipality binding in the municipality on the persons to whom it applies;

“category”, in relation to municipalities, means a category A, B or C municipality envisaged in section 155(1) of the Constitution;

“citizen” means a citizen of the Republic as envisaged in section 3 of the Constitution;

“Code of Conduct”, in relation to—

(a) a councillor, means the Code of Conduct set out in Schedule 1; and

(b) a staff member of a municipality, means the Code of Conduct set out in Schedule 2;

“councillor” means a member of a municipal council;

“delegating authority”—

(a) in relation to a delegation of a power or duty by a municipal council, means the municipal council; or

(b) in relation to a subdelegation of a power or duty by another political structure, or by a political office bearer, councillor or staff member of a municipality, means that political structure, political office bearer, councillor or staff member;

“delegation”, in relation to a duty, includes an instruction to perform the duty, and

“delegate” has a corresponding meaning;

“development” means sustainable development, and includes integrated social, economic, environmental, spatial, infrastructural, institutional, organisational and human resources upliftment of a community aimed at—

(a) improving the quality of life of its members with specific reference to the poor and other disadvantaged sections of the community; and

(b) ensuring that development serves present and future generations;

“district municipality” means a category C municipality envisaged in section 155(1)(c) of the Constitution;

“environmentally sustainable”, in relation to the provision of a municipal service, means the provision of a municipal service in a manner aimed at ensuring that—

(a) the risk of harm to the environment and to human health and safety is minimised to the extent reasonably possible under the circumstances;

(b) the potential benefits to the environment and to human health and safety are maximised to the extent reasonably possible under the circumstances; and

(c) legislation intended to protect the environment and human health and safety is complied with;

“executive authority”, in relation to a municipality, means the municipality’s executive authority envisaged in section 156 of the Constitution, read with section 11 of this Act;

“financially sustainable”, in relation to the provision of a municipal service, means the provision of a municipal service in a manner aimed at ensuring that the financing of that service from internal and external sources, including budgeted income, grants and subsidies for the service, is sufficient to cover the costs of—

(a) the initial capital expenditure required for the service;

(b) operating the service; and

(c) maintaining, repairing and replacing the physical assets used in the provision of the service;

“integrated development plan” means a plan envisaged in section 25;

“labour legislation” includes collective agreements in terms of the Labour Relations Act, 1995 (Act No. 66 of 1995);

“local community” or **“community”**, in relation to a municipality, means that body of persons comprising—

(a) the residents of the municipality;

(b) the ratepayers of the municipality;

(c) any civic organisations and non-governmental, private sector or labour organisations or bodies which are involved in local affairs within the municipality; and

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

“arbeidswetgewing” ook kollektiewe ooreenkomste ingevolge die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1995 (Wet No. 66 van 1995);

“basiese munisipale diens” ’n munisipale diens wat noodsaaklik is om ’n aanvaarbare en redelike lewenskwaliteit te verseker, en, indien dit nie voorsien word nie, openbare-gesondheid of —veiligheid of die omgewing sal bedreig;

“belastingbetaler”, met betrekking tot ’n munisipaliteit, ’n persoon wat teenoor ’n munisipaliteit aanspreeklik is vir die betaling van—

(a) belasting op eiendom in die munisipaliteit;

(b) enige ander belasting, aksyns of heffing wat deur die munisipaliteit gehef word; of

(c) gelde vir diens wat óf deur die munisipaliteit óf ingevolge ’n diensleweringsooreenkoms verskaf word;

“burger” ’n burger van die Republiek soos beoog in artikel 3 van die Grondwet;

“delegasie”, met betrekking tot ’n plig, ook ’n opdrag om die plig te verrig, en het **“delegeer”** ’n ooreenstemmende betekenis;

“delegerende gesag”—

(a) met betrekking tot ’n delegering van ’n bevoegdheid of plig deur ’n munisipale raad, die munisipale raad; of

(b) met betrekking tot ’n subdelegering van ’n bevoegdheid of plig deur ’n ander politieke struktuur, of deur ’n politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid van ’n munisipaliteit, daardie politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid;

“diensowerheid” die bevoegdheid van ’n munisipaliteit om die verskaffing van ’n munisipale diens deur ’n diensverskaffer te reguleer;

“diensleweringsooreenkoms” ’n ooreenkoms tussen ’n munisipaliteit en ’n instelling of persoon gemeld in artikel 76 (b) ingevolge waarvan ’n munisipale diens deur daardie instelling of persoon verskaf word, óf vir eie rekening óf namens die munisipaliteit;

“diens-nutsmatskappy” ’n munisipale entiteit wat ingevolge artikel 82(1)(c) ingestel is;

“diensverskaffer” ’n persoon of instelling, of enige kombinasie van persone en instellings, wat ’n munisipale diens verskaf; **“distriksmunisipaliteit”** ’n kategorie C munisipaliteit beoog in artikel 155(1)(c) van die Grondwet; **“eienaarskaps-beheer”** met betrekking tot ’n maatskappy, koöperasie, trust, fonds of enige ander koöperatiewe entiteit wat ingevolge enige toepaslike nasionale of provinsiale wetgewing ingestel is, die vermoë om enige van die volgende bevoegdhede uit te oefen om die finansiële en bedryfsbeleidsrigtings van die entiteit te beheer ten einde voordele uit sy aktiwiteite te verkry:

(a) Om minstens die meerderheid van die direksie of soortgelyke bestuursliggaam aan te stel of te ontslaan;

(b) om daardie entiteit se hoof-uitvoerende beampte aan te stel of te ontslaan;

(c) om minstens die meerderheid stemme uit te bring by vergaderings van die direksie of soortgelyke bestuursliggaam; of

(d) om minstens die meerderheid van die stemregte by ’n algemene vergadering in die geval van ’n maatskappy, koöperasie of ander liggaam wat lede het, te beheer;

“finansiële volhoubaar”, met betrekking tot die verskaffing van ’n munisipale diens, die verskaffing van ’n munisipale diens op ’n wyse wat daarop gemik is om te verseker dat die finansiering van daardie diens vanuit interne en eksterne bronne, wat insluit begrote inkomste, toekennings en subsidies vir die diens, genoegsaam is om die kostes te dek van—

(a) die aanvanklike kapitale uitgawe wat vir die diens benodig word;

(b) die bedryf van die diens; en

(c) die onderhoud, herstel en vervanging van die fisiese bates wat in die verskaffing van die diens gebruik word;

“gedragskode”, met betrekking tot—

(a) ’n raadslid, die Gedragskode in Bylae 1 uiteengesit; en

(b) ’n personeellid van ’n munisipaliteit, die Gedragskode in Bylae 2 uiteengesit;

“geïntegreerde ontwikkelingsplan” ’n plan beoog in artikel 25;

“georganiseerde plaaslike regering” ’n organisasie wat ingevolge artikel 2 (1) van die Wet op Georganiseerde Plaaslike Regering, 1997 (Wet No. 52 van 1997), erken is om plaaslike regering nasionaal of provinsiaal te verteenwoordig;

“hierdie Wet” ook enige regulasies ingevolge artikel 120 uitgevaardig;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (d) visitors and other people residing outside the municipality who, because of their presence in the municipality, make use of services or facilities provided by the municipality,
and includes, more specifically, the poor and other disadvantaged sections of such body of persons; 5
- “local municipality”** means a category B municipality envisaged in section 155(1)(b) of the Constitution;
- “MEC”** means a member of a provincial Executive Council;
- “MEC for local government”** means the MEC responsible for local government in a province; 10
- “Minister”** means the national Minister responsible for local government;
- “municipal council”** or **“council”** means a municipal council referred to in section 157(1) of the Constitution;
- “municipal entity”** means—
- (a) a company, co-operative, trust, fund or any other corporate entity established in terms of any applicable national or provincial legislation and which operates under the ownership control of one or more municipalities, and includes, in the case of a company under such ownership control, any subsidiary of that company; or 15
- (b) a service utility; 20
- “municipality”**, when referred to as—
- (a) an entity, means a municipality as described in section 2; and
- (b) a geographic area, means a municipal area determined in terms of the Local Government: Municipal Demarcation Act, 1998 (Act No. 27 of 1998);
- “municipal manager”** means a person appointed in terms of section 82 of the Municipal Structures Act; 25
- “Municipal Structures Act”** means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act No. 117 of 1998);
- “national organ of state”** means an organ of state functioning within the national sphere of government; 30
- “organised local government”** means an organisation recognised in terms of section 2 (1) of the Organised Local Government Act, 1997 (Act No. 52 of 1997), to represent local government nationally or provincially;
- “organ of state”** means an organ of state as defined in section 239 of the Constitution; 35
- “ownership control”**, in relation to a company, co-operative, trust, fund or any other corporate entity established in terms of any applicable national or provincial legislation, means the ability to exercise any of the following powers to govern the financial and operating policies of the entity in order to obtain benefits from its activities: 40
- (a) To appoint or remove at least the majority of the board of directors or equivalent governing body;
- (b) to appoint or remove that entity’s chief executive officer;
- (c) to cast at least the majority of the votes at meetings of the board of directors or equivalent governing body; or 45
- (d) to control at least the majority of the voting rights at a general meeting in the case of a company, co-operative or other body having members;
- “political office bearer”** means the speaker, executive mayor, mayor, deputy mayor or a member of the executive committee as referred to in the Municipal Structures Act; 50
- “political structure”**, in relation to a municipality, means the council of the municipality or any committee or other collective structure of a municipality elected, designated or appointed in terms of a specific provision of the Municipal Structures Act;
- “prescribe”** means prescribe by regulation or guidelines in terms of section 120, and **“prescribed”** has a corresponding meaning; 55
- “Provincial Gazette”** means the official gazette of the province concerned;
- “provincial organ of state”** means an organ of state functioning within the provincial sphere of government;
- “ratepayer”**, in relation to a municipality, means a person who is liable to the municipality for the payment of— 60
- (a) rates on property in the municipality;
- (b) any other tax, duty or levy imposed by the municipality; or

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- “inwoner”, met betrekking tot ’n munisipaliteit, ’n persoon wat gewoonlik in die munisipaliteit woonagtig is;
- “kategorie”, met betrekking tot munisipaliteite, ’n kategorie A, B of C munisipaliteit beoog in artikel 155(1) van die Grondwet;
- 5 “LUR” ’n lid van ’n provinsiale Uitvoerende Raad;
- “LUR vir plaaslike regering” die LUR verantwoordelik vir plaaslike regering in ’n provinsie;
- “Minister” die nasionale Minister verantwoordelik vir plaaslike regering;
- 10 “munisipale bestuurder” ’n persoon wat ingevolge artikel 82 van die Munisipale Strukture Wet aangestel is;
- “munisipale entiteit”—
- (a) ’n maatskappy, koöperasie, trust, fonds of enige ander koöperatiewe entiteit wat ingevolge enige toepaslike nasionale of provinsiale wetgewing ingestel is en wat onder die eienaarskapsbeheer van een of meer munisipaliteite optree, en sluit in, in die geval van ’n maatskappy onder sodanige eienaarskapsbeheer, enige filiaal van daardie maatskappy; of
- 15 (b) ’n diens-nuttsmaatskappy;
- “munisipale raad” of “raad” ’n munisipale raad in artikel 157(1) van die Grondwet bedoel;
- 20 “Munisipale Strukture Wet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);
- “munisipaliteit”, wanneer daarna verwys word as—
- (a) ’n entiteit, ’n munisipaliteit soos omskryf in artikel 2; en
- 25 (b) ’n geografiese gebied, ’n munisipale gebied wat ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Afbakening, 1998 (Wet No. 27 van 1998), bepaal is;
- “nasionale staatsorgaan” ’n staatsorgaan wat in die nasionale regeringsfeer funksioneer;
- 30 “omgewingsvolhoubaar”, met betrekking tot die verskaffing van ’n munisipale diens, die verskaffing van ’n munisipale diens op ’n wyse wat daarop gemik is om te verseker dat—
- (a) die risiko van skade aan die omgewing en aan menslike gesondheid en veiligheid so min as moontlik gemaak word in die mate wat redelikerwys moontlik is gegewe die omstandighede;
- 35 (b) die potensiële voordele vir die omgewing en vir menslike gesondheid en veiligheid optimaal verkry word in die mate wat redelikerwys moontlik is gegewe die omstandighede; en
- (c) wetgewing wat bedoel is om die omgewing en menslike gesondheid en veiligheid te beskerm, nagekom word;
- 40 “ontwikkeling” volgehoue ontwikkeling, wat insluit geïntegreerde maatskaplike, ekonomiese, omgewings-, ruimtelike, infrastrukturele, institusionele, organisasie- en menslike hulpbronopheffing van ’n gemeenskap wat daarop gemik is om—
- (a) die lewensgehalte van sy lede te verbeter met bepaalde verwysing na die armes en ander benadeelde sektore van die gemeenskap; en
- 45 (b) te verseker dat ontwikkeling huidige en toekomstige geslagte dien;
- “personeel”, met betrekking tot ’n munisipaliteit, die werknemers van die munisipaliteit, insluitende die munisipale bestuurder;
- “plaaslike gemeenskap” of “gemeenskap”, met betrekking tot ’n munisipaliteit, daardie liggaam van persone wat bestaan uit—
- 50 (a) die inwoners van die munisipaliteit;
- (b) die belastingbetalers van die munisipaliteit;
- (c) enige burgerlike organisasies en nie-regerings-, privaatsektor- of arbeidsorganisasies of —liggame wat by plaaslike aangeleenthede binne die munisipaliteit betrokke is; en
- 55 (d) besoekers en ander mense wat buite die munisipaliteit woon en wat, as gevolg van hulle teenwoordigheid in die munisipaliteit, gebruik maak van dienste of fasiliteite wat deur die munisipaliteit verskaf word, en ook, in die besonder, die armes en ander benadeelde sektore van sodanige liggaam van persone;
- 60 “plaaslike munisipaliteit” ’n kategorie B munisipaliteit beoog in artikel 155(1)(b) van die Grondwet;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (c) fees for services provided either by the municipality or in terms of a service delivery agreement;
- “resident”**, in relation to a municipality, means a person who is ordinarily resident in the municipality;
- “service authority”** means the power of a municipality to regulate the provision of a municipal service by a service provider; 5
- “service delivery agreement”** means an agreement between a municipality and an institution or person mentioned in section 76(b) in terms of which a municipal service is provided by that institution or person, either for its own account or on behalf of the municipality; 10
- “service provider”** means a person or institution or any combination of persons and institutions which provide a municipal service;
- “service utility”** means a municipal entity established in terms of section 82(1)(c);
- “staff”**, in relation to a municipality, means the employees of the municipality, including the municipal manager; 15
- “this Act”** includes any regulations made in terms of section 120;
- “type”**, in relation to municipalities, means a type of municipality envisaged in section 155(2) of the Constitution, and defined in Part 2 of Chapter 1 of the Municipal Structures Act.

CHAPTER 2

20

LEGAL NATURE AND RIGHTS AND DUTIES OF MUNICIPALITIES

Legal nature

2. A municipality—

- (a) is an organ of state within the local sphere of government exercising legislative and executive authority within an area determined in terms of the Local Government: Municipal Demarcation Act, 1998; 25
- (b) consists of—
- (i) the political structures and administration of the municipality; and
 - (ii) the community of the municipality;
- (c) functions in its area in accordance with the political, statutory and other relationships between its political structures, political office bearers and administration and its community; and 30
- (d) has a separate legal personality which excludes liability on the part of its community for the actions of the municipality.

Co-operative government

35

3. (1) Municipalities must exercise their executive and legislative authority within the constitutional system of co-operative government envisaged in section 41 of the Constitution.

(2) The national and provincial spheres of government must, within the constitutional system of co-operative government envisaged in section 41 of the Constitution, exercise their executive and legislative authority in a manner that does not compromise or impede a municipality's ability or right to exercise its executive and legislative authority. 40

(3) For the purpose of effective co-operative government, organised local government must seek to— 45

- (a) develop common approaches for local government as a distinct sphere of government;
- (b) enhance co-operation, mutual assistance and sharing of resources among municipalities;
- (c) find solutions for problems relating to local government generally; and 50
- (d) facilitate compliance with the principles of co-operative government and intergovernmental relations.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- “**politieke ampsbekleër**” die speaker, uitvoerende burgemeester, burgemeester, onderburgemeester of ’n lid van die uitvoerende komitee soos bedoel in die Munisipale Strukture Wet;
- 5 “**politieke struktuur**”, met betrekking tot ’n munisipaliteit, die raad van die munisipaliteit of ’n komitee of ander kollektiewe strukture van ’n munisipaliteit wat ingevolge ’n bepaalde bepaling van die Munisipale Strukture Wet verkies, aangewys of aangestel is;
- “**Provinsiale Koerant**” die amptelike koerant van die betrokke provinsie;
- 10 “**provinsiale staatsorgaan**” ’n staatsorgaan wat in die provinsiale regeringsfeer funksioneer;
- “**raadslid**” ’n lid van ’n munisipale raad;
- “**soort**”, met betrekking tot munisipaliteite, ’n soort munisipaliteit beoog in artikel 155(2) van die Grondwet, en omskryf in Deel 2 van Hoofstuk 1 van die Munisipale Strukture Wet;
- 15 “**staatsorgaan**” ’n staatsorgaan soos omskryf in artikel 239 van die Grondwet;
- “**uitvoerende gesag**”, met betrekking tot ’n munisipaliteit, die munisipaliteit se uitvoerende gesag soos beoog in artikel 156 van die Grondwet, gelees met artikel 11 van hierdie Wet;
- 20 “**verordening**” wetgewing wat deur die raad van ’n munisipaliteit aangeneem is en wat in die munisipaliteit bindend is op die persone op wie dit van toepassing is;
- “**voorskryf**” by regulasie of riglyne ingevolge artikel 120 voorskryf, en het “**voorgeskryf**” ’n ooreenstemmende betekenis;

HOOFSTUK 2

25 REGSAARD EN REGTE EN VERPLIGTINGE VAN MUNISIPALITEITE

Regsaard

2. ’n Munisipaliteit—

- (a) is ’n staatsorgaan binne die plaaslike regeringsfeer wat wetgewende en uitvoerende gesag uitoefen binne ’n gebied wat ingevolge die Wet op
- 30 Plaaslike Regering: Munisipale Afbakening, 1998, bepaal is;
- (b) bestaan uit—
- (i) die politieke strukture en administrasie van die munisipaliteit; en
- (ii) die gemeenskap van die munisipaliteit;
- 35 (c) funksioneer binne sy gebied ooreenkomstig die politieke, statutêre en ander verhoudings tussen sy politieke strukture, politieke ampsbekleërs en administrasie en sy gemeenskap; en
- (d) het ’n afsonderlike regspersoonlikheid wat aanspreeklikheid van sy gemeenskap vir die handelinge van die munisipaliteit uitsluit.

Samewerkende regering

- 40 3. (1) Munisipaliteite moet hul uitvoerende en wetgewende gesag uitoefen binne die grondwetlike sisteem van samewerkende regering beoog in artikel 41 van die Grondwet.

- (2) Die nasionale en provinsiale regeringsfeer moet, binne die grondwetlike sisteem van samewerkende regering beoog in artikel 41 van die Grondwet, hulle uitvoerende en
- 45 wetgewende gesag uitoefen op ’n wyse wat ’n munisipaliteit se vermoë of reg om sy uitvoerende en wetgewende gesag uit te oefen, nie kompromitteer of belemmer nie.

- (3) Vir doeleindes van effektiewe samewerkende regering, moet georganiseerde plaaslike regering daarna streef om—

- (a) gemeenskaplike benaderings te ontwikkel vir plaaslike regering as ’n
- 50 afsonderlike regeringsfeer;
- (b) samewerking, wedersydse bystand en die deel van hulpbronne tussen munisipaliteite te versterk;
- (c) oplossings te vind vir probleme wat in die algemeen op plaaslike regering betrekking het; en
- 55 (d) voldoening aan die beginsels van samewerkende regering en interregeringsbetrekkinge te fasiliteer.

Rights and duties of municipal councils

4. (1) The council of a municipality has the right to—
- (a) govern on its own initiative the local government affairs of the local community;
 - (b) exercise the municipality's executive and legislative authority, and to do so without improper interference; and 5
 - (c) finance the affairs of the municipality by—
 - (i) charging fees for services; and
 - (ii) imposing surcharges on fees, rates on property and, to the extent authorised by national legislation, other taxes, levies and duties. 10
- (2) The council of a municipality, within the municipality's financial and administrative capacity and having regard to practical considerations, has the duty to—
- (a) exercise the municipality's executive and legislative authority and use the resources of the municipality in the best interests of the local community;
 - (b) provide, without favour or prejudice, democratic and accountable government; 15
 - (c) encourage the involvement of the local community;
 - (d) strive to ensure that municipal services are provided to the local community in a financially and environmentally sustainable manner;
 - (e) consult the local community about— 20
 - (i) the level, quality, range and impact of municipal services provided by the municipality, either directly or through another service provider; and
 - (ii) the available options for service delivery;
 - (f) give members of the local community equitable access to the municipal services to which they are entitled; 25
 - (g) promote and undertake development in the municipality;
 - (h) promote gender equity in the exercise of the municipality's executive and legislative authority;
 - (i) promote a safe and healthy environment in the municipality; and
 - (j) contribute, together with other organs of state, to the progressive realisation of the fundamental rights contained in sections 24, 25, 26, 27 and 29 of the Constitution. 30
- (3) A municipality must in the exercise of its executive and legislative authority respect the rights of citizens and those of other persons protected by the Bill of Rights.

Rights and duties of members of local community

35

5. (1) Members of the local community have the right—
- (a) through mechanisms and in accordance with processes and procedures provided for in terms of this Act or other applicable legislation to—
 - (i) contribute to the decision-making processes of the municipality; and
 - (ii) submit written or oral recommendations, representations and complaints to the municipal council or to another political structure or a political office bearer or the administration of the municipality; 40
 - (b) to prompt responses to their written or oral communications, including complaints, to the municipal council or to another political structure or a political office bearer or the administration of the municipality; 45
 - (c) to be informed of decisions of the municipal council, or another political structure or any political office bearer of the municipality, affecting their rights, property and reasonable expectations;
 - (d) to regular disclosure of the state of affairs of the municipality, including its finances; 50
 - (e) to demand that the proceedings of the municipal council and those of its committees must be—
 - (i) open to the public, subject to section 20;
 - (ii) conducted impartially and without prejudice; and
 - (iii) untainted by personal self-interest; 55

Regte en verpligtinge van munisipale rade

4. (1) Die raad van 'n munisipaliteit het die reg om—
- (a) op eie inisiatief die plaaslike regeringsaangeleenthede van die plaaslike gemeenskap te bestuur;
 - 5 (b) die munisipaliteit se uitvoerende en wetgewende gesag uit te oefen, en om dit te doen sonder onbehoorlike inmenging; en
 - (c) om die sake van die munisipaliteit te finansier deur—
 - (i) gelde vir dienste te hef; en
 - 10 (ii) bobelasting op gelde, eiendomsbelasting en, in die mate deur nasionale wetgewing daartoe gemagtig, ander belastings, heffings en aksyns te hef.
- (2) Die raad van 'n munisipaliteit het die verpligting om, binne die munisipaliteit se finansiële en administratiewe kapasiteit en met inagneming van praktiese oorwegings;—
- 15 (a) die munisipaliteit se uitvoerende en wetgewende gesag uit te oefen en die hulpbronne van die munisipaliteit in die beste belang van die plaaslike gemeenskap aan te wend;
 - (b) sonder bevoorregting of vooroordeel, demokratiese en verantwoordbare regering te voorsien;
 - 20 (c) die betrokkenheid van die plaaslike gemeenskap aan te moedig;
 - (d) daarna te streef om te verseker dat munisipale dienste op 'n finansiële en omgewingsvolhoubare wyse aan die plaaslike gemeenskap verskaf word;
 - (e) die plaaslike gemeenskap te raadpleeg oor—
 - 25 (i) die vlak, kwaliteit, bestek en inslag van munisipale dienste wat deur die munisipaliteit voorsien word, of direk of deur middel van 'n ander diensverskaffer; en
 - (ii) die beskikbare opsies vir diensverskaffing;
 - (f) lede van die plaaslike gemeenskap billike toegang te verleen tot die munisipale dienste waarop hulle geregtig is;
 - 30 (g) ontwikkeling in die munisipaliteit te bevorder en te onderneem;
 - (h) geslagsgelykheid in die uitoefening van die munisipaliteit se uitvoerende en wetgewende gesag te bevorder;
 - (i) 'n veilige en gesonde omgewing in die munisipaliteit te bevorder; en
 - 35 (j) tesame met ander staatsorgane by te dra tot die progressiewe verwesenliking van die fundamentele regte wat in artikels 24, 25, 26, 27 en 29 van die Grondwet vervat is.
- (3) 'n Munisipaliteit moet by die uitoefening van sy uitvoerende en wetgewende gesag die regte van burgers en dié van ander persone wat deur die Handves van Regte beskerm word, eerbiedig.

40 Regte en verpligtinge van lede van plaaslike gemeenskap

5. (1) Lede van die plaaslike gemeenskap het die reg—
- (a) om deur meganismes en ooreenkomstig prosesse en prosedures wat ingevolge hierdie Wet of ander toepaslike wetgewing voor voorsiening gemaak word—
 - 45 (i) by te dra tot die besluitnemingsprosesse van die munisipaliteit; en
 - (ii) skriftelike of mondelinge aanbevelings, verhoë en klagtes aan die munisipale raad of aan 'n ander politieke struktuur of 'n politieke ampsbekleër of die administrasie van die munisipaliteit voor te lê;
 - 50 (b) op spoedige antwoorde op hulle skriftelike of mondelinge mededelings, insluitende klagtes, aan die munisipale raad, en aan 'n ander politieke struktuur of 'n politieke ampsbekleër of die administrasie van die munisipaliteit;
 - (c) om ingelig te word oor besluite van die munisipale raad, of 'n ander politieke struktuur of 'n politieke ampsbekleër van die munisipaliteit, wat hulle regte, eiendom en redelike verwagtings raak;
 - 55 (d) op gereelde openbaarmaking van die stand van sake van die munisipaliteit, insluitende sy finansies;
 - (e) om te vereis dat die verrigtinge van die munisipale raad en dié van sy komitees—
 - 60 (i) oop moet wees vir die publiek, behoudens artikel 20;
 - (ii) onpartydig en sonder vooroordeel gevoer moet word; en
 - (iii) onaangetas deur persoonlike selfbelang moet wees;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (f) to the use and enjoyment of public facilities; and
- (g) to have access to municipal services which the municipality provides, provided the duties set out in subsection (2)(b) are complied with.
- (2) Members of the local community have the duty—
 - (a) when exercising their rights, to observe the mechanisms, processes and procedures of the municipality; 5
 - (b) where applicable, and subject to section 97(1)(c), to pay promptly service fees, surcharges on fees, rates on property and other taxes, levies and duties imposed by the municipality;
 - (c) to respect the municipal rights of other members of the local community; 10
 - (d) to allow municipal officials reasonable access to their property for the performance of municipal functions; and
 - (e) to comply with by-laws of the municipality applicable to them.

Duties of municipal administrations

- 6. (1) A municipality's administration is governed by the democratic values and principles embodied in section 195(1) of the Constitution. 15
- (2) The administration of a municipality must—
 - (a) be responsive to the needs of the local community;
 - (b) facilitate a culture of public service and accountability amongst staff;
 - (c) take measures to prevent corruption; 20
 - (d) establish clear relationships, and facilitate co-operation and communication, between it and the local community;
 - (e) give members of the local community full and accurate information about the level and standard of municipal services they are entitled to receive; and
 - (f) inform the local community how the municipality is managed, of the costs involved and the persons in charge. 25

Exercise of rights and performance of duties

- 7. The rights and duties of municipal councils and of the members of the local community, and the duties of the administrations of municipalities, as set out in sections 4, 5 and 6, are subject to the Constitution, the other provisions of this Act and other applicable legislation. 30

CHAPTER 3**MUNICIPAL FUNCTIONS AND POWERS****General empowerment**

- 8. (1) A municipality has all the functions and powers conferred by or assigned to it in terms of the Constitution, and must exercise them subject to Chapter 5 of the Municipal Structures Act. 35
- (2) A municipality has the right to do anything reasonably necessary for, or incidental to, the effective performance of its functions and the exercise of its powers.

Assignments initiated by the executive to municipalities generally 40

- 9. (1) A Cabinet member or Deputy Minister initiating the assignment of a function or a power by way of national legislation to municipalities generally must, before the draft legislation providing for the assignment is introduced in Parliament—
 - (a) consult the Minister, the national Minister of Finance and organised local government representing local government nationally; 45
 - (b) consider any assessment by the Financial and Fiscal Commission in terms of subsection (4); and

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (f) op die gebruik en genieting van openbare geriewe; en
- (g) op toegang tot munisipale dienste wat die munisipaliteit verskaf, met dien verstande dat die verpligtinge in subartikel (2)(b) uiteengesit, nagekom word.
- (2) Lede van die plaaslike gemeenskap het die verpligting—
- 5 (a) om wanneer hulle hul regte uitoefen, die meganismes, prosesse en prosedures van die munisipaliteit na te kom;
- (b) om waar van toepassing, en behoudens artikel 97(1)(c), hulle dienstegelde, bobelastings op gelde, eiendoms- en ander belastings, heffings en aksyns wat deur die munisipaliteit opgelê word, stiptelik te betaal;
- 10 (c) om die munisipale regte van ander lede van die plaaslike gemeenskap te respekteer;
- (d) om munisipale amptenare redelike toegang tot hulle eiendom te gee vir die verrigting van munisipale funksies; en
- 15 (e) om verordenings van die munisipaliteit wat op hulle van toepassing is, na te kom.

Verpligtinge van munisipale administrasies

- 6. (1) 'n Munisipaliteit se administrasie word beheers deur die demokratiese waardes en beginsels wat in artikel 195 (1) van die Grondwet beliggaam is.
- (2) Die administrasie van 'n munisipaliteit moet—
- 20 (a) reageer op die behoeftes van die plaaslike gemeenskap;
- (b) 'n kultuur van openbare diens en verantwoordbaarheid onder die personeel aanhelp;
- (c) stappe neem om korrupsie te voorkom;
- 25 (d) duidelike verhoudings daarstel, en samewerking en kommunikasie tussen hom en die plaaslike gemeenskap fasiliteer;
- (e) aan lede van die plaaslike gemeenskap volledige en akkurate inligting gee oor die vlak en standaard van munisipale dienste waarop hulle geregtig is; en
- (f) die plaaslike gemeenskap inlig oor hoe die munisipaliteit bestuur word, die koste betrokke en die persone in beheer.

30 Uitoefening van regte en uitvoering van pligte

7. Die regte en pligte van munisipale rade en die lede van die plaaslike gemeenskap, en die verpligtinge van die administrasies van munisipaliteite, soos in artikels 4, 5 en 6 uiteengesit, is onderworpe aan die Grondwet, die ander bepalings van hierdie Wet en ander toepaslike wetgewing.

35 HOOFSTUK 3**MUNISIPALE FUNKSIES EN BEVOEGDHEDE****Algemene bemagtiging**

- 8. (1) 'n Munisipaliteit het al die funksies en bevoegdhede wat daaraan verleen of opgedra is ingevolge die Grondwet, en moet dit uitoefen behoudens Hoofstuk 5 van die
- 40 Munisipale Strukture Wet.
- (2) 'n Munisipaliteit het die reg om enigiets te doen wat redelikerwys nodig is vir, of bykomstig is tot, die effektiewe verrigting van sy funksies en die uitoefening van sy bevoegdhede.

Opdragings geïnisieer deur die uitvoerende gesag aan munisipaliteite in algemeen

- 45 9. (1) 'n Kabinetslid of Adjunkminister wat die opdraging van 'n funksie of 'n bevoegdheid by wyse van nasionale wetgewing aan munisipaliteite in die algemeen inisieer, moet, voordat die konsepwetgewing wat vir die opdraging voorsiening maak by die Parlement ingedien word—
- 50 (a) oorleg pleeg met die Minister, die nasionale Minister van Finansies en georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering nasionaal verteenwoordig;
- (b) enige evaluering van die Finansiële en Fiskale Kommissie ingevolge subartikel (4) oorweeg; en

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (c) publish the draft legislation in terms of section 154 (2) of the Constitution.
- (2) An MEC initiating the assignment of a function or a power by way of provincial legislation to municipalities in the province generally must, before the draft legislation providing for the assignment is introduced in the relevant provincial legislature—
- (a) consult the MEC responsible for finance in the province, the MEC for local government in the province and organised local government representing local government in the province; 5
 - (b) consider any assessment by the Financial and Fiscal Commission in terms of subsection (4); and
 - (c) publish the draft legislation in terms of section 154 (2) of the Constitution. 10
- (3) The Cabinet member, Deputy Minister or MEC initiating the national or provincial legislation referred to in subsections (1) and (2), must take appropriate steps to ensure sufficient funding, and capacity building initiatives as may be needed, for the performance of the assigned function or power by the municipalities concerned if—
- (a) the assignment imposes a duty on the municipalities concerned; 15
 - (b) that duty falls outside the functional areas listed in Part B of Schedule 4 or Part B of Schedule 5 to the Constitution or is not incidental to any of those functional areas; and
 - (c) the performance of that duty has financial implications for the municipalities concerned. 20
- (4) The Cabinet member, Deputy Minister or MEC initiating the national or provincial legislation referred to in subsections (1) and (2), must request the Financial and Fiscal Commission to make an assessment of the financial implications of the legislation.

Assignments initiated by the executive to specific municipalities 25

10. (1) A Cabinet member initiating the assignment of a function or a power to any specific municipality—
- (a) by way of national legislation, must consult the Minister before the draft legislation providing for the assignment is introduced in Parliament; or
 - (b) by way of an agreement in terms of section 99 of the Constitution, must consult the Minister before the agreement is concluded. 30
- (2) An MEC initiating the assignment of a function or a power to any specific municipality—
- (a) by way of provincial legislation, must consult the MEC for local government in the province before the draft legislation providing for the assignment is introduced in the relevant provincial legislature; or 35
 - (b) by way of an agreement in terms of section 126 of the Constitution, must consult the Minister before the agreement is concluded.
- (3) The Cabinet member or MEC initiating the legislation or agreement referred to in subsections (1) and (2), respectively, must take appropriate steps to ensure sufficient funding, and capacity building initiatives as may be needed, for the performance of the assigned function or power by the municipality concerned if— 40
- (a) the assignment of the function or power imposes a duty on the municipality concerned;
 - (b) that duty falls outside the functional areas listed in Part B of Schedule 4 or Part B of Schedule 5 to the Constitution or is not incidental to any of those functional areas; and 45
 - (c) the performance of that duty has financial implications for the municipality concerned.

Executive and legislative authority 50

11. (1) The executive and legislative authority of a municipality is exercised by the council of the municipality, and the council takes all the decisions of the municipality subject to section 59.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (c) die konsepwetgewing ingevolge artikel 154(2) van die Grondwet publiseer.
- (2) 'n LUR wat die opdragting van 'n funksie of 'n bevoegdheid by wyse van provinsiale wetgewing aan munisipaliteite in die provinsie in die algemeen inisieer, moet, voordat die konsepwetgewing wat vir die opdragting voorsiening maak by die toepaslike wetgewer ingedien word—
- (a) oorleg pleeg met die LUR wat vir finansies in die provinsie verantwoordelik is, die LUR vir plaaslike regering in die provinsie en georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering in die provinsie verteenwoordig;
- (b) enige evaluering van die Finansiële en Fiskale Kommissie ingevolge subartikel (4) oorweeg; en
- (c) die konsepwetgewing ingevolge artikel 154(2) van die Grondwet publiseer.
- (3) Die Kabinetslid, Adjunkminister of LUR wat die nasionale of provinsiale wetgewing bedoel in subartikels (1) en (2) inisieer, moet toepaslike stappe neem om voldoende befondsing, en kapasiteitsbou inisiatiewe soos benodig mag word, te verseker vir die verrigting van die opgedraagde funksie of bevoegdheid deur die betrokke munisipaliteite indien—
- (a) die opdragting die betrokke munisipaliteite 'n verpligting oplê;
- (b) daardie verpligting buite die funksionele terreine val wat in Deel B van Bylae 4 of Deel B van Bylae 5 by die Grondwet gelys word, of wat nie bykomend tot enige van daardie funksionele terreine is nie; en
- (c) die verrigting van daardie verpligting finansiële implikasies inhou vir die betrokke munisipaliteite.
- (4) Die Kabinetslid, Adjunkminister of LUR wat die nasionale of provinsiale wetgewing bedoel in subartikels (1) en (2) inisieer, moet die Finansiële en Fiskale Kommissie versoek om 'n evaluering te maak van die finansiële implikasies van die wetgewing.

Opdragings geïnisieer deur die uitvoerende gesag aan bepaalde munisipaliteite

10. (1) 'n Kabinetslid wat die opdragting van 'n funksie of 'n bevoegdheid aan 'n bepaalde munisipaliteit inisieer—
- (a) by wyse van nasionale wetgewing, moet met die Minister oorleg pleeg voordat die konsepwetgewing wat vir die opdragting voorsiening maak by die Parlement ingedien word; of
- (b) by wyse van 'n ooreenkoms ingevolge artikel 99 van die Grondwet, moet met die Minister oorleg pleeg voordat die ooreenkoms aangegaan word.
- (2) 'n LUR wat die opdragting van 'n funksie of 'n bevoegdheid aan 'n bepaalde munisipaliteit inisieer—
- (a) by wyse van provinsiale wetgewing, moet met die LUR vir plaaslike regering in die provinsie oorleg pleeg voordat die konsepwetgewing wat vir die opdragting voorsiening maak by die toepaslike provinsiale wetgewer ingedien word; of
- (b) by wyse van 'n ooreenkoms ingevolge artikel 126 van die Grondwet, moet met die Minister oorleg pleeg voordat die ooreenkoms aangegaan word.
- (3) Die Kabinetslid of LUR wat die wetgewing of ooreenkoms bedoel in subartikels (1) en (2) onderskeidelik inisieer, moet toepaslike stappe neem om voldoende befondsing, en kapasiteitsbou inisiatiewe soos benodig mag word, te verseker vir die verrigting van die opgedraagde funksie of bevoegdheid deur die betrokke munisipaliteit indien—
- (a) die opdragting van die funksie of bevoegdheid die betrokke munisipaliteit 'n verpligting oplê;
- (b) daardie verpligting buite die funksionele terreine val wat in Deel B van Bylae 4 of Deel B van Bylae 5 by die Grondwet gelys word, of wat nie bykomend tot enige van daardie funksionele terreine is nie; en
- (c) die verrigting van daardie verpligting finansiële implikasies inhou vir die betrokke munisipaliteit.

55 Uitvoerende en wetgewende gesag

11. (1) Die uitvoerende en wetgewende gesag van 'n munisipaliteit word deur die raad van die munisipaliteit uitgeoefen, en die raad neem behoudens artikel 59, al die besluite van die munisipaliteit.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

(2) A municipality may exercise executive and legislative authority within its boundaries only, but may, by written agreement with another municipality and subject to Chapter 5 of the Municipal Structures Act and other applicable national legislation, exercise executive authority in the area of that other municipality.

(3) A municipality exercises its legislative or executive authority by— 5

- (a) developing and adopting policies, plans, strategies and programmes, including setting targets for delivery;
- (b) promoting and undertaking development;
- (c) establishing and maintaining an administration;
- (d) administering and regulating its internal affairs and the local government affairs of the local community; 10
- (e) implementing applicable national and provincial legislation and its by-laws;
- (f) providing municipal services to the local community, or appointing appropriate service providers in accordance with the criteria and process set out in section 78; 15
- (g) monitoring and, where appropriate, regulating municipal services where those services are provided by service providers other than the municipality;
- (h) preparing, approving and implementing its budgets;
- (i) imposing and recovering rates, taxes, levies, duties, service fees and surcharges on fees, including setting and implementing tariff, rates and tax and debt collection policies; 20
- (j) monitoring the impact and effectiveness of any services, policies, programmes or plans;
- (k) establishing and implementing performance management systems;
- (l) promoting a safe and healthy environment; 25
- (m) passing by-laws and taking decisions on any of the above-mentioned matters; and
- (n) doing anything else within its legislative and executive competence.

(4) A decision taken by a municipal council or any other political structure of the municipality must be recorded in writing. 30

Legislative procedures

12. (1) Only a member or committee of a municipal council may introduce a draft by-law in the council.

(2) A by-law must be made by a decision taken by a municipal council— 35

- (a) in accordance with the rules and orders of the council; and
- (b) with a supporting vote of a majority of its members.

(3) No by-law may be passed by a municipal council unless—

- (a) all the members of the council have been given reasonable notice; and
- (b) the proposed by-law has been published for public comment in a manner that allows the public an opportunity to make representations with regard to the proposed by-law. 40

(4) Subsections (1) to (3) also apply when a municipal council incorporates by reference, as by-laws, provisions of—

- (a) legislation passed by another legislative organ of state; or
- (b) standard draft by-laws made in terms of section 14. 45

Publication of by-laws

13. A by-law passed by a municipal council—

- (a) must be published promptly in the *Provincial Gazette*, and, when feasible, also in a local newspaper or in any other practical way to bring the contents of the by-law to the attention of the local community; and 50
- (b) takes effect when published or on a future date determined in or in terms of the by-law.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

(2) 'n Munisipaliteit kan slegs binne sy grense uitvoerende en wetgewende gesag uitoefen, maar kan, by skriftelike ooreenkoms met 'n ander munisipaliteit, en behoudens Hoofstuk 5 van die Munisipale Strukture Wet en ander toepaslike nasionale wetgewing, uitvoerende gesag in die gebied van daardie ander munisipaliteit uitoefen.

- 5 (3) 'n Munisipaliteit oefen sy uitvoerende of wetgewende gesag uit deur—
- (a) die ontwikkeling en aanvaarding van beleid, planne, strategieë en programme, insluitende die stel van teikens vir lewering;
 - (b) die bevordering en onderneming van ontwikkeling;
 - (c) die instelling en handhawing van 'n administrasie;
 - 10 (d) die administrasie en regulering van sy interne aangeleenthede en die plaaslike regeringsaangeleenthede van die plaaslike gemeenskap;
 - (e) die implementering van toepaslike nasionale en provinsiale wetgewing en sy verordeninge;
 - (f) die verskaffing van munisipale dienste aan die plaaslike gemeenskap, of die
 - 15 aanstelling van gepaste diensverskaffers ooreenkomstig die maatstawwe en prosedures in artikel 78 uiteengesit;
 - (g) die monitering, en waar toepaslik, die regulering van munisipale dienste waar daardie dienste deur diensverskaffers anders dan die munisipaliteit verskaf word;
 - 20 (h) die voorbereiding, goedkeuring en implementering van sy begrotings;
 - (i) die hef en verhaal van eiendomsbelasting, belasting, heffings, aksyns, dienstegelde en bobelasting op gelde, insluitende die opstel en implementering van tarief-, eiendomsbelasting-, en belasting- en skuldinvorderingsbeleidsrigtings;
 - 25 (j) die monitering van die inslag en doeltreffendheid van enige dienste, beleidsrigtings, programme of planne;
 - (k) die instelling en implementering van prestasiebestuurstelsels;
 - (l) die bevordering van 'n veilige en gesonde omgewing;
 - (m) die aanneem van verordeninge en die neem van besluite oor enige van
 - 30 bogemelde aangeleenthede; en
 - (n) die verrigting van enigiets anders binne sy wetgewende en uitvoerende bevoegdheid.
- (4) 'n Besluit wat deur 'n munisipale raad of enige ander politieke struktuur van die munisipaliteit geneem word, moet op skrif gestel word.

35 Wetgewende prosedures

12. (1) Slegs 'n lid of komitee van 'n munisipale raad mag 'n konsepverordening in die raad indien.

(2) 'n Verordening word gemaak deur 'n besluit wat deur 'n munisipale raad geneem is—

- 40 (a) ooreenkomstig die reëls en orders van die raad; en
 - (b) met 'n ondersteunende stem van 'n meerderheid van sy lede.
- (3) Geen verordening mag deur 'n munisipale raad aangeneem word nie tensy—
- (a) al die lede van die raad redelike kennis gegee is; en
 - 45 (b) die voorgestelde verordening vir openbare kommentaar gepubliseer is op 'n wyse wat die publiek 'n geleentheid bied om vertoë met betrekking tot die voorgestelde verordening te rig.
- (4) Subartikels (1) tot (3) geld ook waar 'n munisipale raad deur verwysing, as verordeninge, bepalinge inkorporeer van—
- (a) wetgewing wat deur 'n ander wetgewende staatsorgaan aangeneem is; of
 - 50 (b) standaard konsepverordeninge wat ingevolge artikel 14 gemaak is.

Publikasie van verordeninge

13. 'n Verordening wat deur 'n munisipale raad aangeneem is—

- 55 (a) moet spoedig in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word, en, wanneer uitvoerbaar, ook in 'n plaaslike koerant of op enige ander praktiese manier om die inhoud van die verordening onder die plaaslike gemeenskap se aandag te bring; en
- (b) geld vanaf publikasie of vanaf 'n toekomstige datum wat deur of ingevolge die verordening bepaal word.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

Standard draft by-laws

- 14.** (1) (a) The Minister, at the request of organised local government representing local government nationally, or after consulting the MECs for local government and organised local government, may by notice in the *Gazette*—
- (i) make standard draft by-laws concerning any matter, including standard draft rules and orders referred to in section 160(6) of the Constitution, for which municipal councils may make by-laws; and 5
 - (ii) amend any standard draft by-laws made in terms of subparagraph (i).
- (b) Before making any standard draft by-laws or amendment in terms of paragraph (a), the Minister must— 10
- (i) publish the proposed standard draft by-laws or amendment in the *Gazette* for public comment; and
 - (ii) consult the Cabinet member concerned if those standard draft by-laws or amendment affect that Cabinet member's area of responsibility.
- (2) (a) An MEC for local government, on request by organised local government representing local government in the province, or after consulting the Minister and organised local government, may by notice in the *Provincial Gazette*— 15
- (i) make standard draft by-laws concerning any matter for which municipal councils in the province may make by-laws; and
 - (ii) amend any standard draft by-laws made in terms of subparagraph (i). 20
- (b) Before making any standard draft by-laws or amendment in terms of paragraph (a), the MEC must—
- (i) publish the proposed standard draft by-laws or amendment in the *Provincial Gazette* for public comment; and
 - (ii) consult the MEC concerned if those standard draft by-laws or amendment affect that MEC's area of responsibility. 25
- (3) (a) A standard draft by-law or an amendment of a standard draft by-law is applicable in a municipality only if, and to the extent and subject to any modifications and qualifications, adopted by the council of that municipality.
- (b) The repeal of a standard draft by-law after it has been adopted by a municipality does not affect the continuation of that by-law in that municipality. 30
- (4) If a municipal council intends to adopt a standard draft by-law with or without any modifications or qualifications, it must follow the procedure set out in section 12 (3) and, after adoption, publish the by-law in accordance with section 13.

Municipal code

- 15.** (1) A municipality must compile and maintain in bound or loose-leaf form, and when feasible also in electronic format, a compilation of all its by-laws, including any provisions incorporated by reference as by-laws of the municipality. 35
- (2) This compilation, to be known as the municipal code, must be—
- (a) constantly updated and annotated; and 40
 - (b) kept at the municipality's head office as the municipality's official record of all applicable by-laws.
- (3) The municipality, at the request of a member of the public, must provide that person with a copy of or an extract from its municipal code against payment of a reasonable fee determined by the municipal council. 45

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

Standaard konsepverordenings

14. (1) (a) Die Minister, op versoek van georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering nasionaal verteenwoordig, of na oorlegpleging met die LUR'e vir plaaslike regering en georganiseerde plaaslike regering, kan by kennisgewing in die 5 *Staatskoerant*—
- (i) standaard konsepverordenings uitvaardig betreffende enige aangeleentheid, insluitende standaard reëls en orders bedoel in artikel 160(6) van die Grondwet, waaroor munisipale rade verordenings kan uitvaardig; en
 - (ii) enige standaard konsepverordenings wat ingevolge subparagraaf (i) uitge- 10 vaardig is, wysig.
- (b) Voordat enige standaard konsepverordenings of -wysiging ingevolge paragraaf (a) uitgevaardig word, moet die Minister—
- (i) die voorgestelde standaard konsepverordenings of -wysiging vir openbare kommentaar in die *Staatskoerant* publiseer; en
 - (ii) oorleg pleeg met die betrokke Kabinetslid indien daardie standaard kon- 15 sepverordenings of -wysiging daardie Kabinetslid se verantwoordeliksgebied raak.
- (2) (a) 'n LUR vir plaaslike regering, op versoek van georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering in die provinsie verteenwoordig, of na oorlegpleging 20 met die Minister en georganiseerde plaaslike regering, kan by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*—
- (i) standaard konsepverordenings uitvaardig betreffende enige aangeleentheid waaroor munisipale rade in die provinsie verordenings kan uitvaardig; en
 - (ii) enige standaard konsepverordenings wysig wat ingevolge subparagraaf (i) 25 uitgevaardig is.
- (b) Voordat enige standaard konsepverordenings of -wysiging ingevolge paragraaf (a) uitgevaardig word, moet die LUR—
- (i) die voorgestelde standaard konsepverordening of -wysiging vir openbare kommentaar in die *Provinsiale Koerant* publiseer; en
 - (ii) oorleg pleeg met die betrokke LUR indien daardie standaard konsepver- 30 ordenings daardie LUR se verantwoordeliksgebied raak.
- (3) (a) 'n Standaard konsepverordening of 'n wysiging van 'n standaard konsepverordening is slegs in 'n munisipaliteit van toepassing indien dit deur die raad van daardie munisipaliteit aangeneem word, en in die mate van en behoudens enige veranderings 35 en voorbehoude wat deur die raad van daardie munisipaliteit aangeneem word.
- (b) Die herroeping van 'n standaard konsepverordening nadat dit deur 'n munisipaliteit aangeneem is, raak nie die voortbestaan van daardie verordening in daardie munisipaliteit nie.
- (4) Indien 'n munisipale raad van voornemens is om 'n standaard konsepverordening 40 met of sonder enige veranderings of voorbehoude aan te neem, moet hy die prosedure volg wat in artikel 12(3) uiteengesit word en, na aanneming, die verordening ooreenkomstig artikel 13 publiseer.

Munisipale kode

15. (1) 'n Munisipaliteit moet in 'n gebinde of losblad formaat, en wanneer 45 uitvoerbaar ook in elektroniese formaat, 'n samestelling van al sy verordenings, insluitende enige bepalings wat deur verwysing as verordenings van die munisipaliteit ingesluit is, opstel en byhou.
- (2) Dié versameling, wat die munisipale kode heet, moet—
- (a) voortdurend bygewerk en geannoteer word; en
 - (b) by die munisipaliteit se hoofkantoor gehou word as die munisipaliteit se 50 amptelike rekord van alle toepaslike verordenings.
- (3) Die munisipaliteit moet, op versoek van 'n lid van die publiek, daardie persoon teen betaling van 'n billike bedrag wat deur die munisipale raad bepaal word, voorsien van 'n afskrif van of 'n uittreksel uit sy munisipale kode.

CHAPTER 4**COMMUNITY PARTICIPATION****Development of culture of community participation**

16. (1) A municipality must develop a culture of municipal governance that complements formal representative government with a system of participatory governance, and must for this purpose— 5

- (a) encourage, and create conditions for, the local community to participate in the affairs of the municipality, including in—
 - (i) the preparation, implementation and review of its integrated development plan in terms of Chapter 5; 10
 - (ii) the establishment, implementation and review of its performance management system in terms of Chapter 6;
 - (iii) the monitoring and review of its performance, including the outcomes and impact of such performance;
 - (iv) the preparation of its budget; and 15
 - (v) strategic decisions relating to the provision of municipal services in terms of Chapter 8;
- (b) contribute to building the capacity of—
 - (i) the local community to enable it to participate in the affairs of the municipality; and 20
 - (ii) councillors and staff to foster community participation; and
- (c) use its resources, and annually allocate funds in its budget, as may be appropriate for the purpose of implementing paragraphs (a) and (b).

(2) Subsection (1) must not be interpreted as permitting interference with a municipal council's right to govern and to exercise the executive and legislative authority of the municipality. 25

Mechanisms, processes and procedures for community participation

17. (1) Participation by the local community in the affairs of the municipality must take place through—

- (a) political structures for participation in terms of the Municipal Structures Act; 30
- (b) the mechanisms, processes and procedures for participation in municipal governance established in terms of this Act;
- (c) other appropriate mechanisms, processes and procedures established by the municipality;
- (d) councillors; and 35
- (e) generally applying the provisions for participation as provided for in this Act.

(2) A municipality must establish appropriate mechanisms, processes and procedures to enable the local community to participate in the affairs of the municipality, and must for this purpose provide for—

- (a) the receipt, processing and consideration of petitions and complaints lodged by members of the local community; 40
- (b) notification and public comment procedures, when appropriate;
- (c) public meetings and hearings by the municipal council and other political structures and political office bearers of the municipality, when appropriate;
- (d) consultative sessions with locally recognised community organisations and, where appropriate, traditional authorities; and 45
- (e) report-back to the local community.

(3) When establishing mechanisms, processes and procedures in terms of subsection (2) the municipality must take into account the special needs of—

- (a) people who cannot read or write; 50
- (b) people with disabilities;
- (c) women; and
- (d) other disadvantaged groups.

(4) A municipal council may establish one or more advisory committees consisting of persons who are not councillors to advise the council on any matter within the council's competence. When appointing the members of such a committee, gender representivity must be taken into account. 55

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

HOOFSTUK 4

GEMEENSKAPSDEELNAME

Ontwikkeling van kultuur van gemeenskapsdeelname

16. (1) 'n Munisipaliteit moet 'n kultuur van munisipale regering ontwikkel wat
5 formele verteenwoordigende regering aanvul met 'n sisteem van deelnemende regering, en moet vir dié doel—
- (a) toestande aanmoedig en skep vir die plaaslike gemeenskap om aan die sake van die munisipaliteit deel te neem, met inbegrip van—
 - (i) die voorbereiding, implementering en hersiening van sy geïntegreerde
10 ontwikkelingsplan ingevolge Hoofstuk 5;
 - (ii) die instelling, implementering en hersiening van sy prestasie-bestuurstelsel ingevolge Hoofstuk 6;
 - (iii) die monitering en hersiening van sy prestasie, insluitende die resultaat en inslag van sodanige prestasie;
 - (iv) die voorbereiding van sy begroting;
 - (v) strategiese besluite wat betrekking het op die verskaffing van munisipale
15 dienste ingevolge Hoofstuk 8;
 - (b) bydra tot die bou van die kapasiteit van—
 - (i) die plaaslike gemeenskap ten einde dit in staat te stel om in die sake van
20 die munisipaliteit deel te neem; en
 - (ii) raadslede en personeel om gemeenskapsdeelname aan te moedig; en
 - (c) sy hulpmiddele gebruik, en jaarliks fondse in sy begroting toewys, soos paslik mag wees vir doeleindes van die implementering van paragrawe (a) en (b).
- 25 (2) Subartikel (1) mag nie uitgelê word nie as synde dit inmenging toelaat met 'n munisipale raad se reg om te regeer en om die uitvoerende en wetgewende gesag van die munisipaliteit uit te oefen.

Meganismes, prosesse en prosedures vir gemeenskapsdeelname

- 30 17. (1) Deelname deur die plaaslike gemeenskap in die sake van die munisipaliteit moet plaasvind deur—
- (a) politieke strukture vir deelname ingevolge die Munisipale Strukture Wet;
 - (b) die meganismes, prosesse en prosedures wat ingevolge hierdie Wet ingestel is vir deelname in munisipale regering;
 - (c) ander toepaslike meganismes, prosesse en prosedures wat deur die munisipaliteit ingestel is;
 - (d) raadslede; en
 - (e) toepassing in die algemeen van die bepalinge vir deelname soos in hierdie Wet voorgeskryf.
- 35 (2) 'n Munisipaliteit moet toepaslike meganismes, prosesse en prosedures instel om die plaaslike gemeenskap in staat te stel om deel te neem in die sake van die munisipaliteit, en moet vir dié doel voorsiening maak vir—
- (a) die ontvangs, verwerking en oorweging van petisies en klagtes ingedien deur lede van die plaaslike gemeenskap;
 - (b) bekendmakings- en openbare kommentaar prosedures, wanneer toepaslik;
 - (c) openbare vergaderings en verhore deur die munisipale raad en ander politieke strukture en politieke ampsbekleërs van die munisipaliteit, wanneer toepaslik;
 - (d) raadplegende sessies met plaaslik erkende gemeenskapsorganisasies en, waar toepaslik, tradisionele owerhede; en
 - (e) terug rapportering aan die plaaslike gemeenskap.
- 50 (3) Wanneer meganismes, prosesse en prosedures ingevolge subartikel (2) ingestel word, moet die munisipaliteit die spesiale behoeftes in ag neem van—
- (a) mense wat nie kan lees of skryf nie;
 - (b) mense met gestremdhede;
 - (c) vrouens; en
 - (d) ander benadeelde groepe.
- 55 (4) 'n Munisipale raad kan een of meer advieskomitees instel wat bestaan uit persone wat nie raadslede is nie om die raad te adviseer oor enige aangeleentheid binne die raad se bevoegdheid. Wanneer die lede van so 'n komitee aangestel word, moet geslags-
60 verteenwoordiging in ag geneem word.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

Communication of information concerning community participation

- 18.** (1) A municipality must communicate to its community information concerning—
- (a) the available mechanisms, processes and procedures to encourage and facilitate community participation;
 - (b) the matters with regard to which community participation is encouraged; 5
 - (c) the rights and duties of members of the local community; and
 - (d) municipal governance, management and development.
- (2) When communicating the information mentioned in subsection (1), a municipality must take into account—
- (a) language preferences and usage in the municipality; and 10
 - (b) the special needs of people who cannot read or write.

Public notice of meetings of municipal councils

- 19.** The municipal manager of a municipality must give notice to the public, in a manner determined by the municipal council, of the time, date and venue of every—
- (a) ordinary meeting of the council; and 15
 - (b) special or urgent meeting of the council, except when time constraints make this impossible.

Admission of public to meetings

- 20.** (1) Meetings of a municipal council and those of its committees are open to the public, including the media, and the council or such committee may not exclude the public, including the media, from a meeting, except when— 20
- (a) it is reasonable to do so having regard to the nature of the business being transacted; and
 - (b) a by-law or a resolution of the council specifying the circumstances in which the council or such committee may close a meeting and which complies with paragraph (a), authorises the council or such committee to close the meeting to the public. 25
- (2) A municipal council, or a committee of the council, may not exclude the public, including the media, when considering or voting on any of the following matters:
- (a) A draft by-law tabled in the council; 30
 - (b) a budget tabled in the council;
 - (c) the municipality's draft integrated development plan, or any amendment of the plan, tabled in the council;
 - (d) the municipality's draft performance management system, or any amendment of the system, tabled in the council; 35
 - (e) the decision to enter into a service delivery agreement referred to in section 76(b); or
 - (f) any other matter prescribed by regulation.
- (3) An executive committee mentioned in section 42 of the Municipal Structures Act and a mayoral committee mentioned in section 60 of that Act may, subject to subsection (1)(a), close any or all of its meetings to the public, including the media. 40
- (4) A municipal council—
- (a) within the financial and administrative capacity of the municipality, must provide space for the public in the chambers and places where the council and its committees meet; and 45
 - (b) may take reasonable steps to regulate public access to, and public conduct at, meetings of the council and its committees.

Communications to local community

- 21.** (1) When anything must be notified by a municipality through the media to the local community in terms of this Act or any other applicable legislation, it must be done— 50

Mededeling van inligting rakende gemeenskapsdeelname

18. (1) 'n Munisipaliteit moet inligting oordra aan sy gemeenskap rakende—
- (a) die beskikbare meganismes, prosesse en prosedures ten einde gemeenskapsdeelname aan te moedig en te fasiliteer;
 - 5 (b) die aangeleenthede met betrekking waartoe gemeenskapsdeelname aange- moedig word;
 - (c) die regte en pligte van lede van die plaaslike gemeenskap; en
 - (d) munisipale regering, bestuur en ontwikkeling.
- (2) Wanneer die inligting gemeld in subartikel (1) oorgedra word, moet 'n
- 10 munisipaliteit—
- (a) taalvoorkeure en -gebruike in die munisipaliteit; en
 - (b) die spesiale behoeftes van mense wat nie kan lees of skryf nie, in ag neem.

Openbare kennisgewing van vergaderings van munisipale rade

- 15 19. Die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit moet, op 'n wyse wat deur die munisipale raad bepaal word, die publiek in kennis stel van die tyd, datum en plek van elke—
- (a) gewone vergadering van die raad; en
 - 20 (b) spesiale of dringende vergadering van die raad, behalwe waar dit weens tydbepenkings onmoontlik is.

Toegang van publiek tot vergaderings

20. (1) Vergaderings van 'n munisipale raad en dié van sy komitees is oop vir die publiek, insluitende die media, en die raad of sodanige komitee mag nie die publiek, insluitende die media, van 'n vergadering uitsluit nie behalwe waar—
- 25 (a) dit redelik is om dit te doen met inagneming van die aard van die werksaamhede wat verrig word; en
- (b) 'n verordening of 'n besluit van die raad wat die omstandighede vermeld waaronder die raad of sodanige komitee 'n vergadering mag sluit, en wat voldoen aan paragraaf (a), die raad of sodanige komitee magtig om die
- 30 vergadering vir die publiek te sluit.
- (2) 'n Munisipale raad, of 'n komitee van die raad, mag nie die publiek, insluitende die media, uitsluit wanneer enige van die volgende aangeleenthede oorweeg of oor gestem word nie:
- (a) 'n Konsepverordening wat in die raad ter tafel gelê is;

35 (b) 'n begroting wat in die raad ter tafel gelê is;

 - (c) die munisipaliteit se konsep geïntegreerde ontwikkelingsplan, of enige wysiging van die plan, wat in die raad ter tafel gelê is;
 - (d) die munisipaliteit se konsep prestasiebestuurstelsel, of enige wysiging van die stelsel, wat in die raad ter tafel gelê is;

40 (e) die besluit om 'n diensleweringsooreenkoms bedoel in artikel 76(b) aan te gaan; of

 - (f) enige ander aangeleentheid wat by regulasie voorgeskryf word.
- (3) 'n Uitvoerende komitee in artikel 42 van die Munisipale Strukture Wet vermeld en 'n burgemeesterskomitee in artikel 60 van daardie Wet vermeld kan, behoudens
- 45 subartikel (1)(a), enige of al sy vergaderings vir die publiek, insluitende die media, sluit.
- (4) 'n Munisipale raad—
- (a) moet, binne die finansiële en administratiewe kapasiteit van die munisipaliteit, ruimte vir die publiek voorsien in die raadsale en plekke waar die

50 raad en sy komitees vergader; en

 - (b) kan redelike stappe neem om openbare toegang tot, en openbare gedrag op, vergaderings van die raad en sy komitees te reguleer.

Mededelings aan plaaslike gemeenskap

21. (1) Wanneer enigiets deur 'n munisipaliteit deur die media aan die plaaslike
- 55 gemeenskap ingevolge hierdie Wet of enige ander toepaslike wetgewing bekend gemaak moet word, moet dit gedoen word—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (a) in the local newspaper or newspapers of its area;
 - (b) in a newspaper or newspapers circulating in its area and determined by the council as a newspaper of record; or
 - (c) by means of radio broadcasts covering the area of the municipality.
- (2) Any such notification must be in the official languages determined by the council, 5
having regard to language preferences and usage within its area.
- (3) A copy of every notice that must be published in the *Provincial Gazette* or the media in terms of this Act or any other applicable legislation, must be displayed at the municipal offices.
- (4) When the municipality invites the local community to submit written comments or 10
representations on any matter before the council, it must be stated in the invitation that any person who cannot write may come during office hours to a place where a staff member of the municipality named in the invitation, will assist that person to transcribe that person's comments or representations.
- (5) (a) When a municipality requires a form to be completed by a member of the local 15
community, a staff member of the municipality must give reasonable assistance to persons who cannot read or write, to enable such persons to understand and complete the form.
- (b) If the form relates to the payment of money to the municipality or to the provision of any service, the assistance must include an explanation of its terms and conditions. 20

Regulations and guidelines

22. (1) The Minister may in terms of section 120 make regulations or issue guidelines concerning—

- (a) minimum standards for municipalities, including minimum standards relating to funding, when implementing the provisions of this Chapter; and 25
 - (b) any matter that may facilitate—
 - (i) the participation of the local community in the affairs of the municipality; or
 - (ii) the application of this Chapter.
- (2) When making regulations or issuing guidelines in terms of section 120 to provide 30
for or to regulate the matters mentioned in subsection (1) of this section, the Minister must—
- (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those matters; and
 - (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their 35
respective capacities.
- (3) The Minister, by notice in the *Gazette*, may phase in the application of the provisions of this Chapter which place a financial or administrative burden on municipalities.
- (4) A notice in terms of subsection (3) may— 40
- (a) determine different dates on which different provisions of this Chapter become applicable to municipalities;
 - (b) apply to all municipalities generally;
 - (c) differentiate between different kinds of municipalities which may, for the purpose of the phasing in of the relevant provisions, be defined in the notice 45
in relation to categories or types of municipalities or in any other way; or
 - (d) apply to a specific kind of municipality only, as defined in the notice.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (a) in die plaaslike koerant of koerante van sy gebied;
 - (b) in 'n koerant of koerante wat in sy gebied versprei word en wat deur die raad as 'n verslagkoerant bepaal is; of
 - (c) by wyse van radiouitsendings wat die gebied van die munisipaliteit dek.
- 5 (2) Enige sodanige bekendmaking moet in die amptelike tale wees wat deur die munisipale raad bepaal is, met inagneming van taalvoorkeure en -gebruik binne sy gebied.
- (3) 'n Afskrif van elke kennisgewing wat in die *Provinsiale Koerant* of die media ingevolge hierdie Wet of enige ander toepaslike wetgewing bekend gemaak moet word, moet by die munisipale kantore vertoon word.
- 10 (4) Wanneer die munisipaliteit die plaaslike gemeenskap uitnooi om skriftelike kommentaar of vertoë te rig oor enige aangeleentheid voor die raad, moet dit in die uitnodiging gemeld word dat 'n persoon wat nie kan skryf nie gedurende kantoorure na 'n plek kan kom waar 'n personeellid van die munisipaliteit, wat in die uitnodiging
- 15 gemeld word, daardie persoon sal help om die persoon se kommentaar of vertoë af te skryf.
- (5) (a) Wanneer 'n munisipaliteit vereis dat 'n vorm voltooi staan te word deur 'n lid van die plaaslike gemeenskap, moet 'n personeellid van die munisipaliteit redelike bystand verleen aan persone wat nie kan lees of skryf nie ten einde so 'n persoon in
- 20 staat te stel om die vorm te verstaan en te voltooi.
- (b) Indien die vorm betrekking het op die betaling van geld aan die munisipaliteit of die verskaffing van 'n diens, moet die bystand 'n verduideliking van die bedinge en voorwaardes insluit.

Regulasies en riglyne

- 25 **22.** (1) Die Minister kan ingevolge artikel 120 regulasies uitvaardig of riglyne uitreik rakende—
- (a) minimum standarde vir munisipaliteite, insluitende minimum standarde rakende befondsing, wanneer die bepalings van hierdie Hoofstuk geïmplementeer word; en
- 30 (b) enige aangeleentheid wat—
- (i) die deelname van die plaaslike gemeenskap in die sake van die munisipaliteit; of
 - (ii) die toepassing van hierdie Hoofstuk,
- kan fasiliteer.
- 35 (2) Wanneer regulasies uitgevaardig word of riglyne uitgereik word ingevolge artikel 120 om voorsiening te maak vir, of om die aangeleenthede gemeld in subartikel (1) van hierdie artikel te reguleer, moet die Minister—
- (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie aangeleenthede te voldoen; en
- 40 (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.
- (3) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, die toepassing van die bepalings van hierdie Hoofstuk wat 'n finansiële of administratiewe las op munisipaliteite lê, infaseer.
- 45 (4) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (3) kan—
- (a) verskillende datums bepaal waarop verskillende bepalings van hierdie Hoofstuk op munisipaliteite van toepassing raak;
 - (b) van toepassing wees op alle munisipaliteite in die algemeen;
 - (c) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite wat vir doeleindes van die infasering van die besondere bepalings, in die kennisgewing omskryf kan word met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite, of op enige ander manier; of
- 50 (d) van toepassing wees op 'n bepaalde klas munisipaliteit alleenlik, soos in die kennisgewing omskryf.

CHAPTER 5**INTEGRATED DEVELOPMENT PLANNING***Part 1: General***Municipal planning to be developmentally oriented**

23. (1) A municipality must undertake developmentally-oriented planning so as to ensure that it— 5

- (a) strives to achieve the objects of local government set out in section 152 of the Constitution;
- (b) gives effect to its developmental duties as required by section 153 of the Constitution; and 10
- (c) together with other organs of state contribute to the progressive realisation of the fundamental rights contained in sections 24, 25, 26, 27 and 29 of the Constitution.

(2) Subsection (1) must be read with Chapter I of the Development Facilitation Act, 1995 (Act No. 67 of 1995). 15

Municipal planning in co-operative government

24. (1) The planning undertaken by a municipality must be aligned with, and complement, the development plans and strategies of other affected municipalities and other organs of state so as to give effect to the principles of co-operative government contained in section 41 of the Constitution. 20

(2) Municipalities must participate in national and provincial development programmes as required in section 153(b) of the Constitution.

(3) If municipalities are required to comply with planning requirements in terms of national or provincial legislation, the responsible organs of state must—

- (a) align the implementation of that legislation with the provisions of this Chapter; and 25
- (b) in such implementation—
 - (i) consult with the affected municipality; and
 - (ii) take reasonable steps to assist the municipality to meet the time limit mentioned in section 25 and the other requirements of this Chapter 30

(4) An organ of state initiating national or provincial legislation requiring municipalities to comply with planning requirements, must consult with organised local government before the legislation is introduced in Parliament or a provincial legislature, or, in the case of subordinate legislation, before that legislation is enacted. 35

Adoption of integrated development plans

25. (1) Each municipal council must, within a prescribed period after the start of its elected term, adopt a single, inclusive and strategic plan for the development of the municipality which—

- (a) links, integrates and co-ordinates plans and takes into account proposals for the development of the municipality; 40
- (b) aligns the resources and capacity of the municipality with the implementation of the plan;
- (c) forms the policy framework and general basis on which annual budgets must be based; 45
- (d) complies with the provisions of this Chapter; and
- (e) is compatible with national and provincial development plans and planning requirements binding on the municipality in terms of legislation.

(2) An integrated development plan adopted by a municipal council in terms of subsection (1) may be amended in terms of section 34 and remains in force until an integrated development plan is adopted by the next elected council. 50

HOOFSTUK 5**GEÏNTEGREERDE ONTWIKKELINGSBEPLANNING*****Deel 1: Algemeen*****Ontwikkelingsgerigtheid van munisipale beplanning**

- 5 **23.** (1) 'n Munisipaliteit moet ontwikkelingsgerigte beplanning onderneem ten einde te verseker dat hy—
- (a) daarna streef om die oogmerke van plaaslike regering in artikel 152 van die Grondwet uiteengesit, te bereik;
 - (b) gevolg gee aan sy ontwikkelingspligte soos deur artikel 153 van die Grondwet vereis; en
 - (c) saam met ander staatsorgane bydra tot die progressiewe verwesenliking van die fundamentele regte wat in artikels 24, 25, 26, 27 en 29 van die Grondwet vervat is.
- (2) Subartikel (1) moet gelees word met Hoofstuk I van die Wet op Ontwikkelingsfasilitering, 1995 (Wet No. 67 van 1995).

Munisipale beplanning in samewerkende regering

- 24.** (1) Die beplanning wat deur 'n munisipaliteit onderneem word, moet in lyn gebring word met, en aanvullend wees tot, die ontwikkelingsplanne en -strategieë van ander geaffekteerde munisipaliteite en ander staatsorgane ten einde gevolg te gee aan die beginsels van samewerkende regering wat in artikel 41 van die Grondwet vervat is.
- (2) Munisipaliteite moet deelneem aan nasionale en provinsiale ontwikkelingsprogramme soos vereis in artikel 153(b) van die Grondwet.
- (3) Indien daar van munisipaliteite vereis word om aan beplanningsvereistes ingevolge nasionale of provinsiale wetgewing te voldoen, moet die verantwoordelike staatsorgane—
- (a) die implementering van daardie wetgewing in lyn bring met die bepalings van hierdie Hoofstuk; en
 - (b) by sodanige implemetering—
 - (i) oorleg pleeg met die geaffekteerde munisipaliteite; en
 - (ii) redelike stappe neem om die munisipaliteit by te staan om die tydsbeperking gemeld in artikel 25 en die ander vereistes van hierdie Hoofstuk wat op sy geïntegreerde ontwikkelingsplan van toepassing is, na te kom.
- (4) 'n Staatsorgaan wat nasionale of provinsiale wetgewing inisieer wat van munisipaliteite vereis om aan beplanningsvereistes te voldoen, moet met georganiseerde plaaslike regering oorleg pleeg voordat die wetgewing by die Parlement of 'n provinsiale wetgewer ingedien word, of, in die geval van ondergeskikte wetgewing, voordat daardie wetgewing uitgevaardig word.

Aanneming van geïntegreerde ontwikkelingsplanne

- 40 **25.** (1) Elke munisipale raad moet, binne 'n voorgeskrewe tydperk na die begin van sy gekose termyn, 'n enkele, inklusiewe en strategiese plan aanneem vir die ontwikkeling van die munisipaliteit, wat—
- (a) planne aaneenskakel, integreer en koördineer, en wat voorstelle vir die ontwikkeling van die munisipaliteit in ag neem;
 - (b) die hulpbronne en kapasiteit van die munisipaliteit in lyn bring met die implementering van die plan;
 - (c) die beleidsraamwerk en algemene grondslag uitmaak waarop jaarlikse begrotings gegrond moet word;
 - (d) aan die bepalings van hierdie Hoofstuk voldoen; en
 - (e) bestaanbaar is met nasionale en provinsiale ontwikkelingsplanne en beplanningsvereistes wat ingevolge wetgewing bindend is op die munisipaliteit.
- (2) 'n Geïntegreerde ontwikkelingsplan wat ingevolge subartikel (1) deur 'n munisipale raad aangeneem is, kan ingevolge artikel 34 gewysig word, en bly van krag totdat 'n geïntegreerde ontwikkelingsplan deur die volgende gekose raad aangeneem word.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

(3) (a) A newly elected municipal council may, within the prescribed period referred to in subsection (1), adopt the integrated development plan of its predecessor, but before taking a decision it must comply with section 29(1)(b)(i), (c) and (d).

(b) A newly elected municipal council that adopts the integrated development plan of its predecessor with amendments, must effect the amendments in accordance with the process referred to in section 34(b). 5

(4) A municipality must, within 14 days of the adoption of its integrated development plan in terms of subsection (1) or (3)—

- (a) give notice to the public—
 - (i) of the adoption of the plan; and 10
 - (ii) that copies of or extracts from the plan are available for public inspection at specified places; and
- (b) publicise a summary of the plan.

Part 2: Contents of integrated development plans

Core components of integrated development plans 15

26. An integrated development plan must reflect—

- (a) the municipal council's vision for the long term development of the municipality with special emphasis on the municipality's most critical development and internal transformation needs;
- (b) an assessment of the existing level of development in the municipality, which must include an identification of communities which do not have access to basic municipal services; 20
- (c) the council's development priorities and objectives for its elected term, including its local economic development aims and its internal transformation needs; 25
- (d) the council's development strategies which must be aligned with any national or provincial sectoral plans and planning requirements binding on the municipality in terms of legislation;
- (e) a spatial development framework which must include the provision of basic guidelines for a land use management system for the municipality; 30
- (f) the council's operational strategies;
- (g) applicable disaster management plans;
- (h) a financial plan, which must include a budget projection for at least the next three years; and
- (i) the key performance indicators and performance targets determined in terms of section 41. 35

Part 3: Process for planning, drafting, adopting and review of integrated development plans

Framework for integrated development planning

27. (1) Each district municipality, within a prescribed period after the start of its elected term and after following a consultative process with the local municipalities within its area, must adopt a framework for integrated development planning in the area as a whole. 40

(2) A framework referred to in subsection (1) binds both the district municipality and the local municipalities in the area of the district municipality, and must at least— 45

- (a) identify the plans and planning requirements binding in terms of national and provincial legislation on the district municipality and the local municipalities or on any specific municipality;
- (b) identify the matters to be included in the integrated development plans of the district municipality and the local municipalities that require alignment; 50
- (c) specify the principles to be applied and co-ordinate the approach to be adopted in respect of those matters; and
- (d) determine procedures—

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

(3) (a) 'n Nuut verkose munisipale raad kan, binne die voorgeskrewe tydperk bedoel in subartikel (1), die geïntegreerde ontwikkelingsplan van sy voorganger aanneem, maar moet, voordat 'n besluit geneem word, aan artikel 29(1)(b)(i), (c) en (d) voldoen.

(b) 'n Nuut verkose munisipale raad wat die geïntegreerde ontwikkelingsplan van sy voorganger aanneem met wysigings, moet die wysigings aanbring ooreenkomstig die proses bedoel in artikel 34(b).

(4) 'n Munisipaliteit moet, binne 14 dae na die aanneming van sy geïntegreerde ontwikkelingsplan ingevolge subartikel (1) of (3)—

- (a) aan die publiek kennis gee—
 - (i) van die aanneming van die plan; en
 - (ii) dat afskrifte van, of uittreksels uit, die plan op bepaalde plekke beskikbaar is vir openbare ondersoek; en
- (b) 'n opsomming van die plan publiseer.

Deel 2: Inhoud van geïntegreerde ontwikkelingsplanne**15 Kernkomponente van geïntegreerde ontwikkelingsplanne**

26. (1) 'n Geïntegreerde ontwikkelingsplan moet 'n weerspieëling wees van—
- (a) die munisipale raad se visie vir die langtermynontwikkeling van die munisipaliteit met spesiale klem op die munisipaliteit se mees kritieke ontwikkelings- en interne transformasiebehoeftes;
 - (b) 'n evaluering van die bestaande vlak van ontwikkeling in die munisipaliteit, wat identifisering van gemeenskappe wat nie toegang tot basiese munisipale dienste het nie, insluit;
 - (c) die raad se ontwikkelingsprioriteite en -oogmerke vir sy verkose termyn, insluitende sy plaaslike ekonomiese ontwikkelings- oogmerke en sy interne transformasiebehoeftes;
 - (d) die raad se ontwikkelingstrategieë wat in lyn gebring moet word met enige nasionale of provinsiale sektorale planne en beplanningsvereistes wat ingevolge wetgewing bindend is op die munisipaliteit;
 - (e) 'n ruimtelike ontwikkelingsraamwerk wat voorsiening van basiese riglyne vir 'n grondgebruikbestuurstelsel vir die munisipaliteit moet insluit;
 - (f) die raad se bedryfs strategieë;
 - (g) toepaslike rampbestuur planne;
 - (h) 'n finansiële plan, wat 'n begrotingsvooruitskatting vir ten minste die volgende drie jaar moet insluit; en
 - (i) die sleutelprestasie-aanwysers en prestasie doelwitte wat ingevolge artikel 41 bepaal is.

Deel 3: Proses vir beplanning, opstel, aanneem en hersiening van geïntegreerde ontwikkelingsplanne**Raamwerk vir geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning**

27. (1) Elke distriksmunisipaliteit moet, binne 'n voorgeskrewe tydperk na die aanvang van sy gekose termyn en nadat 'n raadplegende proses met die plaaslike munisipaliteite in sy gebied gevolg is, 'n raamwerk vir geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning in die gebied as 'n geheel aanneem.
- (2) 'n Raamwerk bedoel in subartikel (1) bind beide die distriksmunisipaliteit en die plaaslike munisipaliteite in die gebied van die distriksmunisipaliteit, en moet ten minste—
- (a) die planne en beplanningsvereistes identifiseer wat ingevolge nasionale en provinsiale wetgewing op die distriksmunisipaliteit en die plaaslike munisipaliteite of op enige bepaalde munisipaliteit bindend is;
 - (b) die aangeleenthede identifiseer wat in die geïntegreerde ontwikkelingsplanne van die distriksmunisipaliteit en die plaaslike munisipaliteite ingesluit staan te word en wat gerigtheid benodig;
 - (c) die beginsels identifiseer wat toegepas staan te word, en die benadering koördineer wat ten opsigte van daardie aangeleenthede aangeneem staan te word; en
 - (d) die prosedures bepaal—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (i) for consultation between the district municipality and the local municipalities during the process of drafting their respective integrated development plans; and
- (ii) to effect essential amendments to the framework.

Adoption of process

5

28. (1) Each municipal council, within a prescribed period after the start of its elected term, must adopt a process set out in writing to guide the planning, drafting, adoption and review of its integrated development plan.

(2) The municipality must through appropriate mechanisms, processes and procedures established in terms of Chapter 4, consult the local community before adopting the process. 10

(3) A municipality must give notice to the local community of particulars of the process it intends to follow.

Process to be followed

29. (1) The process followed by a municipality to draft its integrated development plan, including its consideration and adoption of the draft plan, must— 15

- (a) be in accordance with a predetermined programme specifying timeframes for the different steps;
- (b) through appropriate mechanisms, processes and procedures established in terms of Chapter 4, allow for— 20
 - (i) the local community to be consulted on its development needs and priorities;
 - (ii) the local community to participate in the drafting of the integrated development plan; and
 - (iii) organs of state, including traditional authorities, and other role players to be identified and consulted on the drafting of the integrated development plan; 25
- (c) provide for the identification of all plans and planning requirements binding on the municipality in terms of national and provincial legislation; and
- (d) be consistent with any other matters that may be prescribed by regulation. 30

(2) A district municipality must— 30

- (a) plan integrated development for the area of the district municipality as a whole but in close consultation with the local municipalities in that area;
- (b) align its integrated development plan with the framework adopted in terms of section 27; and 35
- (c) draft its integrated development plan, taking into account the integrated development processes of, and proposals submitted to it by the local municipalities in that area.

(3) A local municipality must—

- (a) align its integrated development plan with the framework adopted in terms of section 27; and 40
- (b) draft its integrated development plan, taking into account the integrated development processes of, and proposals submitted to it by the district municipality.

Management of drafting process

45

30. The executive committee or executive mayor of a municipality or, if the municipality does not have an executive committee or executive mayor, a committee of councillors appointed by the municipal council, must, in accordance with section 29—

- (a) manage the drafting of the municipality's integrated development plan;
- (b) assign responsibilities in this regard to the municipal manager; and 50
- (c) submit the draft plan to the municipal council for adoption by the council.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (i) vir oorlegpleging tussen die distriksmunisipaliteit en die plaaslike munisipaliteite tydens die proses wat hulle onderskeie geïntegreerde ontwikkelingsplanne opgestel word; en
- (ii) om noodsaaklike wysings aan die raamwerk aan te bring.

5 Aanneming van proses

28. (1) Elke munisipale raad moet, binne 'n voorgeskrewe tydperk na die aanvang van sy gekose termyn, 'n proses aanneem wat skriftelik uiteengesit is om die beplanning, opstel, aanneem en hersiening van sy geïntegreerde ontwikkelingsplan te rig.

- 10 (2) Die munisipaliteit moet deur middel van toepaslike meganismes, prosesse en prosedures wat ingevolge Hoofstuk 4 ingestel is, die plaaslike gemeenskap raadpleeg voordat die proses aangeneem word.

(3) 'n Munisipaliteit moet aan die plaaslike gemeenskap kennis gee van die besonderhede van die proses wat hy van plan is om te volg.

15 Navolging van proses

29. (1) Die proses wat deur 'n munisipaliteit gevolg word om sy geïntegreerde ontwikkelingsplan op te stel, insluitende sy oorweging en aanneming van die konsepplan, moet—

- 20 (a) in ooreenstemming wees met 'n voorafbepaalde program wat die tydskale uiteensit vir die verskillende stappe;
- (b) deur middel van toepaslike meganismes, prosesse en prosedures wat ingevolge Hoofstuk 4 ingestel is, voorsiening maak vir—
 - (i) oorlegpleging met die plaaslike gemeenskap oor hulle ontwikkelings-behoefes en prioriteite; en
 - 25 (ii) deelname deur die plaaslike gemeenskap in die opstel van die geïntegreerde ontwikkelingsplan; en
 - (iii) identifisering van staatsorgane, insluitende tradisionele owerhede, en ander rolspelers wat by die opstel van die geïntegreerde ontwikkelingsplan geraadpleeg moet word;
- 30 (c) voorsiening maak vir die identifisering van alle planne en beplanningsvereistes wat ingevolge nasionale en provinsiale wetgewing op die munisipaliteit bindend is; en
- (d) verenigbaar wees met enige ander aangeleenthede wat by regulasie voorgeskryf mag word.
- 35 (2) 'n Distriksmunisipaliteit moet—
 - (a) geïntegreerde ontwikkeling vir die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel beplan, maar in noue oorlegpleging met die plaaslike munisipaliteite in daardie gebied;
 - (b) sy geïntegreerde ontwikkelingsplan in lyn bring met die raamwerk wat ingevolge artikel 27 aangeneem is; en
 - 40 (c) sy geïntegreerde ontwikkelingsplan opstel met inagneming van die geïntegreerde ontwikkelingsprosesse van, en -voorstelle aan hom voorgelê deur, die plaaslike munisipaliteite in daardie gebied.
- (3) 'n Plaaslike munisipaliteit moet—
 - 45 (a) sy geïntegreerde ontwikkelingsplan in lyn bring met die raamwerk wat ingevolge artikel 27 aangeneem is; en
 - (b) sy geïntegreerde ontwikkelingsplan opstel met inagneming van die geïntegreerde ontwikkelingsprosesse van, en -voorstelle aan hom voorgelê deur, die distriksmunisipaliteit.

50 Bestuur van opstelproses

30. Die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester van 'n munisipaliteit of, indien die munisipaliteit nie 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester het nie, 'n komitee van raadslede wat deur die munisipale raad aangestel is, moet ooreenkomstig artikel 29—

- 55 (a) die opstel van die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan bestuur;
- (b) verantwoordelikhede in dié verband aan die munisipale bestuurder opdra; en
 - (c) die konsepplan aan die munisipale raad voorlê vir aanneming deur die raad.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**Provincial monitoring and support**

31. The MEC for local government in the province may, subject to any other law regulating provincial supervision of local government—

- (a) monitor the process followed by a municipality in terms of section 29;
- (b) assist a municipality with the planning, drafting, adoption and review of its integrated development plan; 5
- (c) facilitate the co-ordination and alignment of—
 - (i) integrated development plans of different municipalities, including those of a district municipality and the local municipalities within its area; and
 - (ii) the integrated development plan of a municipality with the plans, strategies and programmes of national and provincial organs of state; 10
- (d) take any appropriate steps to resolve disputes or differences in connection with the planning, drafting, adoption or review of an integrated development plan between—
 - (i) a municipality and the local community; and 15
 - (ii) different municipalities.

Copy of integrated development plan to be submitted to MEC for local government

32. (1) (a) The municipal manager of a municipality must submit a copy of the integrated development plan as adopted by the council of the municipality, and any subsequent amendment to the plan, to the MEC for local government in the province within 10 days of the adoption or amendment of the plan. 20

(b) The copy of the integrated development plan to be submitted in terms of paragraph (a) must be accompanied by—

- (i) a summary of the process referred to in section 29 (1);
- (ii) a statement that the process has been complied with, together with any explanations that may be necessary to amplify the statement; and 25
- (iii) in the case of a district and a local municipality, a copy of the framework adopted in terms of section 27.

(2) The MEC for local government in the province may, within 30 days of receiving a copy of an integrated development plan or an amendment to the plan, or within such reasonable longer period as may be approved by the Minister, request the relevant municipal council— 30

- (a) to adjust the plan or the amendment in accordance with the MEC's proposals, if the plan or amendment—
 - (i) does not comply with a requirement of this Act; or 35
 - (ii) is in conflict with or is not aligned with or negates any of the development plans and strategies of other affected municipalities or organs of state; or
- (b) to comply with the process referred to in section 29, or with a specific provision of this Act relating to the process of drafting or amending integrated development plans if the municipality has failed to comply with that process or provision, and to adjust the plan or the amendment if that becomes necessary after such compliance. 40

(3) A municipal council must consider the MEC's proposals, and within 30 days of receiving the MEC's request must— 45

- (a) if it agrees with those proposals, adjust its integrated development plan or amendment in accordance with the MEC's request; or
- (b) if it disagrees with the proposals, object to the MEC's request and furnish the MEC with reasons in writing why it disagrees. 50

(4) On receipt of an objection in terms of subsection (3)(b) the MEC may refer the municipality's objection to an *ad hoc* committee referred to in section 33 for decision by the committee. If the MEC decides to refer an objection to an *ad hoc* committee, the objection must be referred within 21 days of receipt of the objection.

Provinsiale monitering en ondersteuning

31. Die LUR vir plaaslike regering in die provinsie kan, behoudens enige ander wet wat provinsiale toesighouding van plaaslike regering reguleer—

- (a) die proses moniteer wat deur 'n munisipaliteit gevolg word ingevolge artikel 29;
- (b) 'n munisipaliteit bystaan met die beplanning, opstel, aanneem en hersiening van sy geïntegreerde ontwikkelingsplan;
- (c) die koördinerings en gerigtheid van—
 - (i) geïntegreerde ontwikkelingsplanne van verskillende munisipaliteite, insluitende dié van 'n distriksmunisipaliteit en plaaslike munisipaliteite binne sy gebied; en
 - (ii) die geïntegreerde ontwikkelingsplan van 'n munisipaliteit met die planne, strategieë en programme van nasionale en provinsiale staatsorgane,
- (d) enige toepaslike stappe neem om geskille of verskille in verband met die beplanning, opstel, aanneem of hersiening van 'n geïntegreerde ontwikkelingsplan uit die weg te ruim tussen—
 - (i) 'n munisipaliteit en die plaaslike gemeenskap; en
 - (ii) verskillende munisipaliteite.

Voorlegging van afskrif van geïntegreerde ontwikkelingsplan aan LUR vir plaaslike regering

32. (1) (a) Die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit moet 'n afskrif van die geïntegreerde ontwikkelingsplan soos deur die raad van die munisipaliteit aangeneem, en enige latere wysiging van die plan, binne 10 dae na die aanneming of wysiging van die plan aan die LUR vir plaaslike regering in die provinsie voorlê.

(b) Die afskrif van die geïntegreerde ontwikkelingsplan wat ingevolge paragraaf (a) voorgelê staan te word, moet vergesel gaan van—

- (i) 'n opsomming van die proses bedoel in artikel 29(1);
- (ii) 'n verklaring dat die proses aan voldoen is, tesame met enige verduidelikings wat nodig mag wees om die verklaring toe te lig; en
- (iii) in die geval van 'n distriksmunisipaliteit en 'n plaaslike munisipaliteit, 'n afskrif van die raamwerk wat ingevolge artikel 27 aangeneem is.

(2) Die LUR vir plaaslike regering in die provinsie kan, binne 30 dae na ontvangs van 'n afskrif van 'n geïntegreerde ontwikkelingsplan of 'n wysiging van die plan, of binne sodanige redelike langer tydperk wat die Minister mag goedkeur, die bepaalde munisipale raad versoek—

- (a) om die plan of die wysiging ooreenkomstig die LUR se voorstelle aan te pas indien die plan of wysiging—
 - (i) nie aan 'n vereiste van hierdie Wet voldoen nie; of
 - (ii) teenstrydig is met, of nie in lyn gebring is met, enige van die ontwikkelingsplanne en strategieë van ander geaffekteerde munisipaliteite of staatsorgane nie; of
- (b) om te voldoen aan die proses bedoel in artikel 29, of aan 'n bepaalde bepaling van hierdie Wet wat betrekking het op die opstelproses of wysigingsproses van geïntegreerde ontwikkelingsplanne indien die munisipaliteit versuim het om aan daardie proses of bepaling te voldoen, en om die plan of die wysiging aan te pas indien dit nodig mag wees na sodanige voldoening.

(3) 'n Munisipale raad moet die LUR se voorstelle oorweeg en moet binne 30 dae na ontvangs van die LUR se versoek—

- (a) indien hy met daardie voorstelle saamstem, sy geïntegreerde ontwikkelingsplan of wysiging ooreenkomstig die LUR se versoek aanpas; of
- (b) indien hy nie met die voorstelle saamstem nie, beswaar maak teen die LUR se versoek en skriftelike redes aan die LUR verstrek waarom hy nie saamstem nie.

(4) By ontvangs van 'n beswaar ingevolge subartikel (3)(b) kan die LUR die munisipaliteit se beswaar na 'n *ad hoc*-komitee bedoel in artikel 33 verwys vir beslissing deur die komitee. Indien die LUR besluit om 'n beswaar na 'n *ad hoc* komitee te verwys, moet die beswaar binne 21 dae na ontvangs van die beswaar verwys word.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**Ad hoc committees**

33. (1) Whenever necessary, the MEC for local government in a province must appoint an *ad hoc* committee consisting of members representing local government, the provincial government and the national government to decide on an objection by a municipality in terms of section 32(3)(b). 5

(2) The MEC appoints the members of an *ad hoc* committee representing—

- (a) local government, with the concurrence of the municipality which lodged the objection and any other municipality involved in the dispute;
- (b) the provincial government, with the concurrence of the provincial organ or organs of state involved in the dispute or in whose functional area the dispute is located; and 10
- (c) the national government, with the concurrence of the national organ or organs of state involved in the dispute or in whose functional area the dispute is located.

(3) An objection referred to an *ad hoc* committee must be dealt with in accordance with procedures prescribed by regulation. 15

(4) A matter before an *ad hoc* committee is decided if at least two spheres of government agree on the matter.

(5) If the *ad hoc* committee rejects the municipality's objection, the municipality must, within 30 days of the date on which the committee has taken the decision and informed the municipality, comply with the MEC's request. 20

Annual review and amendment of integrated development plan

34. A municipal council—

- (a) must review its integrated development plan—
 - (i) annually in accordance with an assessment of its performance measurements in terms of section 41; and 25
 - (ii) to the extent that changing circumstances so demand; and
- (b) may amend its integrated development plan in accordance with a prescribed process.

Part 4: Miscellaneous

30

Status of integrated development plan

35. (1) An integrated development plan adopted by the council of a municipality—

- (a) is the principal strategic planning instrument which guides and informs all planning and development, and all decisions with regard to planning, management and development, in the municipality; 35
- (b) binds the municipality in the exercise of its executive authority, except to the extent of any inconsistency between a municipality's integrated development plan and national or provincial legislation, in which case such legislation prevails; and
- (c) binds all other persons to the extent that those parts of the integrated development plan that impose duties or affect the rights of those persons have been passed as a by-law. 40

(2) A spatial development framework contained in an integrated development plan prevails over a plan as defined in section 1 of the Physical Planning Act, 1991 (Act No. 125 of 1991). 45

Municipality to give effect to integrated development plan

36. A municipality must give effect to its integrated development plan and conduct its affairs in a manner which is consistent with its integrated development plan.

Regulations and guidelines

37. (1) The Minister may for the purposes of this Chapter make regulations or issue guidelines in terms of section 120 to provide for or to regulate the following matters: 50

- (a) incentives to ensure that municipalities adopt their integrated development plans within the applicable prescribed period, and comply with the provisions

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

Ad hoc-komitees

33. (1) Wanneer ook al nodig, moet die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie 'n *ad hoc*-komitee aanstel wat bestaan uit lede wat plaaslike regering, die provinsiale regering en die nasionale regering verteenwoordig om te beslis oor 'n beswaar deur 'n munisipaliteit ingevolge artikel 32(3) (b).

(2) Die LUR stel die lede van 'n *ad hoc*-komitee aan wat—

- (a) plaaslike regering verteenwoordig, met die instemming van die munisipaliteit wat die beswaar ingedien het, en enige ander munisipaliteit wat by die geskil betrokke is;
- (b) die provinsiale regering verteenwoordig, met die instemming van die provinsiale staatsorgaan of -organe wat by die geskil betrokke is, of binne wie se funksionele terrein die geskil geleë is; en
- (c) die nasionale regering verteenwoordig, met die instemming van die nasionale staatsorgaan of -organe wat by die geskil betrokke is, of binne wie se funksionele terrein die geskil geleë is.

(3) 'n Beswaar wat na 'n *ad hoc*-komitee verwys word, word hanteer ooreenkomstig prosedures by regulasie voorgeskryf.

(4) 'n Aangeleentheid voor 'n *ad hoc*-komitee word beslis indien minstens twee regeringsfere saamstem oor die saak.

(5) Indien die *ad hoc*-komitee die munisipaliteit se beswaar verwerp, moet die munisipaliteit binne 30 dae na die datum waarop die komitee die beslissing geneem en die munisipaliteit in kennis gestel het, aan die LUR se versoek voldoen.

Jaarlikse hersiening en wysiging van geïntegreerde ontwikkelingsplan

34. 'n Munisipale raad—

- (a) moet jaarliks sy geïntegreerde ontwikkelingsplan hersien—
 - (i) ooreenkomstig 'n evaluering van sy prestasiemetings ingevolge artikel 41; en
 - (ii) tot die mate wat veranderde omstandighede dit vereis; en
- (b) kan sy geïntegreerde ontwikkelingsplan ooreenkomstig 'n voorgeskrewe proses wysig.

Deel 4: Diverse**Status van geïntegreerde ontwikkelingsplan**

35. (1) 'n Geïntegreerde ontwikkelingsplan wat deur 'n munisipaliteit aangeneem is—

- (a) is die hoofbeplanningsinstrument wat rigting en toeligting gee aan alle beplanning en ontwikkeling en alle besluite met betrekking tot beplanning, bestuur en ontwikkeling in die munisipaliteit;
- (b) bind die munisipaliteit in die uitoefening van sy uitvoerende gesag, behalwe in die mate van enige onbestaanbaarheid tussen 'n munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan en nasionale of provinsiale wetgewing, in welke geval sodanige wetgewing voorrang geniet.

(2) 'n Ruimtelike ontwikkelingsraamwerk wat in 'n geïntegreerde ontwikkelingsplan vervat is, geniet voorrang bo 'n plan soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Fisiese Beplanning, 1991 (Wet No. 125 van 1991).

Munisipaliteit moet gevolg gee aan geïntegreerde ontwikkelingsplan

36. 'n Munisipaliteit moet gevolg gee aan sy geïntegreerde ontwikkelingsplan en sy sake bestuur op 'n wyse wat versoenbaar is met sy geïntegreerde ontwikkelingsplan.

Regulasies en riglyne

37. Die Minister kan, vir doeleindes van hierdie Hoofstuk, regulasies uitvaardig of riglyne uitreik ingevolge artikel 120 om voorsiening te maak vir die volgende aangeleenthede of vir die regulering daarvan:

- (a) Aansporings om te verseker dat munisipaliteite hulle geïntegreerde ontwikkelingsplanne binne die toepaslike voorgeskrewe tydperk, aanneem,

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- of this Act concerning the planning, drafting, adoption and review of those plans;
- (b) the detail of integrated development plans taking into account the requirements of other applicable national legislation;
 - (c) criteria municipalities must take into account when planning, drafting, adopting or reviewing their integrated development plans; 5
 - (d) the detail of the process for the planning, drafting, adoption and review of integrated development plans;
 - (e) a process for the amendment of integrated development plans;
 - (f) the manner in which an objection must be referred to an *ad hoc* committee envisaged in section 33; 10
 - (g) the manner in which written evidence or documents must be submitted to an *ad hoc* committee;
 - (h) the proceedings of an *ad hoc* committee; and
 - (i) any other matter that may facilitate— 15
 - (i) integrated development planning and the drafting of integrated development plans; or
 - (ii) the application of this Chapter.
- (2) When making regulations or issuing guidelines in terms of section 120 to provide for or to regulate the matters mentioned in subsection (1)(b), (c), (d) and (e) of this section, the Minister must— 20
- (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those matters; and
 - (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their respective capacities. 25
- (3) The Minister, by notice in the *Gazette*, may phase in the application of the provisions of this Chapter which place a financial or administrative burden on municipalities.
- (4) A notice in terms of subsection (3) may—
- (a) determine different dates on which different provisions of this Chapter becomes applicable to municipalities; 30
 - (b) apply to all municipalities generally;
 - (c) differentiate between different kinds of municipalities which may, for the purpose of the phasing in of the relevant provisions, be defined in the notice in relation to categories or types of municipalities or in any other way; or 35
 - (d) apply to a specific kind of municipality only, as defined in the notice.

CHAPTER 6

PERFORMANCE MANAGEMENT

Establishment of performance management system

38. A municipality must— 40
- (a) establish a performance management system that is—
 - (i) commensurate with its resources;
 - (ii) best suited to its circumstances; and
 - (iii) in line with the priorities, objectives, indicators and targets contained in its integrated development plan; 45
 - (b) promote a culture of performance management among its political structures, political office bearers and councillors and in its administration; and
 - (c) administer its affairs in an economical, effective, efficient and accountable manner.

Development of performance management system 50

39. The executive committee or executive mayor of a municipality or, if the municipality does not have an executive committee or executive mayor, a committee of councillors appointed by the municipal council must—

- (a) manage the development of the municipality's performance management system; 55
- (b) assign responsibilities in this regard to the municipal manager, and
- (c) submit the proposed system to the municipal council for adoption.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- en dat hulle aan die bepalings van hierdie Wet voldoen rakende die beplanning, opstel, aanneem en hersiening van daardie planne;
- (b) die besonderhede van geïntegreerde ontwikkelingsplanne, met inagneming van die vereistes van ander toepaslike nasionale wetgewing;
- 5 (c) maatstawwe wat munisipaliteite in ag moet neem wanneer hulle hul geïntegreerde ontwikkelingsplanne beplan, opstel, aanneem of hersien;
- (d) die besonderhede van die proses vir die beplanning, opstel, aanneem en hersiening van geïntegreerde ontwikkelingsplanne;
- (e) 'n proses vir die wysiging van geïntegreerde ontwikkelingsplanne;
- 10 (f) die wyse waarop 'n beswaar na 'n *ad hoc*-komitee in artikel 33 beoog, verwys moet word;
- (g) die wyse waarop skriftelike getuienis of dokumente aan 'n *ad hoc*-komitee voorgelê moet word;
- (h) die verrigtings van 'n *ad hoc*-komitee; en
- 15 (i) enige ander aangeleentheid wat
- (i) geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning en die opstel van geïntegreerde ontwikkelingsplanne; of
- (ii) die toepassing van hierdie Hoofstuk, kan fasiliteer.
- (2) Wanneer regulasies uitgevaardig word of riglyne uitgereik word ingevolge artikel 20 120 om voorsiening te maak vir, of om die aangeleenthede gemeld in subartikel (1)(b), (c), (d) en (e) van hierdie artikel te reguleer, moet die Minister—
- (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie aangeleenthede te voldoen; en
- (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.
- 25 (3) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, die toepassing van die bepalings van hierdie Hoofstuk wat 'n finansiële of administratiewe las op munisipaliteite lê, infaseer.
- (4) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (3) kan—
- 30 (a) verskillende datums bepaal waarop verskillende bepalings van hierdie Hoofstuk op munisipaliteite van toepassing raak;
- (b) van toepassing wees op alle munisipaliteite in die algemeen;
- (c) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite wat vir doeleindes van die infasering van die besondere bepalings, in die kennis-
- 35 gewing omskryf kan word met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite, of op enige ander manier; of
- (d) van toepassing wees op 'n bepaalde klas munisipaliteit alleenlik, soos in die kennisgewing omskryf.

HOOFSTUK 6

40 PRESTASIEBESTUUR

Instel van prestasiebestuurstelsel

38. 'n Munisipaliteit moet—
- (a) 'n prestasiebestuurstelsel instel wat—
- 45 (i) eweredig tot sy middele is;
- (ii) die mees geskikte vir sy omstandighede is; en
- (iii) in lyn is met die prioriteite, oogmerke, aanwysers en doelwitte wat in sy geïntegreerde ontwikkelingsplan vervat is;
- (b) 'n kultuur van prestasiebestuur onder sy politieke strukture, politieke ampsbekleërs en raadslede en in sy administrasie bevorder; en
- 50 (c) sy sake op 'n ekonomiese, effektiewe, doeltreffende en verantwoordbare wyse administreer.

Ontwikkeling van prestasiebestuurstelsel

39. Die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester van 'n munisipaliteit of, indien die munisipaliteit nie 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester het
- 55 nie, 'n komitee van raadslede wat deur die munisipale raad aangestel is, moet—
- (a) die ontwikkeling van die munisipaliteit se prestasiebestuurstelsel bestuur;
- (b) verantwoordelikhede in dié verband aan die munisipale bestuurder opdra; en
- (c) die voorgestelde stelsel aan die munisipale raad voorlê vir aanneming.

Monitoring and review of performance management system

40. A municipality must establish mechanisms to monitor and review its performance management system.

Core components

- 41.** (1) A municipality must in terms of its performance management system and in accordance with any regulations and guidelines that may be prescribed— 5
- (a) set appropriate key performance indicators as a yardstick for measuring performance, including outcomes and impact, with regard to the municipality's development priorities and objectives set out in its integrated development plan; 10
 - (b) set measurable performance targets with regard to each of those development priorities and objectives; 10
 - (c) with regard to each of those development priorities and objectives and against the key performance indicators and targets set in terms of paragraphs (a) and (b)— 15
 - (i) monitor performance; and
 - (ii) measure and review performance at least once per year;
 - (d) take steps to improve performance with regard to those development priorities and objectives where performance targets are not met; and
 - (e) establish a process of regular reporting to— 20
 - (i) the council, other political structures, political office bearers and staff of the municipality; and
 - (ii) the public and appropriate organs of state.
- (2) The system applied by a municipality in compliance with subsection (1)(c) must be devised in such a way that it may serve as an early warning indicator of under-performance. 25

Community involvement

42. A municipality, through appropriate mechanisms, processes and procedures established in terms of Chapter 4, must involve the local community in the development, implementation and review of the municipality's performance management system, and, in particular, allow the community to participate in the setting of appropriate key performance indicators and performance targets for the municipality. 30

General key performance indicators

- 43.** (1) The Minister, after consultation with the MECs for local government and organised local government representing local government nationally, may— 35
- (a) by regulation prescribe general key performance indicators that are appropriate and that can be applied to local government generally; and
 - (b) when necessary, review and adjust those general key performance indicators.
- (2) Key performance indicators set by a municipality must include any general key performance indicators prescribed in terms of subsection (1), to the extent that these indicators are applicable to the municipality concerned. 40

Notification of key performance indicators and performance targets

44. A municipality, in a manner determined by its council, must make known, both internally and to the general public, the key performance indicators and performance targets set by it for purposes of its performance management system. 45

Audit of performance measurements

- 45.** The results of performance measurements in terms of section 41(1)(c) must be audited—
- (a) as part of the municipality's internal auditing processes; and
 - (b) annually by the Auditor-General. 50

Monitering en hersiening van prestasiebestuurstelsel

40. 'n Munisipaliteit moet meganismes instel om sy prestasiebestuurstelsel te moniteer en te hersien.

Kernkomponente

- 5 41. (1) 'n Munisipaliteit moet ingevolge sy prestasiebestuurstelsel en ooreenkomstig enige regulasies en riglyne wat voorgeskryf mag word—
- (a) toepaslike sleutelprestasie-aanwysers daarstel as 'n maatstaf vir die meet van prestasie, insluitende resultate en inslag, met betrekking tot die munisipaliteit se ontwikkelingsprioriteite en -oogmerke wat in sy geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit is;
- 10 (b) meetbare prestasiedoelwitte daarstel met betrekking tot elk van daardie ontwikkelingsprioriteite en -oogmerke;
- (c) met betrekking tot elk van daardie ontwikkelingsprioriteite en -oogmerke en teenoor die sleutelprestasie-aanwysers en doelwitte wat ingevolge paragrawe
- 15 (a) en (b) daargestel word—
- (i) prestasie moniteer, en
- (ii) ten minste een keer per jaar prestasie meet en hersien;
- (d) stappe neem om prestasie te verbeter met betrekking tot daardie ontwikkelingsprioriteite en -oogmerke waar prestasiedoelwitte nie bereik word nie; en
- 20 (e) 'n proses instel van gereelde verslagdoening aan—
- (i) die raad, ander politieke strukture, politieke ampsbekleërs en personeel van die munisipaliteit; en
- (ii) die publiek en toepaslike staatsorgane.
- (2) Die stelsel wat deur 'n munisipaliteit toegepas word ter nakoming van subartikel
- 25 (1)(c), moet op so 'n manier ontwerp word dat dit as 'n vroeë waarskuwings-aanwyser van onder-prestasie kan dien.

Gemeenskapsbetrokkenheid

42. 'n Munisipaliteit moet deur middel van toepaslike meganismes, prosesse en prosedures wat ingevolge Hoofstuk 4 ingestel is, die plaaslike gemeenskap betrek by
- 30 die ontwikkeling, implementering en hersiening van die munisipaliteit se prestasiebestuurstelsel, en moet, in besonder, die gemeenskap toelaat om deel te neem aan die daarstel van toepaslike sleutelprestasie-aanwysers en prestasiedoelwitte vir die munisipaliteit.

Algemene sleutelprestasie-aanwysers

- 35 43. (1) Die Minister kan, na oorleg met die LUR'e vir plaaslike regering en georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering nasionaal verteenwoordig—
- (a) algemene sleutelprestasie-aanwysers by regulasie voorskryf wat geskik is en in die algemeen op plaaslike regering toegepas kan word; en
- (b) wanneer nodig daardie sleutelprestasie-aanwysers hersien en aanpas.
- 40 (2) Sleutelprestasie-aanwysers wat deur 'n munisipaliteit daargestel is, moet enige algemene sleutelprestasie-aanwysers wat ingevolge subartikel (1) voorgeskryf word, insluit tot die mate wat dié aanwysers op die betrokke munisipaliteit van toepassing is.

Bekendmaking van sleutelprestasie-aanwysers en prestasiedoelwitte

44. 'n Munisipaliteit moet, op 'n wyse wat deur sy raad bepaal word, die
- 45 sleutelprestasie-aanwysers en prestasiedoelwitte wat vir doeleindes van sy prestasiebestuurstelsel deur hom daargestel is, beide intern en aan die algemene publiek bekend maak.

Ouditering van prestasiemaatstawwe

45. Die uitslae van prestasiemaatstawwe ingevolge artikel 41(1)(c) moet—
- 50 (a) as deel van die munisipaliteit se interne ouditeringsprosesse; en
- (b) jaarliks deur die Ouditeur-generaal, geoudit word.

Annual reports

46. (1) A municipality must prepare for each financial year an annual report consisting of—

- (a) a performance report reflecting—
 - (i) the municipality's, and any service provider's, performance during that financial year, also in comparison with targets of and with performance in the previous financial year; 5
 - (ii) the development and service delivery priorities and the performance targets set by the municipality for the following financial year; and 10
 - (iii) measures that were or are to be taken to improve performance; 10
 - (b) the financial statements for that financial year prepared in accordance with the standards of generally recognised accounting practise referred to in section 89 of the Public Finance Management Act, 1999 (Act No. 1 of 1999);
 - (c) an audit report on the financial statements and the report on the audit performed in terms of section 45(b); and 15
 - (d) any other reporting requirements in terms of other applicable legislation.
- (2) A municipality must table its annual report within one month of receiving the audit report referred to in subsection (1)(c).
- (3) (a) The municipal manager must—
- (i) by prior notice in the media, inform the local community of the meeting or meetings of the council at which the municipality's annual report is tabled or discussed, which meetings must be open to the public; 20
 - (ii) give written notice of such meetings to the Auditor-General and the MEC for local government in the province;
 - (iii) submit copies of the minutes of those meetings to the Auditor-General and the MEC for local government in the province; 25
- (b) Representatives of the Auditor-General and the MEC for local government in the province are entitled to attend and to speak at such meetings, and the municipal manager must be available to respond to questions related to the annual report.
- (4) The municipality must adopt its annual report, and within 14 days— 30
- (a) make copies of the report accessible to the public, interested organisations and the media, free of charge or at a reasonable price; and
 - (b) submit a copy of the report to—
 - (i) the MEC for local government in the province;
 - (ii) the Auditor-General; and 35
 - (iii) such other institutions as may be prescribed by regulation.

Reports by MEC

47. (1) The MEC for local government must annually compile and submit to the provincial legislatures and the Minister a consolidated report on the performance of municipalities in the province. 40

(2) The report must—

- (a) identify municipalities that under-performed during the year;
- (b) propose remedial action to be taken; and
- (c) be published in the *Provincial Gazette*.

(3) The MEC for local government must submit a copy of the report to the National Council of Provinces. 45

Reports by Minister

48. (1) The Minister must annually compile and submit to Parliament and the MECs for local government a consolidated report of local government performance in terms of general key performance indicators. 50

(2) The report must be published in the *Gazette*.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

Jaarverslae

46. (1) 'n Munisipaliteit moet vir elke finansiële jaar 'n jaarverslag voorberei wat bestaan uit —

- (a) 'n prestasieverslag wat 'n weerspieëling is van—
 - 5 (i) die munisipaliteit, en enige diensverskaffer, se prestasie gedurende daardie finansiële jaar, ook in vergelyking met die doelwitte van en die prestasie gedurende die vorige finansiële jaar;
 - (ii) die ontwikkelings- en diensleweringsprioriteite en die prestasiedoelwitte wat vir die volgende finansiële jaar deur die munisipaliteit daargestel word; en
 - 10 (iii) maatreëls wat geneem is of gaan word om prestasie te verbeter;
 - (b) die finansiële state vir daardie finansiële jaar wat ooreenkomstig die standarde van algemeen erkende rekeningkundige praktyk bedoel in artikel 89 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet No. 1 van 1999),
 - 15 voorberei is;
 - (c) 'n geouditeerde verslag oor die finansiële state en die verslag van die audit wat ingevolge artikel 45(b) uitgevoer is; en
 - (d) enige ander vereistes oor verslagdoening ingevolge ander toepaslike wetgewing.
- 20 (2) 'n Munisipaliteit moet sy jaarverslag ter tafel lê binne een maand nadat die ouditeursverslag bedoel in subartikel (1)(c) ontvang is.
- (3) (a) Die munisipale bestuurder moet—
- 25 (i) deur voorafgaande kennisgewing in die media, die plaaslike gemeenskap inlig van die vergadering of vergaderings van die raad waarop die munisipaliteit se jaarverslag ter tafel gelê of bespreek word, welke vergaderings vir die publiek oop moet wees;
 - (ii) aan die Ouditeur-generaal en die LUR vir plaaslike regering in die provinsie skriftelik kennis gee van sodanige vergaderings;
 - (iii) afskrifte van die notules van daardie vergaderings aan die Ouditeur-generaal en die LUR vir plaaslike regering in die provinsie voorlê;
 - 30 (b) Verteenwoordigers van die Ouditeur-generaal en die LUR vir plaaslike regering in die provinsie is geregtig om sodanige vergaderings by te woon en toe te spreek, en die munisipale bestuurder moet beskikbaar wees om vrae te beantwoord wat op die jaarverslag betrekking het.
- 35 (4) Die munisipaliteit moet sy jaarverslag aanneem, en moet binne 14 dae—
- (a) afskrifte van die verslag gratis of teen 'n billike prys toeganklik maak vir die publiek, belanghebbende organisasies en die media; en
 - (b) 'n afskrif van die verslag voorlê aan—
 - 40 (i) die LUR vir plaaslike regering in die provinsie;
 - (ii) die Ouditeur-generaal; en
 - (iii) enige ander instansie wat by regulasie voorgeskryf mag word.

Verslae deur LUR

47. (1) Die LUR vir plaaslike regering moet jaarliks 'n gekonsolideerde verslag oor die prestasie van munisipaliteite in die provinsie opstel en aan die provinsiale wetgewers en die Minister voorlê.

- (2) Die verslag moet—
 - (a) munisipaliteite identifiseer wat gedurende die jaar onder-presteer het;
 - (b) verhelping voorstel wat geneem staan te word;
 - (c) in die *Provinsiale Koerant* gepubliseer word.
- 50 (3) Die LUR vir plaaslike regering moet 'n afskrif van die verslag aan die Nasionale Raad van Provinsies voorlê.

Verslae deur Minister

48. (1) Die Minister moet jaarliks 'n gekonsolideerde verslag oor plaaslike regeringsprestasie ingevolge algemene sleutelprestasie-aanwysers opstel en aan die 55 Parlement en die LUR'e vir plaaslike regering voorlê.

- (2) Die verslag moet in die *Staatskoerant* gepubliseer word.

Regulations and guidelines

- 49.** (1) The Minister may for the purposes of this Chapter make regulations or issue guidelines in terms of section 120 to provide for or regulate—
- (a) incentives to ensure that municipalities establish their performance management systems within the applicable prescribed period, and comply with the provisions of this Act concerning performance management systems; 5
 - (b) the setting of key performance indicators by a municipality with regard to its development objectives;
 - (c) the identification of appropriate general key performance indicators that can be applied to municipalities generally and that reflect the object and intent of section 23; 10
 - (d) the regular review by a municipality of its key performance indicators;
 - (e) the setting of a framework for performance targets by municipalities consistent with their development priorities, objectives and strategies set out in their integrated development plans; 15
 - (f) mechanisms, systems and processes for the monitoring and measurement of performance by a municipality with regard to its development objectives;
 - (g) the internal auditing of performance measurements;
 - (h) the assessment of those performance measurements by a municipality;
 - (i) the assessment of progress by a municipality with the implementation of its integrated development plan; 20
 - (j) the improvement of performance;
 - (k) any other matter that may facilitate—
 - (i) the implementation by municipalities of an efficient and effective system of performance management; or 25
 - (ii) the application of this Chapter.
- (2) When making regulations or issuing guidelines in terms of section 120 to provide for or to regulate the matters mentioned in subsection (1) of this section, the Minister must—
- (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those matters; 30
 - and
 - (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their respective capacities.
- (3) The Minister, by notice in the *Gazette*, may phase in the application of the provisions of this Chapter which place a financial or administrative burden on municipalities. 35
- (4) A notice in terms of subsection (3) may—
- (a) determine different dates on which different provisions of this Chapter becomes applicable to municipalities;
 - (b) apply to all municipalities generally; 40
 - (c) differentiate between different kinds of municipalities which may, for the purpose of the phasing in of the relevant provisions, be defined in the notice in relation to categories or types of municipalities or in any other way; or
 - (d) apply to a specific kind of municipality only, as defined in the notice.

CHAPTER 7

45

LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION AND HUMAN RESOURCES*Part 1: Basic principles***Basic values and principles governing local public administration**

- 50.** (1) Local public administration is governed by the democratic values and principles embodied in section 195 (1) of the Constitution. 50
- (2) In administering its affairs, a municipality must strive to achieve the objects of

Regulasies en riglyne

49. Die Minister kan vir die doeleindes van hierdie Hoofstuk regulasies uitvaardig of riglyne uitreik ingevolge artikel 120 om voorsiening te maak vir die volgende aangeleenthede, of die regulering daarvan:

- 5 (a) aansporings om te verseker dat munisipaliteite hulle prestasiebestuurstelsels binne die toepaslike voorgeskrewe tydperk instel, en dat hulle aan die bepalings van hierdie Wet rakende prestasiebestuurstelsels voldoen;
 - (b) die daarstel van sleutelprestasie-aanwysers deur 'n munisipaliteit met betrekking tot sy ontwikkelingsoogmerke;
 - 10 (c) die identifisering van gepaste algemene sleutelprestasie-aanwysers wat in die algemeen op munisipaliteite toegepas kan word en wat die oogmerk en bedoeling van artikel 23 weerspieël;
 - (d) die gereelde hersiening deur 'n munisipaliteit van sy sleutelprestasie-aanwysers;
 - 15 (e) die daarstelling van 'n raamwerk vir prestasiedoelwitte deur munisipaliteite wat bestaanbaar is met hulle ontwikkelingsprioriteite, -oogmerke en -strategieë wat in hul geïntegreerde ontwikkelingsplanne uiteengesit is;
 - (f) meganismes, stelsels en prosesse vir die monitering en meting van prestasie deur 'n munisipaliteit met betrekking tot sy ontwikkelingsoogmerke;
 - 20 (g) die interne ouditering van prestasiemaatstawwe;
 - (h) die evaluering van daardie prestasiemaatstawwe deur 'n munisipaliteit;
 - (i) die evaluering van vordering deur 'n munisipaliteit met die implementering van sy geïntegreerde ontwikkelingsplan;
 - (j) die verbetering van prestasie; en
 - 25 (k) enige ander aangeleentheid wat—
 - (i) die implementering deur munisipaliteite van 'n doeltreffende en effektiewe stelsel van prestasiebestuur; of
 - (ii) die toepassing van hierdie Hoofstuk kan fasiliteer.
- (2) Wanneer regulasies uitgevaardig word of riglyne uitgereik word ingevolge artikel 30 120 om voorsiening te maak vir, of om die aangeleenthede gemeld in subartikel (1) van hierdie artikel te reguleer, moet die Minister—
- (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie aangeleenthede te voldoen; en
 - (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.
- 35 (3) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, die toepassing van die bepalings van hierdie Hoofstuk wat 'n finansiële of administratiewe las op munisipaliteite lê, infaseer.
- (4) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (3) kan—
- 40 (a) verskillende datums bepaal waarop verskillende bepalings van hierdie Hoofstuk op munisipaliteite van toepassing raak;
 - (b) van toepassing wees op alle munisipaliteite in die algemeen;
 - (c) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite wat vir doeleindes van die infasering van die besondere bepalings, in die kennisgewing omskryf kan word met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite, of op enige ander manier; of
 - 45 (d) van toepassing wees op 'n bepaalde klas munisipaliteit alleenlik, soos in die kennisgewing omskryf.

50

HOOFSTUK 7**PLAASLIKE OPENBARE ADMINISTRASIE EN MENSlike HULPBRONNE*****Deel 1: Basiese beginsels*****Basiese waardes en beginsels wat plaaslike openbare administrasie beheers**

50. (1) Plaaslike openbare administrasie word beheers deur die demokratiese waardes en beginsels wat in artikel 195 (1) van die Grondwet beliggaam is. (2) In die administrasie van sy sake, moet 'n munisipaliteit daarna streef om die oogmerke van plaaslike regering wat in artikel 152 (1) van die Grondwet uiteengesit word, te

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

local government set out in section 152 (1) of the Constitution, and comply with the duties set out in sections 4 (2) and 6.

Organisation of administration

- 51.** A municipality must within its administrative and financial capacity establish and organise its administration in a manner that would enable the municipality to— 5
- (a) be responsive to the needs of the local community;
 - (b) facilitate a culture of public service and accountability amongst its staff;
 - (c) be performance orientated and focussed on the objects of local government set out in section 152 of the Constitution and its developmental duties as required by section 153 of the Constitution; 10
 - (d) ensure that its political structures, political office bearers and managers and other staff members align their roles and responsibilities with the priorities and objectives set out in the municipality's integrated development plan;
 - (e) establish clear relationships, and facilitate co-operation, co-ordination and communication, between— 15
 - (i) its political structures and political office bearers and its administration;
 - (ii) its political structures, political office bearers and administration and the local community;
 - (f) organise its political structures, political office bearers and administration in a flexible way in order to respond to changing priorities and circumstances; 20
 - (g) perform its functions—
 - (i) through operationally effective and appropriate administrative units and mechanisms, including departments and other functional or business units; and
 - (ii) when necessary, on a decentralised basis; 25
 - (h) assign clear responsibilities for the management and co-ordination of these administrative units and mechanisms;
 - (i) hold the municipal manager accountable for the overall performance of the administration;
 - (j) maximise efficiency of communication and decision-making within the administration; 30
 - (k) delegate responsibility to the most effective level within the administration;
 - (l) involve staff in management decisions as far as is practicable; and
 - (m) provide an equitable, fair, open and non-discriminatory working environment.

Inconsistency with applicable labour legislation 35

52. In the event of any inconsistency between a provision of this Chapter, including the Code of Conduct referred to in section 69, or a regulation made for the purposes of this Chapter, and any applicable labour legislation, the labour legislation prevails.

Part 2: Political structures, political office bearers and roles**Roles and responsibilities** 40

53. (1) A municipality must, within the framework of and in accordance with relevant provisions of the Municipal Structures Act, this Act and other applicable legislation, define the specific role and area of responsibility of each political structure and political office bearer of the municipality and of the municipal manager.

(2) The respective roles and areas of responsibility of each political structure and political office bearer and of the municipal manager must— 45

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

verwesenlik, en om aan die verpligtinge wat in artikels 4(2) en 6 uiteengesit is te voldoen.

Organisasie van administrasie

51. 'n Munisipaliteit moet binne sy administratiewe en finansiële kapasiteit sy
5 administrasie instel en organiseer op 'n wyse wat die munisipaliteit in staat sal stel om—
- (a) gehoor te gee aan die behoeftes van die plaaslike gemeenskap;
 - (b) 'n kultuur van openbare diens en verantwoordbaarheid onder sy personeel te bevorder;
 - 10 (c) op prestasie gerig te wees en ingestel te wees op die oogmerke van plaaslike regering wat in artikel 152 van die Grondwet uiteengesit word en sy ontwikkelingspligte soos deur artikel 153 van die Grondwet vereis;
 - (d) te verseker dat sy politieke strukture, politieke ampsbekleërs en bestuurders en ander personelede hul rolle en verantwoordelikhede in lyn bring met die
15 prioriteite en oogmerke wat in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit word;
 - (e) duidelike verhoudings tot stand te bring en samewerking, koördinasie en kommunikasie te fasiliteer tussen—
 - (i) sy politieke strukture en politieke ampsbekleërs en sy administrasie;
 - 20 (ii) sy politieke strukture, politieke ampsbekleërs en administrasie en die plaaslike gemeenskap;
 - (f) sy politieke strukture, politieke ampsbekleërs en administrasie op 'n buigsame wyse te organiseer ten einde op veranderende prioriteite en omstandighede te reageer;
 - 25 (g) sy funksies uit te oefen—
 - (i) deur bedryfsdoelmatige en toepaslike administratiewe eenhede en meganismes, insluitende departemente en ander funksionele of sake—eenhede; en
 - (ii) op 'n gedesentraliseerde gronslag, wanneer nodig;
 - 30 (h) duidelike verantwoordelikhede toe te wys vir die bestuur en koördinasie van dié administratiewe eenhede en meganismes;
 - (i) die munisipale bestuurder verantwoordbaar te hou vir die algehele prestasie van die administrasie;
 - (j) doeltreffendheid van kommunikasie en besluitneming binne die administrasie te optimaliseer;
 - 35 (k) verantwoordelikheid tot die mees effektiewe vlak binne die administrasie te delegeer;
 - (l) personeel sover doenlik by bestuursbesluite te betrek; en
 - 40 (m) 'n billike, onpartydige, oop en nie-diskriminerende werksomgewing te voorsien.

Onbestaanbaarheid met toepaslike arbeidswetgewing

52. In geval van enige onbestaanbaarheid met 'n bepaling van hierdie Hoofstuk, insluitende die Gedragskode bedoel in artikel 69 of 'n regulasie wat vir doeleindes van hierdie Hoofstuk uitgevaardig word, en enige toepaslike arbeidswetgewing, gee die
45 arbeidswetgewing die deurslag.

Deel 2: Politieke strukture, politieke ampsbekleërs en rolle**Rolle en verantwoordelikhede**

53. (1) 'n Munisipaliteit moet, binne die raamwerk van en ooreenkomstig die besondere bepalings van die Munisipale Strukture Wet, hierdie Wet en ander toepaslike
50 wetgewing, die bepaalde rol en verantwoordelikhedsgebied van elke politieke struktuur en politieke ampsbekleër van die munisipaliteit en van die munisipale bestuurder omskryf.
- (2) Die onderskeie rolle en verantwoordelikhedsgebiede van elke politieke struktuur en politieke ampsbekleër en van die munisipale bestuurder moet—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (a) be defined in precise terms by way of separate terms of reference, in writing, for each political structure or political office bearer and the municipal manager; and
- (b) be acknowledged and given effect to in the rules, procedures, instructions, policy statements and other written instruments of the municipality. 5
- (3) Instruments defining, acknowledging or giving effect to the roles and areas of responsibility of these political structures and political office bearers and the municipal manager must be appropriate to the category and type in which the municipality falls.
- (4) Terms of reference mentioned in subsection (2)(a) may include the delegation of powers and duties to the relevant political structure or political office bearer or the municipal manager in terms of section 59. 10
- (5) When defining the respective roles and areas of responsibility of each political structure and political office bearer and of the municipal manager, the municipality must determine—
 - (a) the relationships among those political structures and political office bearers and the municipal manager, and the manner in which they must interact; 15
 - (b) appropriate lines of accountability and reporting for those political structures and political office bearers and the municipal manager;
 - (c) mechanisms, processes and procedures for minimising cross-referrals and unnecessary overlapping of responsibilities between those political structures and political office bearers and the municipal manager; 20
 - (d) mechanisms, processes and procedures for resolving disputes between those political structures and political office bearers and the municipal manager; and
 - (e) mechanisms, processes and procedures for interaction, between—
 - (i) those political structures and political office bearers and the municipal manager and other staff members of the municipality; and 25
 - (ii) councillors and the municipal manager and other staff members of the municipality.
- (6) If a municipality has a decentralised regional administration in any part of its area, the municipality must determine mechanisms, processes and procedures for interaction between the regional management of the municipality and— 30
 - (a) the ward councillor or other councillor responsible for that part of the municipality's area;
 - (b) any subcouncil or ward committee, where applicable, in that part of the municipality's area; and 35
 - (c) the local community in that part of the municipality's area.

Code of Conduct for councillors

54. The Code of Conduct contained in Schedule 1 applies to every member of a municipal council.

Municipal managers

55. (1) As head of administration the municipal manager of a municipality is, subject to the policy directions of the municipal council, responsible and accountable for—
- (a) the formation and development of an economical, effective, efficient and accountable administration—
 - (i) equipped to carry out the task of implementing the municipality's integrated development plan in accordance with Chapter 5; 45
 - (ii) operating in accordance with the municipality's performance management system in accordance with Chapter 6; and
 - (iii) responsive to the needs of the local community to participate in the affairs of the municipality; 50
 - (b) the management of the municipality's administration in accordance with this Act and other legislation applicable to the municipality;
 - (c) the implementation of the municipality's integrated development plan, and the monitoring of progress with implementation of the plan;

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (a) in presiese terme omskryf word deur middel van afsonderlike geskrewe verwysingsraamwerke vir elke politieke struktuur of politieke ampsbekleër en die munisipale bestuurder; en
- (b) erken en beslag gegee word in die reëls, prosedures, instruksies, beleidsverklarings en ander skriftelike stukke van die munisipaliteit.
- (3) Stukke wat die rolle en verantwoordelikhedsgebiede van dié politieke strukture en politieke ampsbekleërs en die munisipale bestuurder omskryf, erken of aan hulle gevolg gee, moet toepaslik wees vir die kategorie en soort waaronder die munisipaliteit ressorteer.
- (4) Verwysingsraamwerke in subartikel (2) (a) gemeld, kan die delegering van bevoegdhede en pligte aan die betrokke politieke struktuur of politieke ampsbekleër of die munisipale bestuurder ingevolge artikel 59, insluit.
- (5) Wanneer die onderskeie rolle en verantwoordelikhedsgebiede van elke politieke struktuur en politieke ampsbekleër en van die munisipale bestuurder omskryf word, moet die munisipaliteit bepaal wat—
- (a) die verhoudings tussen daardie politieke strukture en politieke ampsbekleërs en die munisipale bestuurder is, en die wyse waarop hulle op mekaar reageer;
- (b) die toepaslike lyne van verantwoordbaarheid en verslagdoening vir daardie politieke strukture en politieke ampsbekleërs en die munisipale bestuurder is;
- (c) die meganismes, prosesse en prosedures is om kruisverwysings en onnodige oorvleueling van verantwoordelikhede tussen daardie politieke strukture en politieke ampsbekleërs en die munisipale bestuurder te minimaliseer;
- (d) die meganismes, prosesse en prosedures is om geskille tussen daardie politieke strukture en politieke ampsbekleërs en die munisipale bestuurder te besleg; en
- (e) die meganismes, prosesse en prosedures is vir wisselwerking tussen—
- (i) daardie politieke strukture en politieke ampsbekleërs en die munisipale bestuurder en ander personeelle van die munisipaliteit; en
- (ii) raadslede en die munisipale bestuurder en ander personeelle van die munisipaliteit.
- (6) Indien 'n munisipaliteit 'n gedesentraliseerde streeks-administrasie in enige gedeelte van sy gebied het, moet die munisipaliteit meganismes, prosesse en prosedures bepaal vir wisselwerking tussen die streeks-bestuur van die munisipaliteit en—
- (a) die wyksraadslid of ander raadslid wat vir daardie gedeelte van die munisipaliteit se gebied verantwoordelik is;
- (b) 'n subraad of wykskomitee, waar van toepassing, in daardie gedeelte van die munisipaliteit se gebied; en
- (c) die plaaslike gemeenskap in daardie gedeelte van die munisipaliteit se gebied.

40 Gedragskode vir raadslede

54. Die Gedragskode vervat in Bylae 1 is op elke lid van 'n munisipale raad van toepassing.

Munisipale bestuurders

55. (1) As administrasiehoof is die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit, behoudens die beleidsaanwysings van die munisipale raad, verantwoordelik en verantwoordbaar vir—

- (a) die totstandkoming en ontwikkeling van 'n ekonomiese, effektiewe en verantwoordbare administrasie wat—
- (i) toegerus is om die taak van die implementering van die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan ooreenkomstig Hoofstuk 5 uit te voer;
- (ii) ooreenkomstig die munisipaliteit se prestasiebestuurstelsel ooreenkomstig Hoofstuk 6 optree; en
- (iii) gehoor gee aan die behoeftes van die plaaslike gemeenskap om aan die sake van die munisipaliteit deel te neem;
- (b) die bestuur van die munisipaliteit se administrasie ooreenkomstig hierdie Wet en ander wetgewing wat op die munisipaliteit van toepassing is;
- (c) die implementering van die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan, en die monitering van vordering met implementering van die plan;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (d) the management of the provision of services to the local community in a sustainable and equitable manner;
 - (e) the appointment of staff other than those referred to in section 56(a), subject to the Employment Equity Act, 1998 (Act No. 55 of 1998);
 - (f) the management, effective utilisation and training of staff; 5
 - (g) the maintenance of discipline of staff;
 - (h) the promotion of sound labour relations and compliance by the municipality with applicable labour legislation;
 - (i) advising the political structures and political office bearers of the municipality; 10
 - (j) managing communications between the municipality's administration and its political structures and political office bearers;
 - (k) carrying out the decisions of the political structures and political office bearers of the municipality;
 - (l) the administration and implementation of the municipality's by-laws and other legislation; 15
 - (m) the exercise of any powers and the performance of any duties delegated by the municipal council, or sub-delegated by other delegating authorities of the municipality, to the municipal manager in terms of section 59;
 - (n) facilitating participation by the local community in the affairs of the municipality; 20
 - (o) developing and maintaining a system whereby community satisfaction with municipal services is assessed;
 - (p) the implementation of national and provincial legislation applicable to the municipality; and 25
 - (q) the performance of any other function that may be assigned by the municipal council.
- (2) As accounting officer of the municipality the municipal manager is responsible and accountable for—
- (a) all income and expenditure of the municipality; 30
 - (b) all assets and the discharge of all liabilities of the municipality; and
 - (c) proper and diligent compliance with applicable municipal finance management legislation.

Appointment of managers directly accountable to municipal managers

56. (a) A municipal council, after consultation with the municipal manager, appoints a manager directly accountable to the municipal manager. 35
- (b) A person appointed as a manager in terms of paragraph (a), must have the relevant skills and expertise to perform the duties associated with the post in question, taking into account the protection or advancement of persons or categories of persons disadvantaged by unfair discrimination. 40

Employment contracts for municipal managers and managers directly accountable to municipal managers

57. (1) A person to be appointed as the municipal manager of a municipality, and a person to be appointed as a manager directly accountable to the municipal manager, may be appointed to that position only— 45
- (a) in terms of a written employment contract with the municipality complying with the provisions of this section; and
 - (b) subject to a separate performance agreement concluded annually as provided for in subsection (2).
- (2) The performance agreement referred to in subsection (1)(b) must— 50
- (a) be concluded within a reasonable time after a person has been appointed as the municipal manager or as a manager directly accountable to the municipal manager, and thereafter, within one month after the beginning of the financial year of the municipality;
 - (b) in the case of the municipal manager, be entered into with the municipality as represented by the mayor or executive mayor, as the case may be; and 55

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (d) die bestuur van diensverskaffing aan die plaaslike gemeenskap op 'n volhoubare en billike wyse;
 - (e) die aanstelling van personeel anders dan dié bedoel in artikel 56(a), behoudens die "Employment Equity Act, 1998" (Wet No. 55 van 1998);
 - 5 (f) die bestuur, effektiewe gebruik en opleiding van personeel;
 - (g) die handhawing van personeeldisipline;
 - (h) die bevordering van gesonde arbeidsverhoudinge en nakoming deur die munisipaliteit van toepaslike arbeidswetgewing;
 - 10 (i) die advisering van die politieke strukture en politieke ampsbekleërs van die munisipaliteit;
 - (j) die bestuur van mededelings tussen die munisipaliteit se administrasie en sy politieke strukture en politieke ampsbekleërs;
 - (k) die uitvoering van die besluite van die politieke strukture en politieke ampsbekleërs van die munisipaliteit;
 - 15 (l) die administrasie en implementering van die munisipaliteit se verordeninge en ander wetgewing;
 - (m) die uitoefening van enige bevoegdhede en die verrigting van enige pligte wat ingevolge artikel 59 aan die munisipale bestuurder deur die munisipale raad gedelegeer word, of gesubdelegeer word deur ander delegerende owerhede van die munisipaliteit;
 - 20 (n) die fasilitering van deelname deur die plaaslike gemeenskap in die sake van die munisipaliteit;
 - (o) die ontwikkeling en instandhouding van 'n stelsel waardeur gemeenskapstevredenheid met munisipale dienste bepaal word;
 - 25 (p) die implementering van nasionale en provinsiale wetgewing wat op die munisipaliteit van toepassing is; en
 - (q) die verrigting van enige ander funksie wat deur die munisipale raad opgedra mag word.
- (2) As rekenpligtige beampte van die munisipaliteit, is die munisipale bestuurder
- 30 verantwoordelik en verantwoordbaar vir—
- (a) alle inkomstes en uitgawes van die munisipaliteit;
 - (b) alle bates en die nakoming van alle verpligtinge van die munisipaliteit; en
 - (c) behoorlike en noulettende nakoming van toepaslike munisipale finansiële bestuur wetgewing.

35 Aanstelling van bestuurders wat regstreeks aan munisipale bestuurders verantwoordbaar is

56.(a) 'n Munisipale raad stel, na oorleg met die munisipale bestuurder, 'n bestuurder aan wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is.

- 40 (b) 'n Persoon wat as 'n bestuurder ingevolge paragraaf (a) aangestel word, moet die nodige vaardighede en kundigheid hê om die pligte verbonde aan die betrokke pos te verrig, met inagneming van die beskerming of ontwikkeling van persone of kategorieë van persone wat deur onbillike diskriminasie benadeel is.

Dienskontrakte vir munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan munisipale bestuurders verantwoordbaar is

- 45 57. (1) 'n Persoon wat as die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit aangestel staan te word, en 'n persoon wat as 'n bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, aangestel staan te word, mag slegs in daardie posisie aangestel word—

- 50 (a) ingevolge 'n skriftelike dienskontrak met die munisipaliteit wat aan die bepalings van hierdie artikel voldoen; en
 - (b) behoudens 'n aparte prestasie-ooreenkoms wat jaarliks aangegaan word soos in subartikel (2) voorgeskryf.
- (2) Die prestasie-ooreenkoms bedoel in subartikel (1)(b) moet—
- 55 (a) binne 'n redelike tyd aangegaan word nadat 'n persoon aangestel is as 'n munisipale bestuurder of as 'n bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, en daarna, binne een maand na die begin van die finansiële jaar van die munisipaliteit;
 - (b) in die geval van die munisipale bestuurder, aangegaan word met die munisipaliteit soos verteenwoordig deur die burgemeester of uitvoerende burgemeester, na gelang van die geval; en
 - 60

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (c) in the case of a manager directly accountable to the municipal manager, be entered into with the municipal manager.
- (3) The employment contract referred to in subsection (1)(a) must include, subject to applicable labour legislation, details of duties, remuneration, benefits and other terms and conditions of employment. 5
- (4) The performance agreement referred to in subsection (1)(b) must include—
- (a) performance objectives and targets that must be met, and the time frames within which those performance objectives and targets must be met;
 - (b) standards and procedures for evaluating performance and intervals for evaluation; and 10
 - (c) the consequences of substandard performance.
- (5) The performance objectives and targets referred to in subsection (4)(a) must be practical, measurable and based on the key performance indicators set out from time to time in the municipality's integrated development plan.
- (6) The employment contract for a municipal manager must— 15
- (a) be for a fixed term of employment not exceeding a period ending two years after the election of the next council of the municipality;
 - (b) include a provision for cancellation of the contract, in the case of non-compliance with the employment contract or, where applicable, the performance agreement; 20
 - (c) stipulate the terms of the renewal of the employment contract, but only by agreement between the parties; and
 - (d) reflect the values and principles referred to in section 50, the Code of Conduct set out in Schedule 2, and the management standards and practices contained in section 51. 25
- (7) A municipality may extend the application of subsection (6) to any manager directly accountable to the municipal manager.

Remuneration of municipal managers and managers directly accountable to municipal managers

58. A municipality must, on or before 31 October of each year, publish in the media 30 the salary scales and benefits applicable to posts of the municipal manager and every manager that is directly accountable to the municipal manager.

Part 3: Delegation system**Delegations**

59. (1) A municipal council must develop a system of delegation that will maximise 35 administrative and operational efficiency and provide for adequate checks and balances, and, in accordance with that system, may—
- (a) delegate appropriate powers, excluding a power mentioned in section 160(2) of the Constitution and the power to set tariffs, to decide to enter into a service delivery agreement in terms of section 76(b) and to approve or amend the 40 municipality's integrated development plan, to any of the municipality's other political structures, political office bearers, councillors, or staff members;
 - (b) instruct any such political structure, political office bearer, councillor, or staff member to perform any of the municipality's duties; and
 - (c) withdraw any delegation or instruction. 45
- (2) A delegation or instruction in terms of subsection (1)—
- (a) must not conflict with the Constitution, this Act or the Municipal Structures Act;
 - (b) must be in writing;
 - (c) is subject to any limitations, conditions and directions the municipal council 50 may impose;
 - (d) may include the power to sub-delegate a delegated power;
 - (e) does not divest the council of the responsibility concerning the exercise of the power or the performance of the duty; and

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (c) in die geval van 'n bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, aangegaan word met die munisipale bestuurder.
- (3) Die dienskontrak bedoel in subartikel (1)(a) moet, behoudens toepaslike arbeidswetgewing, besonderhede van pligte, besoldiging, voordele en ander diensvoorwaardes insluit.
- (4) Die prestasie-ooreenkoms bedoel in subartikel (1)(b) moet die volgende insluit—
- (a) prestasie-oogmerke en -doelwitte wat behaal moet word, en die tydskaal waarbinne dié prestasie-oogmerke en -doelwitte behaal moet word;
 - (b) standaarde en prosedures vir die evaluering van prestasie en tussenposes tussen evaluerings; en
 - (c) die gevolge van substandaard prestasie.
- (5) Die prestasie-oogmerke en -doelwitte bedoel in subartikel (4)(a), moet prakties, meetbaar en gebaseer wees op die sleutelprestasie-aanwysers wat van tyd tot tyd in die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit word.
- (6) Die dienskontrak vir 'n munisipale bestuurder moet—
- (a) vir 'n vaste dienstydpark wees wat nie 'n tydperk oorskry nie wat twee jaar na die verkiesing van die volgende raad van die munisipaliteit verstryk;
 - (b) 'n bepaling insluit vir kansellering van die kontrak in die geval van nie-nakoming van die dienskontrak of, waar toepaslik, die prestasie-ooreenkoms;
 - (c) die bepalings vir die hernuwing van die dienskontrak uiteensit, maar slegs by ooreenkoms tussen die partye; en
 - (d) die waardes en beginsels bedoel in artikel 50, die gedragskode uiteengesit in Bylae 2, en die bestuurstandaarde en -gebruik vervat in artikel 51 weergee.
- (7) 'n Munisipaliteit kan die toepassing van subartikel (6) uitbrei na enige bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is.

Besoldiging van munisipale bestuurders en bestuurders wat regstreeks aan munisipale bestuurders verantwoordbaar is

58. 'n Munisipaliteit moet, op of voor 31 Oktober van elke jaar, die salaris skale en voordele wat van toepassing is op die poste van die munisipale bestuurder en elke bestuurder wat regstreeks aan die munisipale bestuurder verantwoordbaar is, in die media publiseer.

Deel 3: Stelsel van delegering**35 Delegasies**

59. (1) 'n Munisipale raad moet 'n delegeringstelsel ontwikkel wat administratiewe en operasionele doeltreffendheid sal optimaliseer en voorsiening maak vir voldoende wigte en teenwigte, en, kan ooreenkomstig daardie stelsel—
- (a) toepaslike bevoegdheid, buiten 'n bevoegdheid gemeld in artikel 160 (2) van die Grondwet, en die bevoegdheid om tariewe vas te stel, om te besluit om 'n diensleweringsooreenkoms ingevolge artikel 76(b) aan te gaan en om die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan goed te keur of te wysig, aan enige van die munisipaliteit se ander politieke strukture, politieke ampsbekleërs, raadslede, of personeellede deleger;
 - (b) enige sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid opdrag gee om enige van die munisipaliteit se pligte te verrig; en
 - (c) enige delegasie of opdrag terugtrek.
- (2) 'n Delegasie of opdrag ingevolge subartikel (1)—
- (a) moet nie in stryd wees met die Grondwet, hierdie Wet en Munisipale Strukture Wet nie;
 - (b) moet skriftelik wees;
 - (c) is onderworpe aan enige beperkings, voorwaardes en lasgewings wat die munisipale raad mag opleë;
 - (d) kan die bevoegdheid insluit om 'n gedelegeerde bevoegdheid te subdeleger;
 - (e) ontnem nie die raad die verantwoordelikheid betreffende die uitoefening van die bevoegdheid of die verrigting van die plig nie; en

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (f) must be reviewed when a new council is elected or, if it is a district council, elected and appointed.
- (3) The municipal council—
- (a) in accordance with procedures in its rules and orders, may, or at the request in writing of at least one quarter of the councillors, must, review any decision taken by such a political structure, political office bearer, councillor or staff member in consequence of a delegation or instruction, and either confirm, vary or revoke the decision subject to any rights that may have accrued to a person; and 5
- (b) may require its executive committee or executive mayor to review any decision taken by such a political structure, political office bearer, councillor or staff member in consequence of a delegation or instruction. 10

Certain delegations restricted to executive committees or executive mayors

60. (1) The following powers may, within a policy framework determined by the municipal council, be delegated to an executive committee or executive mayor only: 15
- (a) decisions to expropriate immovable property or rights in or to immovable property; and
- (b) the determination or alteration of the remuneration, benefits or other conditions of service of the municipal manager or managers directly responsible to the municipal manager. 20
- (2) The council may only delegate to an executive committee or executive mayor or chief financial officer decisions to make investments on behalf of the municipality within a policy framework determined by the Minister of Finance.

Referral of matters to delegating authorities for decision

61. A political structure, political office bearer, councillor or staff member of a municipality to whom a delegating authority has delegated or sub-delegated a power to dispose of matters falling within the area of responsibility of that political structure, political office bearer, councillor or staff member may, or must if instructed to do so by the relevant delegating authority, refer a matter before the political structure, political office bearer, councillor or staff member to the relevant delegating authority for a decision. 25 30

Appeals

62. (1) A person whose rights are affected by a decision taken by a political structure, political office bearer, councillor or staff member of a municipality in terms of a power or duty delegated or sub-delegated by a delegating authority to the political structure, political office bearer, councillor or staff member, may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and reasons to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision. 35
- (2) The municipal manager must promptly submit the appeal to the appropriate appeal authority mentioned in subsection (4). 40
- (3) The appeal authority must consider the appeal, and confirm, vary or revoke the decision, but no such variation or revocation of a decision may detract from any rights that may have accrued as a result of the decision.
- (4) When the appeal is against a decision taken by—
- (a) a staff member other than the municipal manager, the municipal manager is the appeal authority; 45
- (b) the municipal manager, the executive committee or executive mayor is the appeal authority, or, if the municipality does not have an executive committee or executive mayor, the council of the municipality is the appeal authority; or
- (c) a political structure or political office bearer, or a councillor— 50
- (i) the municipal council is the appeal authority where the council comprises less than 15 councillors; or
- (ii) a committee of councillors who were not involved in the decision and appointed by the municipal council for this purpose is the appeal authority where the council comprises more than 14 councillors. 55

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (f) moet hersien word wanneer 'n nuwe raad verkies word of, indien dit 'n distriksraad is, verkies en aangestel word.
- (3) Die munisipale raad—
- 5 (a) kan, ooreenkomstig prosedures in sy reëls en orders, of moet, op skriftelike versoek van minstens 'n kwart van die raadslede, enige besluit wat deur so 'n politieke struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid ten gevolge van 'n delegasie of opdrag geneem is, hersien en die besluit bevestig, verander of herroep behoudens enige regte wat aan 'n persoon mag toegeval het; en
- 10 (b) kan van sy uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester vereis om enige besluit wat deur so 'n politieke struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid ten gevolge van 'n delegasie of opdrag geneem is, te hersien.

Sekere delegasies beperk tot uitvoerende komitees en uitvoerende burgemeesters

60. (1) Die volgende bevoegdhede kan, binne 'n beleidsraamwerk wat deur die
- 15 munisipale raad bepaal word, slegs aan 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester gedelegeer word:
- (a) Besluite om vaste eiendom of regte in of op vaste eiendom te onteien;
- (b) die bepaling of aanpassing van die besoldiging, voordele of ander diensvoorwaardes van die munisipale bestuurder of bestuurders wat regstreeks aan die
- 20 munisipale bestuurder verantwoordelik is.
- (2) Die raad mag slegs, binne 'n beleidsraamwerk wat deur die Minister van Finansies bepaal word, besluite om beleggings namens die munisipaliteit te doen aan 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester of hoof finansiële beampte deleger.

25 Verwysing van aangeleenthede na delegerende owerhede vir besluit

61. 'n Politieke struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid van 'n munisipaliteit aan wie 'n delegerende owerheid 'n bevoegdheid om aangeleenthede af te handel wat binne die verantwoordelikhedsgebied van daardie politieke struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid val, gedelegeer of gesubdelegeer het,
- 30 kan, of moet indien hy deur die betrokke delegerende owerheid gelas is om dit te doen, 'n aangeleentheid voor die politieke struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid, na die betrokke delegerende owerheid verwys vir 'n besluit.

Appèlle

62. (1) 'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur 'n politieke
- 35 struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid geneem is ingevolge 'n bevoegdheid of plig wat deur 'n delegerende owerheid gedelegeer of gesubdelegeer is aan die politieke struktuur, politieke ampsbeker, raadslid of personeellid, kan teen daardie besluit appelleer deur binne 21 dae na die datum van verwittiging van die besluit, skriftelike kennis van die appèl en redes aan die munisipale bestuurder te gee.
- 40 (2) Die munisipale bestuurder moet die appèl spoedig aan die tersaaklike appèl owerheid bedoel in subartikel (4) voorlê.
- (3) Die appèl owerheid moet die appèl oorweeg, en die besluit bevestig, verander of herroep, maar geen sodanige verandering of herroeping van 'n besluit mag afbreuk doen aan enige regte wat as gevolg van die besluit ontstaan het nie.
- 45 (4) Waar dit 'n appèl is teen 'n besluit geneem deur—
- (a) 'n personeellid anders dan die munisipale bestuurder, is die munisipale bestuurder die appèl owerheid;
- (b) die munisipale bestuurder, is die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester die appèl owerheid, of, indien die munisipaliteit nie 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester het nie, is die raad van die munisipaliteit die appèl owerheid; of
- 50 (c) 'n politieke struktuur of 'n politieke ampsbeker, of 'n raadslid—
- (i) is die munisipale raad die appèl owerheid waar die raad uit minder as 15 raadslede bestaan; of
- 55 (ii) is 'n komitee van raadslede wat nie betrokke was by die besluit nie en wat deur die munisipale raad vir dié doel aangestel is die appèl owerheid waar die raad uit meer as 14 raadslede bestaan.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

(5) An appeal authority must commence with an appeal within six weeks and decide the appeal within a reasonable period.

Duty to report to delegating authorities

63. A political structure, political office bearer, councillor or staff member of a municipality to whom a delegating authority has delegated or sub-delegated a power or duty, must report to the delegating authority at such intervals as the delegating authority may require, on decisions taken in terms of that delegated or sub-delegated power or duty since the last report. 5

Withdrawal, amendment or lapsing of delegation or subdelegation

64. The withdrawal, amendment or lapsing of a delegation or subdelegation does not invalidate anything done as a consequence of a decision taken in terms of that delegation or sub-delegation. 10

Review of delegations

65. (1) Whenever it becomes necessary in terms of section 59(2)(f) to review a municipality's delegations, the municipal manager must submit to the council— 15

- (a) a report on the existing delegations issued in terms of section 59 by the council and other delegating authorities of the municipality; and
- (b) recommendations on any changes to the existing delegations which the municipal manager may consider necessary.

(2) If the municipality has an executive committee or executive mayor, the municipal manager must submit the report and any recommendations to the municipal council through the executive committee or executive mayor. 20

Part 4: Staff matters**Staff establishments**

66. (1) A municipal manager, within a policy framework determined by the municipal council and subject to any applicable legislation, must— 25

- (a) approve a staff establishment for the municipality;
- (b) provide a job description for each post on the staff establishment;
- (c) attach to those posts the remuneration and other conditions of service as may be determined in accordance with any applicable labour legislation; and 30
- (d) establish a process or mechanism to regularly evaluate the staff establishment and, if necessary, review the staff establishment and the remuneration and conditions of service.

(2) Subsection (1)(c) and (d) do not apply to remuneration and conditions of service regulated by employment contracts referred to in section 57. 35

Human resource development

67. (1) A municipality, in accordance with the Employment Equity Act, 1998, must develop and adopt appropriate systems and procedures to ensure fair, efficient, effective and transparent personnel administration, including—

- (a) the recruitment, selection and appointment of persons as staff members; 40
- (b) service conditions of staff;
- (c) the supervision and management of staff;
- (d) the monitoring, measuring and evaluating of performance of staff;
- (e) the promotion and demotion of staff;
- (f) the transfer of staff; 45
- (g) grievance procedures;
- (h) disciplinary procedures;
- (i) the investigation of allegations of misconduct and complaints against staff;
- (j) the dismissal and retrenchment of staff; and
- (k) any other matter prescribed by regulation in terms of section 72. 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

(5) 'n Appèl owerheid moet binne ses weke met 'n appèl begin en die appèl binne 'n redelike tyd beslis.

Plig om aan delegerende owerhede verslag te doen

63. 'n Politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid van 'n munisipaliteit aan wie 'n delegerende owerheid 'n bevoegdheid of plig gedelegeer of gesubdelegeer het, moet met sodanige tussenposes as wat die delegerende owerheid mag vereis, aan die delegerende owerheid verslag doen oor besluite wat sedert die laaste verslag ingevolge daardie gedelegeerde of gesubdelegeerde bevoegdheid of plig geneem is.

10 Terugtrekking, wysiging of verval van delegasie of subdelegasie

64. Die terugtrekking, wysiging of verval van 'n delegasie of subdelegasie maak nie enigiets wat as gevolg van 'n besluit wat ingevolge daardie delegasie of subdelegasie geneem is, ongeldig nie.

Hersiening van delegasies

- 15 65. (1) Wanneer dit ook al ingevolge artikel 59(2) (f) nodig word om 'n munisipaliteit se delegasies te hersien, moet die munisipale bestuurder aan die munisipale raad—

(a) 'n verslag oor die bestaande delegasies wat ingevolge artikel 59 uitgereik is deur die raad en ander delegerende owerhede van die munisipaliteit, voorlê; en

(b) aanbevelings oor enige veranderings aan die bestaande delegasies wat die munisipale bestuurder nodig mag ag, voorlê.

(2) Indien die munisipaliteit 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester het, moet die munisipale bestuurder die verslag en enige aanbevelings deur die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester aan die munisipale raad voorlê.

Deel 4: Personeelaangeleenthede**Diensstate**

66. (1) 'n Munisipale bestuurder moet, binne 'n beleidsraamwerk wat deur die munisipale raad bepaal word—

- 30 (a) 'n diensstaat vir die munisipaliteit goedkeur;
- (b) 'n posbeskrywing vir elke pos op die diensstaat voorsien;
- (c) die besoldiging en ander diensvoorwaardes vir dié poste bepaal soos ooreenkomstig enige toepaslike arbeidswetgewing bepaal mag word; en
- 35 (d) 'n proses of meganisme instel om gereeld die diensstaat te evalueer en, indien nodig, die diensstaat en die besoldiging en diensvoorwaardes te hersien.

(2) Subartikel (1) (c) en (d) is nie van toepassing op besoldiging en diensvoorwaardes wat deur dienskontrakte in artikel 57 bedoel, gereël word nie.

Menslike hulpbronontwikkeling

67. (1) 'n Munisipaliteit moet, ooreenkomstig die "Employment Equity Act, 1998", toepaslike stelsels en prosedures ontwikkel en aanneem ten einde billike, doeltreffende, effektiewe en deursigtige personeeladministrasie te verseker, insluitende—

- (a) die werwing, keuring en aanstelling van persone as personeellede;
- (b) diensvoorwaardes van personeel;
- (c) die toesighouding en bestuur van personeel;
- 45 (d) die monitering, meet en evaluering van personeelprestasie;
- (e) die bevordering en demovering van personeel;
- (f) die verplasing van personeel;
- (g) griewe-prosedures;
- (h) dissiplinêre-prosedures;
- 50 (i) die ondersoek na bewerings van wangedrag en klagtes teen personeel;
- (j) die ontslag en afdanking van personeel; en
- (k) enige ander aangeleentheid wat by regulasie ingevolge artikel 72 voorgeskryf word.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

(2) Systems and procedures adopted in terms of subsection (1), to the extent that they deal with matters falling under applicable labour legislation and affecting the rights and interests of staff members, must be consistent with such legislation.

(3) Systems and procedures adopted in terms of subsection (1), apply to a person referred to in section 57 except to the extent that they are inconsistent with that person's employment contract. 5

(4) The municipal manager must—

- (a) ensure that every staff member and every relevant representative trade union has easy access to a copy of these staff systems and procedures, including any amendments; 10
- (b) on written request by a staff member, make a copy of or extract from these staff systems and procedures, including any amendments, available to that staff member; and
- (c) ensure that the purpose, contents and consequences of these staff systems and procedures are explained to staff members who cannot read. 15

Capacity building

68. (1) A municipality must develop its human resource capacity to a level that enables it to perform its functions and exercise its powers in an economical, effective, efficient and accountable way, and for this purpose must comply with the Skills Development Act, 1998 (Act No. 81 of 1998), and the Skills Development Levies Act, 1999 (Act No. 28 of 1999). 20

(2) A municipality may in addition to any provision for a training levy in terms of the Skills Development Levies Act, 1999, make provision in its budget for the development and implementation of training programmes.

(3) A municipality which does not have the financial means to provide funds for training programmes in addition to the levy payable in terms of the Skills Development Levies Act, 1999, may apply to the Sector Education and Training Authority for local government established in terms of the Skills Development Act, 1998, for such funds. 25

Code of Conduct for municipal staff members

69. The Code of Conduct contained in Schedule 2 applies to every staff member of a municipality. 30

Code of Conduct to be provided to staff members and communicated to local community

70. (1) The municipal manager of a municipality must—

- (a) provide a copy of the Code of Conduct to every member of the staff of the municipality; and 35
 - (b) provide every staff member with any amendment of the Code of Conduct.
- (2) The municipal manager must—
- (a) ensure that the purpose, contents and consequences of the Code of Conduct are explained to staff members who cannot read; and 40
 - (b) communicate sections of the Code of Conduct that affect the public to the local community.

Bargaining council agreements

71. Municipalities must comply with any collective agreements concluded by organised local government within its mandate on behalf of local government in the bargaining council established for municipalities. 45

Part 5: Miscellaneous

Regulations and guidelines

72. (1) The Minister may, subject to applicable labour legislation and after consultation with the bargaining council established for municipalities, for the purposes of this Chapter— 50

- (a) make regulations to regulate the following matters:

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

(2) Stelsels en prosedures wat ingevolge subartikel (1) aangeneem word, in die mate wat dit oor aangeleenthede handel wat onder toepaslike arbeidswetgewing ressorteer en die regte en belange van werknemers raak, moet in ooreenstemming wees met sodanige wetgewing.

5 (3) Stelsels en prosedures wat ingevolge subartikel (1) aangeneem word, is van toepassing op 'n persoon bedoel in artikel 57, behalwe in die mate wat dit met daardie persoon se dienskontrak onbestaanbaar is.

(4) Die munisipale bestuurder moet —

10 (a) verseker dat elke personeellid en elke toepaslike verteenwoordigende vakbond maklik toegang het tot 'n afskrif van dié personeelstelsels en -prosedures, insluitende enige wysigings;

(b) op skriftelike versoek deur 'n personeellid, 'n afskrif van of uittreksel uit dié personeelstelsels en -prosedures, insluitende enige wysigings, aan daardie personeellid beskikbaar stel; en

15 (c) verseker dat die doel, inhoud en gevolg van dié personeelstelsels en -prosedures aan personeellede wat nie kan lees nie, verduidelik word.

Kapasiteitsbou

68. (1) 'n Munisipaliteit moet sy menslike hulpbronskapasiteit ontwikkel tot op 'n vlak wat hom in staat stel om sy funksies te verrig en sy bevoegdhede uit te oefen op 20 'n ekonomiese, effektiewe, doeltreffende en verantwoordbare wyse, en moet vir dié doel die "Skills Development Act, 1998" (Wet No. 97 van 1998), en die "Skills Development Levies Act, 1999" (Wet No. 9 van 1999), nakom.

(2) 'n Munisipaliteit kan benewens enige voorsiening vir 'n opleidingsheffing ingevolge die "Skills Development Levies Act, 1999", in sy begroting voorsiening 25 maak vir die ontwikkeling en implementering van opleidingsprogramme.

(3) 'n Munisipaliteit wat nie oor die finansiële vermoë beskik om, benewens die heffing wat ingevolge die "Skills Development Levies Act, 1999", betaalbaar is, fondse beskikbaar te stel vir opleidingsprogramme nie, kan aansoek doen om sodanige fondse by die "Sector Education and Training Authority" vir plaaslike regering wat 30 ingevolge die "Skills Development Act, 1998", ingestel is.

Gedragkode vir munisipale personeellede

69. Die Gedragkode wat in Bylae 2 vervat is, is op elke personeellid van 'n munisipaliteit van toepassing.

35 **Gedragkode moet aan personeellede voorsien word en meegedeel word aan plaaslike gemeenskap**

70. (1) Die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit moet—

(a) 'n afskrif van die Gedragkode aan elke personeellid van die munisipaliteit voorsien; en

(b) elke personeellid van enige wysiging van die Gedragkode voorsien.

40 (2) Die munisipale bestuurder moet—

(a) verseker dat die doel, inhoud en gevolg van die Gedragkode aan personeellede wat nie kan lees nie verduidelik word; en

(b) dele van die Gedragkode wat die publiek raak aan die plaaslike gemeenskap meedeel.

45 Bedingingsraadbesluite

71. Munisipaliteite moet voldoen aan enige kollektiewe ooreenkomste wat deur georganiseerde plaaslike regering binne sy mandaat namens plaaslike regering aange- gaan word in die bedingingsraad wat vir munisipaliteite ingestel is.

Deel 5: Diverse**50 Regulasies en riglyne**

72. Die Minister kan, behoudens toepaslike arbeidswetgewing en na oorleg met die bedingingsraad wat vir munisipaliteite ingestel is, vir doeelindes van hierdie Hoofstuk—

(a) regulasies uitvaardig om die volgende aangeleenthede te reguleer—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (i) the procedure to be followed in appealing against decisions taken in terms of delegated powers and the disposal of such appeals;
- (ii) the suspension of decisions on appeal;
- (iii) the setting of uniform standards for—
 - (aa) municipal staff establishments; 5
 - (bb) municipal staff systems and procedures and the matters that must be dealt with in such systems and procedures; and
 - (cc) any other matter concerning municipal personnel administration;
- (iv) capacity building within municipal administrations;
- (v) training of staff members of municipalities, including in-house training, 10
 - subject to the requirements of the Skills Development Act, 1998 (Act No. 81 of 1998), and the Skills Development Levies Act, 1999 (Act No. 28 of 1999); and
- (vi) any other matter that may facilitate the application of this Chapter; or
- (b) issue guidelines to provide for the following matters: 15
 - (i) the establishment of job evaluation systems;
 - (ii) the regulation of remuneration and other conditions of service of staff members of municipalities, subject to applicable labour legislation;
 - (iii) the measuring and evaluation of staff performance;
 - (iv) the development of remuneration grading and incentive frameworks for 20
 - staff members of municipalities;
 - (v) corrective steps in the case of substandard performance by staff members of municipalities;
 - (vi) any other matter that may facilitate the implementation by a municipality of an efficient and effective system of personnel administration. 25
- (2) When making regulations or issuing guidelines in terms of section 120 to provide for or to regulate the matters mentioned in subsection (1) of this section, the Minister must—
 - (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those matters; 30
 - and
 - (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their respective capacities.
- (3) The Minister, by notice in the *Gazette*, may phase in the application of the provisions of this Chapter which place a financial or administrative burden on municipalities. 35
- (4) A notice in terms of subsection (3) may—
 - (a) determine different dates on which different provisions of this Chapter becomes applicable to municipalities;
 - (b) apply to all municipalities generally;
 - (c) differentiate between different kinds of municipalities which may, for the 40
 - purpose of the phasing in of the relevant provisions, be defined in the notice in relation to categories or types of municipalities or in any other way; or
 - (d) apply to a specific kind of municipality only, as defined in the notice.

CHAPTER 8

MUNICIPAL SERVICES

45

General duty

- 73. (1) A municipality must give effect to the provisions of the Constitution and—
 - (a) give priority to the basic needs of the local community;
 - (b) promote the development of the local community; and
 - (c) ensure that all members of the local community have access to at least the 50
 - minimum level of basic municipal services.
- (2) Municipal services must—
 - (a) be equitable and accessible;

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (i) die prosedure wat gevolg staan te word om appèl aan te teken teen besluite wat ingevolge gedelegeerde bevoegdhede geneem is en die afhandeling van sodanige appèlle;
- (ii) die opskorting van besluite op appèl;
- 5 (iii) die stel van eenvormige standaarde vir—
(aa) munisipale diensstate;
(bb) munisipale personeelstelsels en -prosedures en die aangeleenthede wat in sodanige stelsels en prosedures gehanteer moet word; en
(cc) enige ander aangeleentheid betreffende munisipale personeel-administrasie;
- 10 (iv) kapasiteitsbou binne munisipale administrasies;
- (v) die opleiding van personeellede van munisipaliteite, insluitende interne opleiding, behoudens die vereistes van die "Skills Development Act, 1998" (Wet No. 97 van 1998), en die "Skills Development Levies Act, 1999" (Wet No. 9 van 1999); en
- 15 (vi) enige ander aangeleentheid wat die toepassing van hierdie Hoofstuk kan fasiliteer; of
- (b) riglyne uitreik om vir die volgende aangeleenthede voorsiening te maak:
- (i) die instelling van posevalueringstelsels;
- 20 (ii) die regulering van besoldiging, en ander diensvoorwaardes van personeellede van munisipaliteite, behoudens toepaslike arbeidswetgewing;
- (iii) die meet en evaluering van personeelprestasie;
- (iv) die ontwikkeling van besoldigingsgradering en aansporingsraamwerke vir personeellede van munisipaliteite;
- 25 (v) korrektiewe stappe in die geval van substandaard prestasie deur personeellede van munisipaliteite;
- (vi) enige ander aangeleentheid wat die implementering deur 'n munisipaliteit van 'n doeltreffende en effektiewe stelsel van personeeladministrasie kan fasiliteer.
- 30 (2) Wanneer regulasies uitgevaardig word of riglyne uitgereik word ingevolge artikel 120 om voorsiening te maak vir, of om die aangeleenthede gemeld in subartikel (1) van hierdie artikel te reguleer, moet die Minister—
- (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie aangeleenthede te voldoen; en
- 35 (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.
- (3) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, die toepassing van die bepalings van hierdie Hoofstuk wat 'n finansiële of administratiewe las op munisipaliteite lê, infaseer.
- 40 (4) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (3) kan—
- (a) verskillende datums bepaal waarop verskillende bepalings van hierdie Hoofstuk op munisipaliteite van toepassing raak;
- (b) van toepassing wees op alle munisipaliteite in die algemeen;
- 45 (c) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite wat vir doeleindes van die infasering van die besondere bepalings, in die kennisgewing omskryf kan word met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite, of op enige ander manier; of
- (d) van toepassing wees op 'n bepaalde klas munisipaliteit alleenlik, soos in die kennisgewing omskryf.

50

HOOFSTUK 8**MUNISIPALE DIENSTE****Algemene plig**

73. (1) 'n Munisipaliteit moet gevolg gee aan die bepalings van die Grondwet en—
- (a) voorkeur verleen aan die basiese behoeftes van die plaaslike gemeenskap;
- 55 (b) die ontwikkeling van die plaaslike gemeenskap bevorder; en
- (c) verseker dat alle lede van die plaaslike gemeenskap toegang het tot minstens die minimum vlak van basiese munisipale dienste.
- (2) Die munisipale dienste moet—
- (a) billik en toeganklik wees;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (b) be provided in a manner that is conducive to—
 - (i) the prudent, economic, efficient and effective use of available resources; and
 - (ii) the improvement of standards of quality over time;
- (c) be financially sustainable; 5
- (d) be environmentally sustainable; and
- (e) be regularly reviewed with a view to upgrading, extension and improvement.

*Part 1: Service tariffs***Tariff policy**

74. (1) A municipal council must adopt and implement a tariff policy on the levying of fees for municipal services provided by the municipality itself or by way of service delivery agreements, and which complies with the provisions of this Act and with any other applicable legislation. 10

(2) A tariff policy must reflect at least the following principles, namely that—

- (a) users of municipal services should be treated equitably in the application of tariffs; 15
- (b) the amount individual users pay for services should generally be in proportion to their use of that service;
- (c) poor households must have access to at least basic services through—
 - (i) tariffs that cover only operating and maintenance costs; 20
 - (ii) special tariffs or life line tariffs for low levels of use or consumption of services or for basic levels of service; or
 - (iii) any other direct or indirect method of subsidisation of tariffs for poor households;
- (d) tariffs must reflect the costs reasonably associated with rendering the service, including capital, operating, maintenance, administration and replacement costs, and interest charges; 25
- (e) tariffs must be set at levels that facilitate the financial sustainability of the service, taking into account subsidisation from sources other than the service concerned; 30
- (f) provision may be made in appropriate circumstances for a surcharge on the tariff for a service;
- (g) provision may be made for the promotion of local economic development through special tariffs for categories of commercial and industrial users;
- (h) the economical, efficient and effective use of resources, the recycling of waste, and other appropriate environmental objectives must be encouraged; 35
- (i) the extent of subsidisation of tariffs for poor households and other categories of users should be fully disclosed.

(3) A tariff policy may differentiate between different categories of users, debtors, service providers, services, service standards, geographical areas and other matters as long as the differentiation does not amount to unfair discrimination. 40

By-laws to give effect to policy

75. (1) A municipal council must adopt by-laws to give effect to the implementation and enforcement of its tariff policy.

(2) By-laws in terms of subsection (1) may differentiate between different categories of users, debtors, service providers, services, service standards and geographical areas as long as such differentiation does not amount to unfair discrimination. 45

*Part 2: Provision of services***Mechanisms for provision of services**

76. A municipality may provide a municipal service in its area or a part of its area through—

- (a) an internal mechanism, which may be—

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (b) verskaf word op 'n wyse wat bevorderlik is vir—
 - (i) die verstandige, ekonomiese, doelmatige en effektiewe gebruik van beskikbare hulpbronne; en
 - (ii) die verbetering van gehaltstandaarde met verloop van tyd;
- 5 (c) finansieel volhoubaar wees;
- (d) omgewingsvolhoubaar wees; en
- (e) gereeld hersien word met die oog op opgradering, uitbreiding en verbetering.

*Deel 1: Dienstariewe***Tariefbeleid**

- 10 **74.** (1) 'n Munisipale raad moet 'n tariefbeleid aanneem en implementeer ten opsigte van die heffing van gelde vir munisipale dienste wat deur die munisipaliteit self, of deur middel van diensleweringsooreenkomste, verskaf word, en wat aan die bepalings van hierdie Wet en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.
- (2) 'n Tariefbeleid moet minstens die volgende beginsels weergee, naamlik dat—
- 15 (a) gebruikers van munisipale dienste billik behandel moet word by die toepassing van tariewe;
 - (b) die bedrag wat individuele gebruikers vir dienste betaal in die algemeen in verhouding moet wees met hul gebruik van daardie diens;
 - (c) arm huishoudings minstens tot basiese dienste toegang moet hê deur—
 - 20 (i) tariewe wat bloot bedryfs- en instandhoudingskoste dek;
 - (ii) spesiale tariewe of lewenslyntariewe vir lae vlakke van gebruik of verbruik van dienste of vir basiese diensvlakke; of
 - (iii) enige ander regstreekse of onregstreekse metode van subsidiëring van tariewe vir arm huishoudings;
 - 25 (d) tariewe die koste moet weerspieël wat redelikerwys met die lewering van die diens in verband gebring word, insluitende kapitaal-, bedryfs-, instandhoudings-, administrasie- en vervangingskoste, en renteheffings;
 - (e) tariewe teen vlakke gestel moet word wat die finansiële volhoubaarheid van die diens fasiliteer, met inagneming van subsidiëring uit bronne anders dan die betrokke diens;
 - 30 (f) voorsiening in toepaslike omstandighede gemaak kan word vir 'n bobelasting op die tarief vir 'n diens;
 - (g) voorsiening gemaak kan word vir die bevordering van plaaslike ekonomiese ontwikkeling deur spesiale tariewe vir kategorieë of kommersiële- en nywerheidsgebruikers;
 - 35 (h) die ekonomiese, doeltreffende en effektiewe gebruik van hulpbronne, die herwinning van afval, en ander toepaslike omgewingsoogmerke aangemoedig moet word;
 - (i) die mate van subsidiëring van tariewe vir arm huishoudings en ander kategorieë gebruikers volledig openbaar gemaak moet word.
 - 40 (3) 'n Tariefbeleid kan onderskei tussen verskillende kategorieë gebruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde, geografiese gebiede en ander aanleenthede solank dit nie neerkom op onbillike diskriminasie nie.

Verordenings moet aan beleid uitvoering gee

- 45 **75.** (1) 'n Munisipale raad moet verordenings aanneem om uitvoering te gee aan die implementering en toepassing van sy tariefbeleid.
- (2) Verordenings ingevolge subartikel (1) kan onderskei tussen verskillende kategorieë gebruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde en geografiese gebiede solank sodanige onderskeid nie neerkom op onbillike diskriminasie nie.
- 50 nasie nie.

*Deel 2: Verskaffing van dienste***Meganismes vir verskaffing van dienste**

- 76.** 'n Munisipaliteit kan 'n munisipale diens verskaf in sy gebied of 'n deel van sy gebied deur —
- 55 (a) 'n interne meganisme wat kan insluit—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (i) a department or other administrative unit within its administration;
- (ii) any business unit devised by the municipality, provided it operates within the municipality's administration and under the control of the council in accordance with operational and performance criteria determined by the council; or 5
- (iii) any other component of its administration; or
- (b) an external mechanism by entering into a service delivery agreement with—
 - (i) a municipal entity;
 - (ii) another municipality;
 - (iii) an organ of state, including 10
 - (aa) a water committee established in terms of the Water Services Act, 1997 (Act No. 108 of 1997);
 - (bb) a licensed service provider registered or recognised in terms of national legislation; and
 - (cc) a traditional authority; 15
 - (iv) a community based organisation or other non-governmental organisation legally competent to enter into such an agreement; or
 - (v) any other institution, entity or person legally competent to operate a business activity. 15

Occasions when municipalities must review and decide on mechanisms to provide municipal services 20

77. A municipality must review and decide on the appropriate mechanism to provide a municipal service when—

- (a) preparing or reviewing its integrated development plan;
- (b) a new municipal service is to be provided; 25
- (c) an existing municipal service is to be significantly upgraded, extended or improved;
- (d) a performance evaluation in terms of Chapter 6 requires a review of the delivery mechanism;
- (e) the municipality is restructured or reorganised in terms of the Municipal Structures Act; 30
- (f) requested by the local community through mechanisms, processes and procedures established in terms of Chapter 4; or
- (g) instructed to do so by the provincial executive acting in terms of section 139(1)(a) of the Constitution. 35

Criteria and process for deciding on mechanisms to provide municipal services

78. (1) When a municipality has in terms of section 77 to decide on a mechanism to provide a municipal service in the municipality or a part of the municipality, or to review any existing mechanism—

- (a) it must first assess— 40
 - (i) the direct and indirect costs and benefits associated with the project if the service is provided by the municipality through an internal mechanism, including the expected effect on the environment and on human health, well-being and safety;
 - (ii) the municipality's capacity and potential future capacity to furnish the skills, expertise and resources necessary for the provision of the service through an internal mechanism mentioned in section 76(a); 45
 - (iii) the extent to which the re-organisation of its administration and the development of the human resource capacity within that administration, as provided for in sections 51 and 68, respectively, could be utilised to provide a service through an internal mechanism mentioned in section 76(a); 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (i) 'n departement of ander administratiewe struktuur binne sy administrasie;
- (ii) 'n besigheids eenheid wat deur die munisipaliteit ontwerp is, met dien verstande dat dit optree binne die munisipaliteit se administrasie en onder die beheer van die raad ooreenkomstig operasionele- en prestasie-maatstawwe wat deur die raad bepaal word; of
- 5 (iii) enige ander komponent van sy administrasie; of
- (b) 'n eksterne meganisme, deur 'n diensleweringsooreenkoms aan te gaan met—
- 10 (i) 'n munisipale entiteit;
- (ii) 'n ander munisipaliteit;
- (iii) 'n staatsorgaan, insluitende—
- (aa) 'n waterkomitee ingestel ingevolge die Wet op Waterdienste, 1997 (Wet No. 108 van 1997);
- 15 (bb) 'n gelisensieerde diensverskaffer wat ingevolge nasionale wetgewing geregistreer of erken is; en
- (cc) 'n tradisionele owerheid;
- (iv) 'n gemeenskapsgebaseerde organisasie of ander nie-regeringsorganisasie wat regtens bevoeg is om so 'n ooreenkoms aan te gaan; of
- 20 (v) enige ander instelling, entiteit of persoon wat regtens bevoeg is om 'n sake-bedrywigheid te bedryf.

Geleenthede wanneer munisipaliteite moet hersien en besluit oor meganismes om munisipale dienste te verskaf

- 25 77. 'n Munisipaliteit moet die toepaslike meganisme om 'n munisipale diens te verskaf hersien en daaroor besluit wanneer —
- (a) hy sy geïntegreerde ontwikkelingsplan voorberei of hersien;
- (b) 'n nuwe munisipale diens voorsien staan te word;
- (c) 'n bestaande munisipale diens aansienlik opgegradeer, uitgebrei of verbeter staan te word;
- 30 (d) 'n prestasie-evaluering ingevolge Hoofstuk 6 'n hersiening van die leweringmeganisme vereis;
- (e) die munisipaliteit ingevolge die Munisipale Strukture Wet geherstruktureer of geherorganiseer word;
- 35 (f) hy deur die plaaslike gemeenskap versoek word deur middel van meganismes, prosesse en prosedures wat ingevolge Hoofstuk 4 ingestel is;
- (g) hy deur die provinsiale uitvoerende gesag handelende ingevolge artikel 139 (1)(a) van die Grondwet, gelas word om dit te doen.

Maatstawwe en proses om oor meganismes te besluit om munisipale dienste te verskaf

78. (1) Wanneer 'n munisipaliteit ingevolge artikel 77 moet besluit oor 'n meganisme om 'n munisipale diens in die munisipaliteit of 'n gedeelte van die munisipaliteit te verskaf, of om enige bestaande meganisme te hersien—

- (a) moet hy eers —
- 45 (i) die regstreekse en onregstreekse koste en voordele verbonde aan die projek, insluitende die verwagte uitwerking op die omgewing en op menslike gesondheid, welstand en veiligheid, beraam indien die diens deur die munisipaliteit deur middel van 'n interne meganisme voorsien word;
- 50 (ii) die munisipaliteit se kapasiteit en potensiële toekomstige kapasiteit beraam om die nodige vaardighede, kundigheid en hulpbronne vir die verskaffing van die diens deur middel van 'n interne meganisme bedoel in artikel 76(a) te voorsien;
- 55 (iii) die omvang beraam waartoe die herorganisering van sy administrasie en die ontwikkeling van menslike hulpbron-kapasiteit binne daardie administrasie, soos in artikels 51 en 68 onderskeidelik voor voorsiening gemaak word, gebruik kan word om 'n diens deur middel van 'n interne meganisme in artikel 76(a) gemeld, te voorsien;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (iv) the likely impact on development, job creation and employment patterns in the municipality; and
 - (v) the views of organised labour; and
- (b) it may take into account any developing trends in the sustainable provision of municipal services generally. 5
- (2) After having applied subsection (1), a municipality may—
 - (a) decide on an appropriate internal mechanism to provide the service; or
 - (b) before it takes a decision on an appropriate mechanism, explore the possibility of providing the service through an external mechanism mentioned in section 76(b). 10
- (3) If a municipality decides in terms of subsection (2)(b) to explore the possibility of providing the service through an external mechanism it must—
 - (a) give notice to the local community of its intention to explore the provision of the service through an external mechanism; and
 - (b) assess the different service delivery options in terms of section 76(b), taking into account— 15
 - (i) the direct and indirect costs and benefits associated with the project, including the expected effect of any service delivery mechanism on the environment and on human health, well-being and safety;
 - (ii) the capacity and potential future capacity of prospective service providers to furnish the skills, expertise and resources necessary for the provision of the service; 20
 - (iii) the views of the local community;
 - (iv) the likely impact on development and employment patterns in the municipality; and 25
 - (v) the views of organised labour.
- (4) After having applied subsection (3), a municipality must decide on an appropriate internal or external mechanism, taking into account the requirements of section 73(2) in achieving the best outcome.
- (5) When applying this section a municipality must comply with— 30
 - (a) any applicable legislation relating to the appointment of a service provider other than the municipality; and
 - (b) any additional requirements that may be prescribed by regulation.

Provision of services by municipality through internal mechanisms

- 79.** If a municipality decides to provide a municipal service through an internal mechanism mentioned in section 76(a), it must— 35
- (a) allocate sufficient human, financial and other resources necessary for the proper provision of the service; and
 - (b) transform the provision of that service in accordance with the requirements of this Act. 40

Provision of services through service delivery agreements with external mechanisms

- 80.** (1) If a municipality decides to provide a service through a service delivery agreement in terms of section 76(b) with—
- (a) a municipal entity, another municipality or a national or provincial organ of state, it may negotiate and enter into such an agreement with the relevant municipal entity, municipality or organ of state without applying Part 3 of this Chapter; or 45
 - (b) any institution or entity, or any person, juristic or natural, not mentioned in paragraph (a), it must apply Part 3 of this Chapter before entering into such an agreement with any such institution, entity or person. 50
- (2) Before a municipality enters into a service delivery agreement for a basic municipal service it must establish a mechanism and programme for community consultation and information dissemination regarding the service delivery agreement. The contents of a service delivery agreement must be communicated to the local community through the media. 55

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (iv) die waarskynlike inslag op ontwikkeling, werkskepping en indiensnemingspatrone in die munisipaliteit beraam; en
 - (v) die standpunte van georganiseerde arbeid oorweeg; en
 - (b) kan hy enige ontwikkelingsneigings in die volgehoue voorsiening van munisipale dienste in die algemeen in ag neem.
- 5 (2) Nadat subartikel (1) toegepas is, kan 'n munisipaliteit —
- (a) op 'n toepaslike interne meganisme besluit om die diens te verskaf; of
 - (b) voordat hy 'n besluit oor 'n toepaslike meganisme neem, die moontlikheid ondersoek om die diens deur 'n eksterne meganisme in artikel 76(b) gemeld, te voorsien.
- 10 (3) Indien 'n munisipaliteit ingevolge subartikel (2)(b) besluit om die moontlikheid te ondersoek om die diens deur 'n eksterne meganisme te voorsien, moet hy—
- (a) die plaaslike gemeenskap kennis gee van sy voorneme om die voorsiening van die diens deur 'n eksterne meganisme te ondersoek; en
 - 15 (b) die verskillende diensleweringsoopsies ingevolge artikel 76(b) oorweeg, met inagneming van—
- (i) die regstreekse en onregstreekse koste en voordele verbonde aan die projek, insluitende die verwagte uitwerking van 'n diensleweringsoopsie op die omgewing en op menslike gesondheid, welstand en veiligheid;
 - 20 (ii) die kapasiteit en potensiële toekomstige kapasiteit van voornemende diensverskaffers om die nodige vaardighede, kundigheid en hulpbronne te voorsien wat noodsaaklik is vir die verskaffing van die diens;
 - (iii) die standpunte van die plaaslike gemeenskap;
 - 25 (iv) die waarskynlike inslag op ontwikkeling en indiensnemingspatrone in die munisipaliteit; en
 - (v) die standpunte van georganiseerde arbeid.
- (4) Nadat subartikel (3) toegepas is, moet 'n munisipaliteit besluit op 'n toepaslike interne of eksterne meganisme, met inagneming van die vereistes van artikel 73(2) vir die bereiking van die beste gevolg.
- 30 (5) Wanneer hierdie artikel toegepas word, moet 'n munisipaliteit voldoen aan—
- (a) enige toepaslike wetgewing wat betrekking het op die aanstelling van 'n diensverskaffer anders dan die munisipaliteit; en
 - (b) enige bykomende vereistes wat by regulasie voorgeskryf mag word.

35 **Verskaffing van dienste deur munisipaliteit deur interne meganisme**

79. Indien 'n munisipaliteit besluit om 'n munisipale diens deur 'n interne meganisme gemeld in artikel 76(a) te verskaf, moet hy—

- (a) voldoende menslike, finansiële en ander hulpbronne toewys wat nodig is vir die behoorlike verskaffing van die diens; en
- 40 (b) die verskaffing van daardie diens ooreenkomstig die bepalings van hierdie Wet omvorm.

Verskaffing van dienste deur diensleweringsooreenkomste met eksterne meganismes

80. (1) Indien 'n munisipaliteit besluit om 'n diens te verskaf deur 'n diensleweringsooreenkoms ingevolge artikel 76(b) met—

- (a) 'n munisipale entiteit, 'n ander munisipaliteit of 'n nasionale of provinsiale staatsorgaan, kan hy so 'n ooreenkoms met die besondere munisipale entiteit, munisipaliteit of staatsorgaan onderhandel en aangaan sonder om Deel 3 van hierdie Hoofstuk toe te pas; of
- 50 (b) enige instelling of entiteit, of enige natuurlike of regspersoon wat nie in paragraaf (a) genoem word nie, moet hy Deel 3 van hierdie Hoofstuk toepas voordat so 'n ooreenkoms met enige sodanige instelling, entiteit of persoon aangegaan word.

(2) Voordat 'n munisipaliteit vir 'n basiese munisipale diens 'n diensleweringsooreenkoms aangaan, moet hy 'n meganisme en program instel vir gemeenskaps-oorlegpleging en inligtingverspreiding betreffende die diensleweringsooreenkoms. Die inhoud van 'n diensleweringsooreenkoms moet deur die media aan die plaaslike gemeenskap meegedeel word.

Responsibilities of municipalities when providing services through service delivery agreements with external mechanisms

81. (1) If a municipal service is provided through a service delivery agreement in terms of section 76(b), the municipality remains responsible for ensuring that that service is provided to the local community in terms of the provisions of this Act, and accordingly must— 5

- (a) regulate the provision of the service, in accordance with section 41;
- (b) monitor and assess the implementation of the agreement, including the performance of the service provider in accordance with section 41;
- (c) perform its functions and exercise its powers in terms of Chapters 5 and 6 if the municipal service in question falls within a development priority or objective in terms of the municipality's integrated development plan; 10
- (d) within a tariff policy determined by the municipal council in terms of section 74, control the setting and adjustment of tariffs by the service provider for the municipal service in question; and 15
- (e) generally exercise its service authority so as to ensure uninterrupted delivery of the service in the best interest of the local community.

(2) A municipality, through a service delivery agreement—

- (a) may assign to a service provider responsibility for—
 - (i) developing and implementing detailed service delivery plans within the framework of the municipality's integrated development plan; 20
 - (ii) the operational planning, management and provision of the municipal service;
 - (iii) undertaking social and economic development that is directly related to the provision of the service; 25
 - (iv) customer management;
 - (v) managing its own accounting, financial management, budgeting, investment and borrowing activities within a framework of transparency, accountability, reporting and financial control determined by the municipality, subject to applicable municipal finance management legislation; 30
 - (vi) the collection of service fees for its own account from users of services in accordance with the municipal council's tariff policy in accordance with the credit control measures established in terms of Chapter 9;
- (b) may pass on to the service provider, through a transparent system that must be subject to performance monitoring and audit, funds for the subsidisation of services to the poor; 35
- (c) may in accordance with applicable labour legislation, transfer or second any of its staff members to the service provider, with the concurrence of the staff member concerned; 40
- (d) must ensure continuity of the service if the service provider is placed under judicial management, becomes insolvent, is liquidated or is for any reason unable to continue performing its functions in terms of the service delivery agreement; and
- (e) must, where applicable, take over the municipal service, including all assets, when the service delivery agreement expires or is terminated. 45

(3) The municipal council has the right to set, review or adjust the tariffs within its tariff policy. The service delivery agreement may provide for the adjustment of tariffs by the service provider within the limitations set by the municipal council.

(4) A service delivery agreement may be amended by agreement between the parties, except where an agreement has been concluded following a competitive bidding process, in which case an amendment can only be made after the local community has been given— 50

- (a) reasonable notice of the intention to amend the agreement and the reasons for the proposed amendment; and 55
- (b) sufficient opportunity to make representations to the municipality.

(5) No councillor or staff member of a municipality may share in any profits or improperly receive any benefits from a service provider providing a municipal service in terms of a service delivery agreement.

Verantwoordelikhede van munisipaliteite wanneer dienslewerings-ooreenkomste met eksterne meganismes verskaf word

81. (1) Indien 'n munisipale diens deur middel van 'n diensleweringsooreenkoms ingevolge artikel 76(b) verskaf word, bly die munisipaliteit verantwoordelik daarvoor om te verseker dat dié diens ingevolge die bepalings van hierdie Wet aan die plaaslike gemeenskap verskaf word, en moet derhalwe —
- (a) die verskaffing van die diens reguleer ooreenkomstig artikel 41;
 - (b) die implementering van die ooreenkoms moniteer en evalueer, insluitende die prestasie van die diensverskaffer, ooreenkomstig artikel 41;
 - (c) sy bevoegdhede uitoefen en sy pligte verrig ingevolge Hoofstukke 5 en 6 indien die betrokke munisipale diens ingevolge die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan onder 'n ontwikkelingsprioriteit of -oogmerk ressorteer;
 - (d) binne 'n tariefbeleid wat deur die munisipale raad ingevolge artikel 74 bepaal word, die vasstel en aanpassing van tariewe deur die diensverskaffer vir die betrokke munisipale diens beheer; en
 - (e) in die algemeen sy diensgesag uitoefen ten einde ononderbroke lewering van die diens te verseker in die beste belang van die plaaslike gemeenskap.
- (2) 'n Munisipaliteit, deur middel van 'n diensleweringsooreenkoms—
- (a) kan die verantwoordelikheid aan 'n diensverskaffer opdra vir—
 - (i) die ontwikkeling en implementering van gedetailleerde diensleweringsplanne binne die raamwerk van die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan;
 - (ii) die bedryfsbeplanning, bestuur en verskaffing van die munisipale diens;
 - (iii) die onderneem van maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling wat regstreeks verwant is aan die verskaffing van die diens;
 - (iv) klante bestuur;
 - (v) die bestuur van sy eie boekhouding, finansiële bestuur, begroting, beleggings- en leningsaktiwiteite binne 'n raamwerk van deursigtigheid, toerekenbaarheid, verslagdoening en finansiële beheer wat, behoudens toepaslike munisipale finansiële bestuur wetgewing, deur die munisipaliteit bepaal word;
 - (vi) die invordering van dienstegelde vir eie rekening van gebruikers van diensleweringsooreenkoms die munisipale raad se tariefbeleid ooreenkomstig die kredietbeheermaatreëls wat ingevolge Hoofstuk 9 ingestel is;
 - (b) kan fondse oormak aan die diensverskaffer vir die subsidiëring van dienslewerings aan die armes deur middel van 'n deursigtige stelsel wat aan prestasie-monitering en ouditering onderhewig moet wees;
 - (c) kan enige van sy werknemers ooreenkomstig toepaslike arbeidswetgewing, oorploas na of sekondeer aan die diensverskaffer, met die instemming van die betrokke werknemer;
 - (d) moet die kontinuïteit van die diens verseker indien die diensverskaffer onder geregtelike administrasie geplaas word, insolvent raak, gelikwdeer word of om enige rede nie daartoe in staat is om sy funksies ingevolge die diensleweringsooreenkoms te verrig nie; en
 - (e) moet, waar toepaslik, die munisipale diens oorneem, insluitende alle bates, wanneer die diensleweringsooreenkoms verval of beëindig word.
- (3) Die munisipale raad het die reg om die tariewe vas te stel, te hersien of aan te pas binne sy tariefbeleid. Die diensleweringsooreenkoms kan voorsiening maak vir die aanpassing van tariewe deur die diensverskaffer binne die perke wat deur die munisipale raad daargestel word.
- (4) 'n Diensleweringsooreenkoms kan by ooreenkoms tussen die partye gewysig word, behalwe waar 'n ooreenkoms na 'n mededingende bodproses aangegaan is, in welke geval 'n wysiging slegs aangebring kan word nadat die plaaslike gemeenskap—
- (a) redelike kennis gegee is van die voorneme om die ooreenkoms te wysig, asook die redes vir die voorgestelde wysiging; en
 - (b) voldoende geleentheid gegee is om verhoë tot die munisipaliteit te rig.
- (5) Geen raadslid of personeel van 'n munisipaliteit mag deel in enige winste of onbetaamlik enige voordele ontvang van 'n diensverskaffer wat ingevolge 'n diensleweringsooreenkoms 'n munisipale diens verskaf nie.

Municipal entities

- 82.** (1) If a municipality intends to provide a municipal service in the municipality through a service delivery agreement with a municipal entity, it may—
- (a) alone or together with another municipality, establish in terms of applicable national or provincial legislation a company, co-operative, trust, fund or other corporate entity to provide that municipal service as a municipal entity under the ownership control of that municipality or those municipalities; 5
 - (b) alone or together with another municipality, acquire ownership control in any existing company, co-operative, trust, fund or other corporate entity which as its main business intends to provide that municipal service in terms of a service delivery agreement with the municipality; or 10
 - (c) establish in terms of subsection (2) a service utility to provide that municipal service.
- (2) (a) A municipality establishes a service utility in terms of subsection (1)(c) by passing a by-law establishing and regulating the functioning and control of the service utility. 15
- (b) A service utility is a separate juristic person.
- (c) The municipality which established the service utility must exercise ownership control over it in terms of its by-laws.

Part 3: Service delivery agreements involving competitive bidding 20**Competitive bidding**

- 83.** (1) If a municipality decides to provide a municipal service through a service delivery agreement with a person referred to in section 80(1)(b), it must select the service provider through selection processes which—
- (a) are competitive, fair, transparent, equitable and cost-effective; 25
 - (b) allow all prospective service providers to have equal and simultaneous access to information relevant to the bidding process;
 - (c) minimise the possibility of fraud and corruption;
 - (d) make the municipality accountable to the local community about progress with selecting a service provider, and the reasons for any decision in this regard; and 30
 - (e) takes into account the need to promote the empowerment of small and emerging enterprises.
- (2) Subject to the provisions of the Preferential Procurement Policy Framework Act, (Act No. 5 of 2000), a municipality may determine a preference for categories of service providers in order to advance the interest of persons disadvantaged by unfair discrimination, as long as the manner in which such preference is exercised does not compromise or limit the quality, coverage, cost and developmental impact of the services. 35
- (3) The selection process referred to in subsection (1), must be fair, equitable, transparent, cost-effective and competitive, and as may be provided for in other applicable national legislation. 40
- (4) In selecting a service provider a municipality must apply the criteria listed in section 78 as well as any preference for categories of service providers referred to in subsection (2) of this section. 45

Negotiation and agreement with prospective service provider

- 84.** (1) After a prospective service provider has been selected, the municipality must on the basis of the bidding documents, and any addenda, amendments or variations thereto that were provided to all the bidders, negotiate the final terms and conditions of the service delivery agreement with the preferred service provider and, if successful, enter into such an agreement with the selected service provider on the terms and conditions specified in the bidding documents, as modified or supplemented in the negotiations, if such modifications do not materially affect the bid in a manner which compromises the integrity of the bidding process. 50

Munisipale entiteite

82. (1) Indien 'n munisipaliteit van plan is om 'n munisipale diens te verskaf deur middel van 'n diensleweringsooreenkoms met 'n munisipale entiteit, kan hy—

- 5 (a) alleen of saam met 'n ander munisipaliteit, ingevolge toepaslike nasionale of provinsiale wetgewing 'n maatskappy, ko-operasie, trust, fonds of ander korporatiewe entiteit instel om daardie munisipale diens te verskaf as 'n munisipale entiteit onder die eienaarskapsbeheer van daardie munisipaliteit of munisipaliteite;
 - 10 (b) alleen of saam met 'n ander munisipaliteit, eienaarskapsbeheer verkry in enige bestaande maatskappy, ko-operasie, trust, fonds of ander korporatiewe entiteit wat van voorneme is om as sy hoof besigheid daardie munisipale diens te verskaf ingevolge 'n diensleweringsooreenkoms met die munisipaliteit; of
 - 15 (c) ingevolge subartikel (2) 'n diens-nutsmaatskappy instel om daardie munisipale diens te verskaf.
- (2) (a) 'n Munisipaliteit stel 'n diens-nutsmaatskappy ingevolge subartikel (1)(c) in deur die aanneem van 'n verordening wat die funksionering en beheer van die diens-nutsmaatskappy instel en reguleer.
- (b) 'n Diens-nutsmaatskappy is 'n afsonderlike regspersoon.
- 20 (c) Die munisipaliteit wat die diens-nutsmaatskappy ingestel het, moet eienaarskapsbeheer daarvoor uitoefen ingevolge sy verordenings.

Deel 3: Diensleweringsooreenkomste waarby mededingende bieëry betrokke is**Mededingende bieëry**

83. (1) Indien 'n munisipaliteit besluit om 'n munisipale diens te verskaf deur 'n diensleweringsooreenkoms met 'n persoon bedoel in artikel 80(1)(b), moet hy die diensverskaffer keur deur keuringsprosesse wat —

- (a) mededingend, regverdig, deursigtig, billik en koste-effektief is;
- (b) alle voornemende diensverskaffers toelaat om gelyke en gelyktydige toegang te hê tot inligting wat tersaaklik is by die bodproses;
- 30 (c) die moontlikheid van bedrog en korrupsie minimaliseer;
- (d) die munisipaliteit verantwoordbaar maak aan die plaaslike gemeenskap aangaande vordering met die keuring van 'n diensverskaffer, en die redes vir enige besluit in dié verband; en
- (e) die behoefte in ag neem om die bemagtiging van klein en opkomende ondernemings te bevorder.

(2) Behoudens die bepalinge van die Wet op die Raamwerk vir Voorkeurverkoopsbeleid, (Wet No. 5 van 2000), kan 'n munisipaliteit 'n voorkeur bepaal vir kategorieë diensverskaffers ten einde die belange te bevorder van persone wat deur onbillike diskriminasie benadeel is, solank die wyse waarop sodanige voorkeur uitgeoefen word nie die gehalte, dekking, koste en ontwikkelingsinslag van die dienste kompromitteer of beperk nie.

(3) Die keuringsprosesse bedoel in subartikel (1) moet regverdig, billik, deursigtig, koste-effektief en mededingend wees, soos bepaal mag word in ander toepaslike nasionale wetgewing.

45 (4) By die keuring van 'n diensverskaffer moet 'n munisipaliteit die maatstawwe toepas wat in artikel 78 gelys word sowel as enige voorkeur vir kategorieë diensverskaffers bedoel in subartikel (2) van hierdie artikel.

Onderhandeling en ooreenkoms met voornemende diensverskaffer

84. (1) Nadat 'n voornemende diensverskaffer gekeur is, moet die munisipaliteit, op 50 die grondslag van die boddokumente, en enige addenda en wysigings daaraan of variasies daarop wat aan al die bieërs voorsien is, die finale bedinge en voorwaardes van die diensleweringsooreenkoms onderhandel met die voorkeurdienverskaffer en, indien suksesvol, so 'n ooreenkoms met die gekeurde diensverskaffer aangaan op die bedinge en voorwaardes wat in die boddokumente vermeld word, en soos in die 55 onderhandelings verander of aangevul, indien sodanige veranderings die bod nie wesenlik raak op 'n wyse wat die integriteit van die bieëproses kompromitteer nie.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (2) If the municipality and the selected service provider fail to reach agreement within a reasonable time allowed by the municipality for negotiations, the municipality may negotiate with the next-ranked prospective service provider.
- (3) When a municipality has entered into a service delivery agreement it must—
- (a) make copies of the agreement available at its offices for public inspection 5 during office hours; and
 - (b) give notice in the media of—
 - (i) particulars of the service that will be provided under the agreement;
 - (ii) the name of the selected service provider; and
 - (iii) the place where and the period for which copies of the agreement are 10 available for public inspection.

*Part 4: Municipal service districts***Establishment of internal municipal service districts**

85. (1) A municipality may, in accordance with the policy framework referred to in section 86, establish a part of the municipality as an internal municipal service district 15 to facilitate the provision of a municipal service in that part of the municipality.
- (2) Before establishing an internal municipal service district, the municipality must—
- (a) consult the local community on the following matters:
 - (i) The proposed boundaries of the service district;
 - (i) the proposed nature of the municipal service that is to be provided; 20
 - (iii) the proposed method of financing the municipal service; and
 - (iv) the proposed mechanism for the provision of the municipal service; and
 - (b) obtain the consent of the majority of the members of the local community in the proposed service district that will be required to contribute to the provision 25 of the municipal service.
- (3) When a municipality establishes an internal municipal service district, the municipality—
- (a) must determine the boundaries of the district;
 - (b) must determine the mechanism that will provide the service in the district;
 - (c) in order to finance the service in the district, may— 30
 - (i) set a tariff or levy for the service in the district;
 - (ii) impose a special surcharge in the district on the tariff for the service; or
 - (iii) increase the tariff in the district for that service;
 - (d) must establish separate accounting and other record-keeping systems with respect to the provision of the service in the district; and 35
 - (e) may establish a committee composed of persons representing the community in the district to act as a consultative and advisory forum for the municipality regarding the management of and other matters relating to the service in the district, provided that gender representivity is taken into account when such a committee is established. 40

Policy framework for internal municipal service district

86. (1) A municipality must develop and adopt a policy framework for the establishment, regulation and management of an internal municipal service district.
- (2) Such a policy framework must reflect at least the following:
- (a) The development needs and priorities of designated parts of the municipality 45 that must be balanced against that of the municipality as a whole;
 - (b) the extent to which the establishment of one or more internal municipal service districts—
 - (i) will promote the local economic development of the municipality as a 50 whole;

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

(2) Indien die munisipaliteit en die gekeurde diensverskaffer in gebreke bly om binne 'n redelike tyd wat deur die munisipaliteit vir onderhandelings toegelaat word, 'n ooreenkoms te bereik, kan die munisipaliteit met die naasgekeurde voornemende diensverskaffer onderhandel.

5 (3) Wanneer 'n munisipaliteit 'n diensleweringsooreenkoms aangegaan het, moet hy—

- (a) afskrifte van die ooreenkoms gedurende kantoorure by sy kantore beskikbaar stel vir openbare insae; en
- (b) in die media kennis gee van—
 - 10 (i) besonderhede van die diens wat kragtens die ooreenkoms verskaf sal word;
 - (ii) die naam van die gekeurde diensverskaffer; en
 - (iii) die plek waar en die tydperk waarvoor afskrifte van die ooreenkoms vir openbare insae beskikbaar is.

15

Deel 4: Munisipale diensdistrikte**Instelling van interne munisipale diensdistrikte**

85. (1) 'n Munisipaliteit kan ooreenkomstig die beleidsraamwerk bedoel in artikel 86, 'n gedeelte van die munisipaliteit as 'n interne munisipale diensdistrik instel ten einde die verskaffing van 'n munisipale diens in daardie gedeelte van die munisipaliteit te

20 fasiliteer.

(2) Voordat 'n interne munisipale diensdistrik ingestel word, moet die munisipaliteit—

- (a) oorleg pleeg met die plaaslike gemeenskap oor die volgende aangeleenthede:
 - (i) Die voorgestelde grense van die diensdistrik;
 - 25 (ii) die voorgestelde aard van die munisipale diens wat verskaf staan te word;
 - (iii) die voorgestelde manier om die munisipale diens te finansier; en
 - (iv) die voorgestelde meganisme vir die verskaffing van die munisipale diens; en
 - 30 (b) die instemming verkry van die meerderheid van die lede van die plaaslike gemeenskap in die voorgestelde diensdistrik van wie vereis sal word om tot die verskaffing van die munisipale diens by te dra.
- (3) Wanneer 'n munisipaliteit 'n interne munisipale diensdistrik instel—
- (a) moet die munisipaliteit die grense van die distrik bepaal;
 - 35 (b) moet die munisipaliteit die meganisme bepaal wat die diens in die distrik sal verskaf;
 - (c) kan die munisipaliteit, ten einde die diens in die distrik te finansier—
 - (i) 'n tarief of heffing vasstel vir die diens in die distrik;
 - (ii) 'n spesiale bobelasting in die distrik hef op die tarief vir die diens; of
 - 40 (iii) die tarief in die distrik vir daardie diens verhoog;
 - (d) moet die munisipaliteit afsonderlike boekhouding en ander rekordhoudingstelsels instel ten opsigte van die verskaffing van die diens in die distrik; en
 - (e) kan die munisipaliteit 'n komitee instel bestaande uit persone wat die
 - 45 gemeenskap in die distrik verteenwoordig om as 'n raadplegende en raadgewende forum vir die munisipaliteit op te tree rakende die bestuur van en ander aangeleenthede in verband met die diens in die distrik, met dien verstande dat geslagsverteenvoording in ag geneem word wanneer so 'n komitee ingestel word.

Beleidsraamwerk vir interne munisipale diensdistrikte

50 86. (1) 'n Munisipaliteit moet 'n beleidsraamwerk vir die instelling, regulering en bestuur van 'n interne munisipale diensdistrik ontwikkel en aanneem.

(2) So 'n beleidsraamwerk moet minstens die volgende weergee:

- (a) Die ontwikkelings behoeftes en -prioriteite van aangewese gedeeltes van die munisipaliteit wat opgewees moet word teen dié van die munisipaliteit as 'n geheel;
- 55 (b) die mate waarin die instelling van een of meer interne munisipale diensdistrikte—
 - (i) plaaslike ekonomiese ontwikkeling van die munisipaliteit as 'n geheel sal bevorder;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (ii) will contribute to enhancing the social, economic and spatial integration of the municipality; and
- (iii) may not entrench or contribute to further disparities in service provision.

Establishment of multi-jurisdictional municipal service districts

87. Two or more municipalities, by written agreement, may establish their respective municipal areas or designated parts of their respective municipal areas as a multi-jurisdictional municipal service district to facilitate the provision of a municipal service in those municipal areas or those designated parts. 5

Minister requesting the establishment of multi-jurisdictional municipal service districts 10

88. (1) The Minister may, in the national interest and in consultation with the national Minister responsible for the functional area in question, request two or more municipalities to establish designated multi-jurisdictional municipal service districts to conform to the requirements of national legislation applicable to the provision of a specific municipal service. 15

(2) The municipalities that receive a request in terms of subsection (1), must within two months of receiving such request decide whether to accede to the request, and convey their decision to the Minister.

Contents of agreements establishing multi-jurisdictional municipal service districts 20

89. (1) An agreement establishing a multi-jurisdictional municipal service district must describe the rights, obligations and responsibilities of the participating municipalities and must—

- (a) determine the boundaries of the district;
- (b) identify the municipal service to be provided in terms of the agreement; 25
- (c) determine the mechanism that will provide the service in the district;
- (d) determine budgetary, funding and scheduling arrangements for implementation of the agreement;
- (e) provide for—
 - (i) the establishment of a governing body for the multi-jurisdictional municipal service district; 30
 - (ii) the appointment of representatives of the participating municipalities to the governing body, the filling of vacancies and the replacement and recall of representatives;
 - (iii) the number of representatives appointed for each participating municipality, subject to subsection (2); 35
 - (iv) the terms and conditions of appointment of those representatives;
 - (v) the appointment of a chairperson;
 - (vi) the operating procedures of the governing body;
 - (vii) the delegation of powers and duties to the governing body consistent with section 92; and 40
 - (viii) any other matter relating to the proper functioning of the governing body;
- (f) provide for—
 - (i) the acquisition of infrastructure, goods, services, supplies or equipment by the governing body, or the transfer of infrastructure, goods, services, supplies or equipment to the governing body; 45
 - (ii) the appointment of staff by the governing body, or the transfer or secondment of staff to the governing body in accordance with applicable labour legislation;
 - (iii) the terms and conditions on which any acquisition, transfer, appointment or secondment is made; and 50
- (g) determine the conditions for, and consequences of, the withdrawal from the agreement of a participating municipality;

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (ii) tot die verhoging van die sosiale, ekonomiese en ruimtelike integrasie van die munisipaliteit sal bydra; en
- (iii) nie verder ongelykhede in diensverskaffing sal verskans of daartoe bydra nie.

5 Instelling van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte

87. Twee of meer munisipaliteite kan deur skriftelike ooreenkoms hulle onderskeie munisipale gebiede of aangewese gedeeltes van hulle onderskeie munisipale gebiede instel as 'n multijurisdiksionele- munisipale diensdistrik om die verskaffing van 'n munisipale diens in daardie munisipale gebiede of daardie aangewese gedeeltes te
10 fasiliteer.

Minister versoek die instelling van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte

88. (1) Die Minister kan, in nasionale belang en in oorleg met die nasionale Minister wat vir die betrokke funksionele terrein verantwoordelik is, twee of meer munisipaliteite versoek om aangewese multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte in te
15 stel om aan die vereistes van nasionale wetgewing wat op die verskaffing van 'n besondere munisipale diens van toepassing is, te voldoen.

(2) Die munisipaliteite wat 'n versoek ingevolge subartikel (1) ontvang, moet binne twee maande na ontvangs van sodanige versoek besluit of hulle aan die versoek gaan voldoen, en hul besluit aan die Minister oordra.

20 Inhoud van ooreenkomste wat multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte instel

89. (1) 'n Ooreenkoms wat 'n multijurisdiksionele- munisipale diensdistrik instel, moet die regte, verpligtinge en verantwoordelikhede van die deelnemende munisipaliteite beskryf en moet—

- 25 (a) die grense van die distrik bepaal;
- (b) die munisipale diens wat ingevolge die ooreenkoms verrig staan te word, identifiseer;
- (c) die meganisme wat die diens in die distrik sal verskaf, bepaal;
- 30 (d) begrotings-, befondsings- en skeduleringsmaatreëls vir die implementering van die ooreenkoms bepaal;
- (e) voorsiening maak vir —
 - (i) die instelling van 'n beheerliggaam vir die multijurisdiksionele—munisipale diensdistrik;
 - 35 (ii) die aanstelling van verteenwoordigers van die deelnemende munisipaliteite op die beheerliggaam, die vul van vakatures en die vervanging en terugroeping van verteenwoordigers;
 - (iii) die getal verteenwoordigers wat vir elke deelnemende munisipaliteit aangestel word, behoudens subartikel (2);
 - 40 (iv) die bedinge en voorwaardes van aanstelling van daardie verteenwoordigers;
 - (v) die aanstelling van 'n voorsitter;
 - (vi) die bedryfsprosedures van die beheerliggaam;
 - (vii) die delegering van bevoegdhede en pligte aan die beheerliggaam in ooreenstemming met artikel 92; en
 - 45 (viii) enige ander aangeleentheid wat verband hou met die behoorlike funksionering van die beheerliggaam;
- (f) voorsiening maak vir —
 - (i) die verkryging van infrastruktuur, goedere, dienste, voorrade of toerusting deur die beheerliggaam, of die oordrag van infrastruktuur, goedere,
50 dienste, voorrade of toerusting aan die beheerliggaam;
 - (ii) die aanstelling van personeel deur die beheerliggaam, of die oorpasing na of sekondering aan die beheerliggaam van personeel ooreenkomstig toepaslike arbeidswetgewing; en
 - 55 (iii) die bedinge en voorwaardes waarop enige verkryging, oorpasing, aanstelling of sekondering gedoen word;
- (g) die voorwaardes vir, en gevolge van, die onttrekking uit die ooreenkoms deur 'n deelnemende munisipaliteit bepaal; en

Act No. 32, 2000**LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**

- (h) determine the conditions for, and consequences of, the termination of the agreement, including—
 - (i) the method and schedule for winding-up the operations of the district;
 - (ii) the distribution of the proceeds; and
 - (iii) the allocation among the participating municipalities of any assets and liabilities. 5
- (2) A governing body must consist of between three and fifteen representatives.

Legal status of governing bodies

90. The governing body of a multi-jurisdictional municipal service district is a juristic person. 10

Powers and duties of governing bodies of multi-jurisdictional municipal service districts

- 91.** (1) The governing body of a multi-jurisdictional municipal service district, in relation to the provision of the municipal service for which the district is established—
- (a) may in terms of the delegation in the agreement establishing the governing body exercise any of the powers, a municipality may exercise for the proper provision of a service of the kind in question, subject to section 160(2) of the Constitution and any limitations, qualifications and directives set out in the agreement; and 15
 - (b) must in terms of the delegation perform all the duties a municipality must perform in terms of this Act or any other applicable legislation when providing a service of the kind in question, subject to any limitations, qualifications and directives set out in the agreement. 20
- (2) In addition a governing body has the following powers, subject to any limitations, qualifications and directives set out in the agreement establishing the governing body: 25
- (a) To determine its own staff establishment and appoint persons to posts on its staff establishment;
 - (b) to obtain the services of any person or entity to perform any specific act or function;
 - (c) to open a bank account; 30
 - (d) to acquire or dispose of any right in or to property;
 - (e) to insure itself against any loss, damage, risk or liability;
 - (f) to perform legal acts, or institute or defend any legal action in its own name;
 - (g) to do anything that is incidental to the exercise of any of its powers or duties; and 35
 - (h) to set, review and adjust tariffs within the policy framework approved by the participating municipalities.

Control of governing bodies of multi-jurisdictional municipal service districts

- 92.** (1) The governing body of a multi-jurisdictional municipal service district—
- (a) is accountable to the participating municipalities; and 40
 - (b) must comply with any legislation applicable to the financial management of municipalities and municipal entities.
- (2) A participating municipality—
- (a) is entitled to receive such regular written reports from the governing body of a district with respect to its activities and performance, as may be set out in the agreement establishing the governing body; 45
 - (b) may request the governing body to furnish it with such information regarding its activities as the participating municipality may reasonably require; and
 - (c) may appoint a nominee to inspect, at any time during normal business hours, the books, records, operations and facilities of the governing body, and of those of its contractors relating to the provision of the municipal service for which the district is established. 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (h) die voorwaardes vir, en gevolge van, die beëindiging van die ooreenkoms bepaal, insluitende—
- (i) die metode en skedule vir die afsluiting van die werksaamhede van die distrik;
- 5 (ii) die verdeling van die opbrengste; en
- (iii) die toewysing onder die deelnemende munisipaliteite van enige laste en verpligtinge.
- (2) 'n Beheerliggaam bestaan uit tussen drie en vyftien verteenwoordigers.

Regstatus van beheerliggame

- 10 **90.** Die beheerliggaam van 'n multijurisdiksionele- munisipale diensdistrik is 'n regspersoon.

Bevoegdheid en pligte van beheerliggame van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte

- 15 **91.** (1) Die beheerliggaam van 'n multijurisdiksionele- munisipale diensdistrik met betrekking tot die verskaffing van die munisipale diens waarvoor die distrik ingestel is—

- (a) kan ingevolge die delegasie in die ooreenkoms wat die beheerliggaam ingestel het, enige van die bevoegdhede uitoefen wat 'n munisipaliteit kan uitoefen vir die behoorlike verskaffing van die betrokke soort diens, behoudens artikel 160(2) van die Grondwet en enige beperkings, kwalifikasies en opdragte in die ooreenkoms uiteengesit; en
- 20 (b) moet ingevolge die delegering al die pligte verrig wat 'n munisipaliteit ingevolge hierdie Wet of enige ander toepaslike wetgewing moet verrig wanneer hy die betrokke soort diens verrig, behoudens enige beperkings, kwalifikasies en opdragte in die ooreenkoms uiteengesit.
- 25

(2) Daarbenewens het 'n beheerliggaam die volgende bevoegdhede, behoudens enige beperkings, kwalifikasies en opdragte uiteengesit in die ooreenkoms wat die beheerliggaam ingestel het:

- (a) Om sy eie diensstaat te bepaal en persone in poste op sy diensstaat aan te stel;
- 30 (b) om die dienste van enige persoon of entiteit te verkry om enige bepaalde handeling of funksie te verrig;
- (c) om 'n bankrekening te open;
- (d) om enige regte in of op eiendom te bekom of te vervreem;
- (e) om homself teen enige verlies, skade, risiko of aanspreeklikheid te verseker;
- 35 (f) om regshandelinge te verrig, of enige regsgeding in eie naam in te stel of te verdedig; en
- (g) om enigiets te doen wat bykomend is by die uitoefening van enige van sy bevoegdhede of pligte; en
- (h) om tariewe vas te stel, te hersien en aan te pas binne die beleidsraamwerk wat
- 40 deur die deelnemende munisipaliteite goedgekeur is.

Beheer van beheerliggame van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte

- 92.** (1) Die beheerliggaam van 'n multijurisdiksionele- munisipale diensdistrik—
- (a) is verantwoordbaar teenoor die deelnemende munisipaliteite; en
- 45 (b) moet enige wetgewing nakom wat van toepassing is op die finansiële bestuur van munisipaliteite en munisipale entiteite.
- (2) 'n Deelnemende munisipaliteit —
- (a) is daarop geregtig om sodanige gereelde skriftelike verslae van die beheerliggaam van 'n distrik te ontvang met betrekking tot sy aktiwiteite en prestasie, soos uiteengesit mag word in die ooreenkoms wat die beheerliggaam ingestel het;
- 50 (b) kan die beheerliggaam versoek om sodanige inligting betreffende sy aktiwiteite aan hom te verstrek wat die deelnemende munisipaliteit redelikerwys mag verlang; en
- (c) kan 'n genomineerde aanstel om ter enige tyd gedurende normale besigheidsure die boeke, rekords, bedrywighede en fasiliteite van die beheerliggaam, asook dié van sy kontrakteurs met betrekking tot die verskaffing van die munisipale diens waarvoor die distrik ingestel is, te inspekteer.
- 55

Termination of multi-jurisdictional municipal service districts

- 93.** A multi-jurisdictional municipal service district terminates—
- (a) automatically, when there is only one remaining participating municipality;
 - (b) by written agreement among all of the participating municipalities; or
 - (c) upon the termination date or the fulfilment of any condition for termination 5
contained in the agreement establishing the district.

Part 5: Regulations and guidelines**Regulations and guidelines**

94. (1) The Minister may for the purposes of this Chapter make regulations or issue guidelines in accordance with section 120 to provide for or regulate the following 10 matters:

- (a) The preparation, adoption and implementation of a municipal tariff policy;
- (b) the subsidisation of tariffs for poor households through—
 - (i) cross-subsidisation within and between services;
 - (ii) equitable share allocations to municipalities; and 15
 - (iii) national and provincial grants to municipalities;
- (c) limits on tariff increases;
- (d) criteria to be taken into account by municipalities when imposing surcharges on tariffs for services and determining the duration thereof;
- (e) incentives and penalties to encourage— 20
 - (i) the economical, efficient and effective use of resources when providing services;
 - (ii) the recycling of waste; and
 - (iii) other environmental objectives;
- (f) criteria to be taken into account by municipalities when assessing options for 25 the provision of a municipal service;
- (g) measures against malpractices in selecting and appointing service providers, including measures against the stripping of municipal assets;
- (h) mechanisms and procedures for the co-ordination and integration of sectoral requirements in terms of legislation with the provisions of this Chapter, and 30 the manner in which municipalities must comply with these;
- (i) standard draft service delivery agreements;
- (j) performance guarantees by service providers; and
- (k) any other matter that may facilitate—
 - (i) the effective and efficient provision of municipal services; or 35
 - (ii) the application of this Chapter.

(2) The Minister may make regulations and issue guidelines contemplated in paragraphs (a), (b), (c), (d) and (e) of subsection (1) only after consultation with the Minister of Finance.

(3) When making regulations or issuing guidelines in terms of section 120 to provide 40 for or to regulate the matters mentioned in subsection (1) of this section, the Minister must—

- (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those matters; and
- (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their 45 respective capacities.

(4) The Minister, by notice in the *Gazette*, may phase in the application of the provisions of this Chapter which place a financial or administrative burden on municipalities.

(5) A notice in terms of subsection (4) may— 50

- (a) determine different dates on which different provisions of this Chapter becomes applicable to municipalities;
- (b) apply to all municipalities generally;
- (c) differentiate between different kinds of municipalities which may, for the purpose of the phasing in of the relevant provisions, be defined in the notice 55 in relation to categories or types of municipalities or in any other way; or

Beëindiging van multijurisdiksionele- munisipale diensdistrikte

93. 'n Multijurisdiksionele- munisipale diensdistrik gaan—

- (a) outomaties tot niet wanneer daar slegs een oorblywende deelnemende munisipaliteit is;
- 5 (b) tot niet by skriftelike ooreenkoms tussen al die deelnemende munisipaliteite; of
- (c) tot niet op die afsluitingsdatum of by die vervulling van 'n voorwaarde vir beëindiging wat vervat is in die ooreenkoms wat die distrik ingestel het.

Deel 5: Regulasies en riglyne**10 Regulasies en riglyne**

94. (1) Die Minister kan vir doeleindes van hierdie Hoofstuk regulasies maak en riglyne uitreik ooreenkomstig artikel 120 om voorsiening te maak vir die volgende aangeleenthede of vir die regulering daarvan:

- (a) Die voorbereiding, aanneem en implementering van 'n munisipale tarief-beleid;
- 15 (b) die subsidiëring van tariewe vir arm huishoudings deur middel van—
 - (i) kruissubsidiëring binne en tussen dienste;
 - (ii) billike aandeel toewysings aan munisipaliteite; en
 - (iii) nasionale en provinsiale toekennings aan munisipaliteite;
- 20 (c) beperkings op tariefverhogings;
- (d) maatstawwe wat munisipaliteite in ag moet neem by die heffing, en die bepaling van die duur van bobelastings op tariewe vir dienste;
- (e) aansporings en strawwe ter aanmoediging van—
 - (i) die ekonomiese, doeltreffende en effektiewe gebruik van hulpbronne by die verskaffing van dienste;
 - 25 (ii) afvalherwinning; en
 - (iii) ander omgewingsoogmerke;
- (f) maatstawwe wat deur munisipaliteite in ag geneem moet word wanneer opsies vir die verskaffing van 'n munisipale diens geëvalueer word;
- 30 (g) maatreëls teen wanpraktyke in die keuring en aanstelling van diensverskaffers, insluitende maatreëls teen die stroping van munisipale bates;
- (h) meganismes en prosedures vir die koördinerende en integrasie van sektorale vereistes ingevolge wetgewing met die bepalings van hierdie Hoofstuk, en die wyse waarop munisipaliteite hieraan moet voldoen;
- 35 (i) standaard-konsepdiensleweringsooreenkomste;
- (j) prestasiewaarborges deur diensverskaffers; en
- (k) enige ander aangeleentheid wat—
 - (i) die effektiewe en doelmatige voorsiening van munisipale dienste; of
 - (ii) die toepassing van hierdie Hoofstuk, kan fasiliteer.

40 (2) Die Minister kan slegs na oorleg met die Minister van Finansies regulasies maak en riglyne uitreik soos beoog in paragrawe (a), (b), (c), (d) en (e) van subartikel (1).

(3) Wanneer regulasies uitgevaardig word of riglyne uitgereik word ingevolge artikel 120 om voorsiening te maak vir, of om die aangeleenthede gemeld in subartikel (1) van hierdie artikel te reguleer, moet die Minister—

- 45 (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie aangeleenthede te voldoen; en
- (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.

(4) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, die toepassing van die 50 bepalings van hierdie Hoofstuk wat 'n finansiële of administratiewe las op munisipaliteite lê, infaseer.

(5) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (4) kan—

- (a) verskillende datums bepaal waarop verskillende bepalings van hierdie Hoofstuk op munisipaliteite van toepassing raak;
- 55 (b) van toepassing wees op alle munisipaliteite in die algemeen;
- (c) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite wat vir doeleindes van die infasering van die besondere bepalings, in die kennisgewing omskryf kan word met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite, of op enige ander manier; of

- (d) apply to a specific kind of municipality only, as defined in the notice.

CHAPTER 9

CREDIT CONTROL AND DEBT COLLECTION

Customer care and management

95. In relation to the levying of rates and other taxes by a municipality and the charging of fees for municipal services, a municipality must, within its financial and administrative capacity—

- (a) establish a sound customer management system that aims to create a positive and reciprocal relationship between persons liable for these payments and the municipality, and where applicable, a service provider; 10
- (b) establish mechanisms for users of services and ratepayers to give feedback to the municipality or other service provider regarding the quality of the services and the performance of the service provider;
- (c) take reasonable steps to ensure that users of services are informed of the costs involved in service provision, the reasons for the payment of service fees, and the manner in which monies raised from the service are utilised; 15
- (d) where the consumption of services has to be measured, take reasonable steps to ensure that the consumption by individual users of services is measured through accurate and verifiable metering systems;
- (e) ensure that persons liable for payments, receive regular and accurate accounts that indicate the basis for calculating the amounts due; 20
- (f) provide accessible mechanisms for those persons to query or verify accounts and metered consumption, and appeal procedures which allow such persons to receive prompt redress for inaccurate accounts;
- (g) provide accessible mechanisms for dealing with complaints from such persons, together with prompt replies and corrective action by the municipality; 25
- (h) provide mechanisms to monitor the response time and efficiency in complying with paragraph (g); and
- (i) provide accessible pay points and other mechanisms for settling accounts or for making pre-payments for services. 30

Debt collection responsibility of municipalities

96. A municipality—

- (a) must collect all money that is due and payable to it, subject to this Act and any other applicable legislation; and 35
- (b) for this purpose, must adopt, maintain and implement a credit control and debt collection policy which is consistent with its rates and tariff policies and complies with the provisions of this Act.

Contents of policy

97. (1) A credit control and debt collection policy must provide for— 40

- (a) credit control procedures and mechanisms;
- (b) debt collection procedures and mechanisms;
- (c) provision for indigent debtors that is consistent with its rates and tariff policies and any national policy on indigents;
- (d) realistic targets consistent with— 45
 - (i) general recognised accounting practices and collection ratios; and
 - (ii) the estimates of income set in the budget less an acceptable provision for bad debts;

- (d) van toepassing wees op 'n bepaalde klas munisipaliteit alleenlik, soos in die kennisgewing omskryf.

HOOFSTUK 9

KREDIETBEHEER EN SKULDINVORDERING

5 Klantesorg en -bestuur

95. Met betrekking tot die heffing van eiendomsbelasting en ander belasting deur 'n munisipaliteit en die hef van gelde vir munisipale dienste, moet 'n munisipaliteit, binne sy finansiële en administratiewe kapasiteit —

- 10 (a) 'n gesonde klantebestuurstelsel instel wat daarop gerig is om 'n positiewe en wedersydse verhouding te skep tussen persone wat vir dié betalings aanspreeklik is en die munisipaliteit, en waar van toepassing, 'n diensverskaffer;
- 15 (b) meganismes instel vir gebruikers van dienste en belastingbetalers om terugvoering te gee aan die munisipaliteit of ander diensverskaffer ten opsigte van die gehalte van die dienste en die prestasie van die diensverskaffer;
- (c) redelike stappe neem om te verseker dat gebruikers van dienste ingelig word oor die koste betrokke by diensverskaffing, die redes vir die betaling van dienstegelde, en die wyse waarop gelde wat uit die dienste verkry word, aangewend word;
- 20 (d) waar die verbruik van dienste gemeet staan te word, redelike stappe neem om te verseker dat die verbruik deur individuele gebruikers van dienste deur akkurate en verifieerbare metingstelsels gemeet word;
- (e) verseker dat persone wat aanspreeklik is vir betalings, gereelde en akkurate rekeninge ontvang wat die grondslag aandui waarop die verskuldigde bedrae bereken word;
- 25 (f) toeganklike meganismes voorsien vir daardie persone om rekeninge en gemete verbruik te bevraagteken of te verifieer, en appèlprosedures wat dit vir sodanige persone moontlik maak om spoedige regstelling van onakkurate rekenings te ontvang;
- 30 (g) toeganklike meganismes voorsien vir die hantering van klagtes van sodanige persone, tesame met spoedige antwoorde en regstellende optrede deur die munisipaliteit;
- (h) meganismes voorsien om die reaksietyd en doeltreffendheid by die nakoming van paragraaf (g) te monitor; en
- 35 (i) toeganklike betaalpunte en ander meganismes vir die vereffening van rekeninge of die maak van voorafbetalings vir dienste, voorsien.

Skuldinvorderingsverantwoordelikheid van munisipaliteite

96. 'n Munisipaliteit moet —

- 40 (a) alle gelde invorder wat aan hom verskuldig en betaalbaar is, behoudens hierdie Wet en enige ander toepaslike wetgewing; en
- (b) vir dié doel, 'n kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid aanneem, instandhou en implementeer wat nie-strydig is nie met sy eiendomsbelastingsbeleid en sy tariefbeleid en wat aan die bepalings van hierdie Wet voldoen.

Inhoud van beleid

- 45 97. (1) 'n Kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid moet voorsiening maak vir—
- (a) kredietbeheerprosedures en -meganismes;
- (b) skuldinvorderingsprosedures en -meganismes;
- (c) voorsiening vir hulpbehoewende debiteure wat nie-strydig is nie met sy eiendomsbelastingsbeleid en sy tariefbeleid en enige nasionale beleid oor hulpbehoewendes;
- 50 (d) realistiese doelwitte wat nie-strydig is nie met—
- (i) algemeen erkende rekeningkundige praktyke en invorderings verhoudings; en
- 55 (ii) die geskatte inkomste wat in die begroting daargestel is, min 'n aanvaarbare voorsiening vir slegte skulde;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (e) interest on arrears, where appropriate;
- (f) extensions of time for payment of accounts;
- (g) termination of services or the restriction of the provision of services when payments are in arrears;
- (h) matters relating to unauthorised consumption of services, theft and damages; 5
and
- (i) any other matters that may be prescribed by regulation in terms of section 104.

(2) A credit control and debt collection policy may differentiate between different categories of ratepayers, users of services, debtors, taxes, services, service standards and other matters as long as the differentiation does not amount to unfair discrimination. 10

By-laws to give effect to policy

98. (1) A municipal council must adopt by-laws to give effect to the municipality's credit control and debt collection policy, its implementation and enforcement.

(2) By-laws in terms of subsection (1) may differentiate between different categories of ratepayers, users of services, debtors, taxes, services, service standards and other matters as long as the differentiation does not amount to unfair discrimination. 15

Supervisory authority

99. A municipality's executive committee or executive mayor or, if a municipality does not have an executive committee or executive mayor, the municipal council itself or a committee appointed by it, as the supervisory authority must— 20

- (a) oversee and monitor—
 - (i) the implementation and enforcement of the municipality's credit control and debt collection policy and any by-laws enacted in terms of section 98; and
 - (ii) the performance of the municipal manager in implementing the policy and any by-laws; 25
- (b) when necessary, evaluate or review the policy and any by-laws, or the implementation of the policy and any such by-laws, in order to improve efficiency of its credit control and debt collection mechanisms, processes and procedures; and 30
- (c) at such intervals as may be determined by the council report to a meeting of the council, except when the council itself performs the duties mentioned in paragraphs (a) and (b).

Implementing authority

100. The municipal manager or service provider must— 35

- (a) implement and enforce the municipality's credit control and debt collection policy and any by-laws enacted in terms of section 98;
- (b) in accordance with the credit control and debt collection policy and any such by-laws, establish effective administrative mechanisms, processes and procedures to collect money that is due and payable to the municipality; and 40
- (c) at such intervals as may be determined by the council report the prescribed particulars to a meeting of the supervisory authority referred to in section 99.

Municipality's right of access to premises

101. The occupier of premises in a municipality must give an authorised representative of the municipality or of a service provider access at all reasonable hours 45

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (e) rente op agterstallige gelde, waar toepaslik;
 - (f) uitstel van tye vir betaling van rekeninge;
 - (g) beëindiging van dienste of die beperking van die verskaffing van dienste wanneer betalings agterstallig is;
 - 5 (h) aangeleenthede betreffende die ongemagtigde verbruik van dienste, asook diefstal en skade; en
 - (i) enige ander aangeleenthede wat by regulasie voorgeskryf mag word ingevolge artikel 104.
- (2) 'n Kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid kan onderskei tussen verskillende
- 10 kategorieë belastingbetalers, gebruikers van dienste, debiteure, belastings, dienste, diensstandaarde en ander aangeleenthede, solank die onderskeid nie op onbillike diskriminasie neerkom nie.

Verordeninge moet gevolg gee aan beleid

98. (1) 'n Munisipale raad moet verordeninge aanneem om gevolg te gee aan die

15 munisipaliteit se kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid en die implementering en uitvoering daarvan.

(2) Verordeninge ingevolge subartikel (1) kan onderskei tussen verskillende kategorieë belastingbetalers, gebruikers van dienste, debiteure, belastings, dienste, diensstandaarde en ander aangeleenthede, solank die onderskeid nie op onbillike

20 diskriminasie neerkom nie.

Toesighoudende gesag

99. 'n Munisipaliteit se uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester of, indien 'n munisipaliteit nie 'n uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester het nie, die munisipale raad self of 'n komitee deur hom aangestel, moet, as die toesighoudende

25 gesag—

- (a) toesig hou oor —
 - (i) die implementering en uitvoering van die munisipaliteit se kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid en enige verordeninge wat ingevolge artikel 98 uitgevaardig is, en dit moniteer; en
 - 30 (ii) die prestasie van die munisipale bestuurder in die implementering van die beleid en enige verordeninge, en dit moniteer;
- (b) wanneer nodig, die beleid en enige verordeninge, of die implementering van die beleid en enige sodanige verordeninge, evalueer of hersien ten einde die doeltreffendheid van sy kredietbeheer- en skuldinvorderingsmeganismes,
- 35 -prosesse en -prosedures te verbeter; en
- (c) met tussenposes deur die raad bepaal, verslag doen aan 'n vergadering van die raad, behalwe waar die raad self die pligte in paragrawe (a) en (b) gemeld, verrig.

Implementeringsgesag

- 40 100. Die munisipale bestuurder of diensverskaffer moet—
- (a) die munisipaliteit se kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid implementeer en uitvoer, asook enige verordeninge wat ingevolge artikel 98 uitgevaardig word;
 - 45 (b) in ooreenstemming met die kredietbeheer- en skuldinvorderingsbeleid en enige sodanige verordeninge, effektiewe administratiewe meganismes, prosesse en prosedures instel om geld in te vorder wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is; en
 - (c) met tussenposes soos deur die raad bepaal, die voorgeskrewe besonderhede rapporteer aan 'n vergadering van die toesighoudende gesag bedoel in artikel
 - 50 99.

Munisipaliteit se toegangsreg tot persele

101. Die bewoner van 'n perseel in 'n munisipaliteit moet te alle redelike ure aan 'n gemagtigde verteenwoordiger van die munisipaliteit of van 'n diensverskaffer toegang verleen tot die perseel ten einde enige meter of diensverbinding vir verspreiding te lees,

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

to the premises in order to read, inspect, install or repair any meter or service connection for reticulation, or to disconnect, stop or restrict the provision of any service.

Accounts

102. (1) A municipality may—

- (a) consolidate any separate accounts of persons liable for payments to the municipality; 5
- (b) credit a payment by such a person against any account of that person; and
- (c) implement any of the debt collection and credit control measures provided for in this Chapter in relation to any arrears on any of the accounts of such a person. 10

(2) Subsection (1) does not apply where there is a dispute between the municipality and a person referred to in that subsection concerning any specific amount claimed by the municipality from that person.

Agreements with employers

103. A municipality may— 15

- (a) with the consent of a person liable to the municipality for the payment of rates or other taxes, or fees for municipal services, enter into an agreement with that person's employer to deduct from the salary or wages of that person—
 - (i) any outstanding amounts due by that person to the municipality; or
 - (ii) such regular monthly amounts as may be agreed; and 20
- (b) provide special incentives for—
 - (i) employers to enter into such agreements; and
 - (ii) employees to consent to such agreements.

Regulations and guidelines

104. (1) The Minister may for the purposes of this Chapter make regulations or issue guidelines in accordance with section 120 to provide for or regulate the following matters: 25

- (a) the particulars that must be contained in the municipal manager's report in terms of section 100(c);
- (b) the identification of municipal services provided by the municipality or other service providers to users of services where the use of the service by the user can reasonably be determined, measured or estimated per quantity used or per frequency of such use; 30
- (c) the determination, measurement or estimate of the use by each user of each service so identified; 35
- (d) user agreements, and deposits and bank guarantees for the provision of municipal services;
- (e) the rendering of accounts to ratepayers and users and the particulars to be contained in the accounts;
- (f) the action that may be taken by municipalities and service providers to secure payment of accounts that are in arrear, including— 40
 - (i) the termination of municipal services or the restriction of the provision of services;
 - (ii) the seizure of property;
 - (iii) the attachment of rent payable on a property; and 45
 - (iv) the extension of liability to a director, a trustee or a member if the debtor is a company, a trust or a close corporation;
- (g) appeals against the accuracy of accounts for municipal taxes or services;
- (h) the manner in and time within which such appeals must be lodged and determined and the consequences of successful and unsuccessful appeals; 50
- (i) extensions for the payment of arrears and interest payable in respect of such arrears;

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

te inspekteer, te installeer of te herstel, of om die verskaffing van enige diens af te sluit of te beperk.

Rekeninge

102. (1) 'n Munisipaliteit kan—

- 5 (a) enige afsonderlike rekeninge van persone wat vir betalings aan die munisipaliteit aanspreeklik is, konsolideer;
 - (b) 'n betaling deur so 'n persoon krediteer teen enige rekening van daardie persoon; en
 - 10 (c) enige van die skuldinvorderings- en kredietbeheermaatreëls implementeer waarvoor in hierdie Hoofstuk voorsiening gemaak word met betrekking tot enige agterstallige bedrae op enige van die rekeninge van so 'n persoon.
- (2) Subartikel (1) is nie van toepassing nie waar daar 'n dispuut is tussen die munisipaliteit en 'n persoon bedoel in daardie subartikel rakende 'n bepaalde bedrag wat deur die munisipaliteit van daardie persoon geëis word.

15 Ooreenkomste met werkgewers

103. 'n Munisipaliteit kan —

- (a) met die instemming van 'n persoon wat teenoor die munisipaliteit aanspreeklik is vir die betaling van eiendomsbelasting of ander belastings, of gelde vir munisipale dienste, 'n ooreenkoms aangaan met daardie persoon se werkgewer om van die salaris of loon van daardie persoon —
 - 20 (i) enige uitstaande bedrae af te trek wat deur daardie persoon aan die munisipaliteit verskuldig is; of
 - (ii) sodanige gereelde maandelikse bedrae af te trek soos ooreengekom mag word; en
- 25 (b) spesiale aansporings verskaf vir—
 - (i) werkgewers om sodanige ooreenkomste aan te gaan; en
 - (ii) werknemers om tot sodanige ooreenkomste in te stem.

Regulasies en riglyne

104. Die Minister kan vir die doeleindes van hierdie Hoofstuk regulasies maak of riglyne uitreik ooreenkomstig artikel 120 om voorsiening te maak vir die volgende aangeleenthede of vir die regulering daarvan:

- (a) die besonderhede wat vervat moet word in die munisipale bestuurder se verslag ingevolge artikel 100(c);
- 35 (b) die identifisering van munisipale dienste wat deur die munisipaliteit of ander diensverskaffers verskaf word aan gebruikers van dienste waar die gebruik van die diens deur die gebruiker redelikerwys per hoeveelheid gebruik of per frekwensie van sodanige gebruik bepaal, gemeet of geraam kan word;
- (c) die bepaling, meet of raming van die gebruik deur elke gebruiker van elke diens aldus geïdentifiseer;
- 40 (d) gebruikerooreenkomste, en deposito's en bankwaarborgs vir die verskaffing van munisipale dienste;
- (e) die lewering van rekeninge aan belastingbetalers en gebruikers, en die besonderhede wat in die rekeninge vervat staan te word;
- 45 (f) die stappe wat deur munisipaliteite en diensverskaffers geneem kan word om betaling van agterstallige rekeninge te verseker, insluitende—
 - (i) die beëindiging van munisipale dienste of die beperking van die verskaffing van dienste;
 - (ii) die beslaglegging op eiendom;
 - (iii) die beslaglegging van huur betaalbaar op 'n eiendom; en
 - 50 (iv) die uitbreiding van aanspreeklikheid tot 'n direkteur, 'n trustee of 'n lid indien die debiteur 'n maatskappy, 'n trust of 'n beslote korporasie is;
- (g) appëlle teen die akkuraatheid van rekeninge vir munisipale belastings of dienste;
- 55 (h) die wyse waarop en tyd waarbinne sodanige appëlle ingedien en bepaal moet word, en die gevolge van suksesvolle en onsuksesvolle appëlle;
- (i) uitstelle vir die betaling van agterstallige bedrae en rente betaalbaar op sodanige agterstallige bedrae;

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (j) service connections and disconnections, and the resumption of discontinued services;
 - (k) the combating of unauthorised consumption, connection and reconnection and theft of municipal services;
 - (l) the development and implementation of an indigent policy; 5
 - (m) the tampering with or theft of meters, service supply equipment and reticulation network and any other fraudulent activity in connection with the provision of municipal services; and
 - (n) any other matter that may facilitate—
 - (i) effective and efficient systems of credit control and debt collection by municipalities; or 10
 - (ii) the application of this Chapter.
- (2) When making regulations or issuing guidelines in terms of section 120 to provide for or to regulate the matters mentioned in subsection (1) of this section, the Minister must— 15
- (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those matters; and
 - (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their respective capacities.

CHAPTER 10

20

PROVINCIAL AND NATIONAL MONITORING AND STANDARD SETTING

*Part 1: Provincial monitoring***Provincial monitoring of municipalities**

105. (1) The MEC for local government in a province must establish mechanisms, processes and procedures in terms of section 155 (6) of the Constitution to— 25
- (a) monitor municipalities in the province in managing their own affairs, exercising their powers and performing their functions;
 - (b) monitor the development of local government capacity in the province; and
 - (c) assess the support needed by municipalities to strengthen their capacity to manage their own affairs, exercise their powers and perform their functions. 30
- (2) The MEC for local government in a province may by notice in the *Provincial Gazette* require municipalities of any category or type specified in the notice or of any other kind described in the notice, to submit to a specified provincial organ of state such information as may be required in the notice, either at regular intervals or within a period as may be specified. 35
- (3) When exercising their powers in terms of subsection (1) MECs for local government—
- (a) must rely as far as is possible on annual reports in terms of section 46 and information submitted by municipalities in terms of subsection (2); and
 - (b) may make reasonable requests to municipalities for additional information 40
 - after taking into account—
 - (i) the administrative burden on municipalities to furnish the information;
 - (ii) the cost involved; and
 - (iii) existing performance monitoring mechanisms, systems and processes in the municipality. 45

Non-performance and maladministration

106. (1) If an MEC has reason to believe that a municipality in the province cannot or does not fulfil a statutory obligation binding on that municipality or that maladministration, fraud, corruption or any other serious malpractice has occurred or is occurring in a municipality in the province, the MEC must— 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (j) diensaansluitings en -afsluitings, en die hervatting van dienste wat onderbreek is;
- (k) die bestryding van ongemagtigde verbruik, aansluiting en heraansluiting en diefstal van munisipale dienste;
- 5 (l) die ontwikkeling en implementering van 'n behoeftigheidsbeleid;
- (m) die peuter met of diefstal van meters, diensverskaffingtoerusting en verspreidingsnetwerk en enige ander bedrieglike handeling in verband met die verskaffing van munisipale dienste; en
- 10 (n) enige ander aangeleentheid wat—
 - (i) effektiewe en doeltreffende stelsels van kredietbeheer en skuldinvordering deur munisipaliteite; of
 - (ii) die toepassing van hierdie Hoofstuk, kan fasiliteer.
- (2) Wanneer regulasies uitgevaardig word of riglyne uitgereik word ingevolge artikel 120 om voorsiening te maak vir, of om die aangeleenthede gemeld in subartikel (1) van
- 15 hierdie artikel te reguleer, moet die Minister—
 - (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie aangeleenthede te voldoen; en
 - (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.

20

HOOFSTUK 10**PROVINSIALE EN NASIONALE MONITERING EN STEL VAN
STANDAARDE***Deel 1: Provinsiale monitering***Provinsiale monitering van munisipaliteite**

- 25 **105.** (1) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie moet meganismes, prosesse en prosedures ingevolge artikel 155(6) van die Grondwet instel om—
 - (a) munisipaliteite in die provinsie te moniteer in die bestuur van hulle eie sake, die uitoefening van hulle bevoegdhede en die verrigting van hulle funksies;
 - 30 (b) die ontwikkeling van plaaslike regeringskapasiteit in die provinsie te moniteer; en
 - (c) die ondersteuning te takseer wat munisipaliteite benodig om hulle kapasiteit te versterk om hulle eie sake te bestuur, hulle bevoegdhede uit te oefen en hulle funksies te verrig.
- 35 (2) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, van munisipaliteite van enige kategorie of soort in die kennisgewing vermeld, of van enige ander klas omskryf in die kennisgewing, vereis om met gereelde tussenposes óf binne 'n vermelde tydperk aan 'n bepaalde provinsiale staatsorgaan sodanige inligting voor te lê soos wat in die kennisgewing vereis mag word.
- 40 (3) Wanneer hulle hul bevoegdhede ingevolge subartikel (1) uitoefen—
 - (a) moet die LUR'e vir plaaslike regering sover moontlik staatmaak op jaarverslae ingevolge artikel 46 en inligting wat ingevolge subartikel (2) deur munisipaliteite voorgelê word; en
 - 45 (b) kan die LUR'e vir plaaslike regering redelike versoeke om bykomende inligting aan munisipaliteite rig na inagneming van—
 - (i) die administratiewe las op munisipaliteite om die inligting te verstrek;
 - (ii) die koste daaraan verbonde; en
 - (iii) bestaande prestasiemoniteringsmeganismes, -stelsels en -prosesse in die munisipaliteit.

50 Nie-prestasie en wanadministrasie

- 106.** (1) Indien 'n LUR rede het om te glo dat 'n munisipaliteit in die provinsie 'n statutêre verpligting wat op daardie munisipaliteit bindend is nie kan uitvoer of nie uitvoer nie of dat wanadministrasie, bedrog, korrupsie of enige ander ernstige wanpraktyk plaasgevind het of plaasvind in 'n munisipaliteit in die provinsie, moet die
- 55 LUR—

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (a) by written notice to the municipality, request the municipal council or municipal manager to provide the MEC with information required in the notice; or
- (b) if the MEC considers it necessary, designate a person or persons to investigate the matter.

(2) In the absence of applicable provincial legislation, the provisions of sections 2, 3, 4, 5 and 6 of the Commissions Act, 1947 (Act No. 8 of 1947), and the regulations made in terms of that Act apply, with the necessary changes as the context may require, to an investigation in terms of subsection (1)(b).

(3) An MEC issuing a notice in terms of subsection (1)(a) or designating a person to conduct an investigation in terms of subsection (1)(b), must submit a written statement to the National Council of Provinces motivating the action.

Part 2: National monitoring and standard setting**Furnishing of information**

107. The Minister, by notice in the *Gazette*, may require municipalities of any category or type specified in the notice, or of any other kind described in the notice, to submit to a specified national organ of state such information concerning their affairs as may be required in the notice, either at regular intervals or within a period as may be specified.

Essential national and minimum standards

108. (1) Except where otherwise provided for by an Act of Parliament, the Minister may, by notice in the *Gazette*, establish essential national standards and minimum standards for any municipal service or for any matter assigned to municipalities in terms of section 156 (1) of the Constitution, after consulting—

- (a) the Minister of Finance;
- (b) organised local government representing local government nationally;
- (c) the MECs for local government; and
- (d) any Cabinet member responsible for regulating that service.

(2) A Cabinet member, after consulting the Minister, may exercise the power contained in subsection (1) in relation to a municipal service or matter falling within the functional area for which that Cabinet member is responsible.

(3) Standards established in terms of subsection (1) may distinguish between different categories, types and kinds of municipalities.

(4) Draft standards in terms of subsection (1) or (2) must be published for public comment in the *Gazette* before their enactment.

(5) When establishing standards in terms of subsection (1) or (2), the Minister or other Cabinet member must—

- (a) take into account the capacity of municipalities to comply with those standards; and
- (b) differentiate between different kinds of municipalities according to their respective capacities.

CHAPTER 11**LEGAL MATTERS****Legal proceedings**

109. (1) A municipality is a local authority for purposes of the Limitation of Legal Proceedings (Provincial and Local Authorities) Act, 1970 (Act No. 94 of 1970).

(2) A municipality may compromise or compound any action, claim or proceedings, and may submit to arbitration any matter other than a matter involving a decision on its status, powers or duties or the validity of its actions or by-laws.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (a) deur middel van skriftelike kennisgewing aan die munisipaliteit, die munisipale raad of munisipale bestuurder versoek om die LUR te voorsien van inligting wat in die kennisgewing verlang word; en
- (b) indien die LUR dit nodig ag, 'n persoon of persone aanwys om die aangeleentheid te ondersoek.
- (2) In die afwesigheid van toepaslike provinsiale wetgewing, is die bepalings van artikels 2, 3, 4, 5 en 6 van die Kommissiewet, 1947 (Wet No. 8 van 1947), en die regulasies wat ingevolge daardie Wet uitgevaardig is, met die nodige wysigings wat die samehang mag vereis, op 'n ondersoek ingevolge subartikel (1) (b) van toepassing.
- (3) 'n LUR wat 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1)(a) uitreik of wat 'n persoon aanwys om 'n ondersoek ingevolge subartikel (1)(b) te onderneem, moet 'n skriftelike verklaring wat die optrede motiveer aan die Nasionale Raad van Provinsies voorlê.

Deel 2: Nasionale monitering en stel van standaarde**Verskaffing van inligting**

107. Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, van munisipaliteite van enige kategorie of soort in die kennisgewing vermeld, of van enige ander klas omskryf in die kennisgewing, vereis om met gereelde tussenposes óf binne 'n vermelde tydperk aan 'n bepaalde nasionale staatsorgaan sodanige inligting oor hulle sake voor te lê soos wat in die kennisgewing vereis mag word.

20 Noodsaaklike nasionale en minimumstandaarde

108. (1) Behalwe waar anders bepaal deur 'n Wet van die Parlement, kan die Minister, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, noodsaaklike nasionale standaarde en minimumstandaarde vir 'n munisipale diens of vir 'n aangeleentheid wat ingevolge artikel 156 (1) van die Grondwet aan munisipaliteite opgedra is, instel na oorlegpleging met—

- (a) die Minister van Finansies;
- (b) georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering nasionaal verteenwoordig;
- (c) die LUR'e vir plaaslike regering; en
- (d) 'n Kabinetslid wat vir die regulering van daardie diens verantwoordelik is.
- (2) 'n Kabinetslid kan, na oorleg met die Minister, die bevoegdheid vervat in subartikel (1) uitoefen met betrekking tot 'n munisipale diens of aangeleentheid wat binne die funksionele terrein val waarvoor daardie Kabinetslid verantwoordelik is.
- (3) Standaarde wat ingevolge subartikel (1) ingestel is, kan tussen verskillende kategorieë, soorte en klasse munisipaliteite onderskei.
- (4) Konsepstandaarde ingevolge subartikel (1) of (2), moet voor hulle uitvaardiging vir openbare kommentaar in die *Staatskoerant* gepubliseer word.
- (5) Wanneer standaarde ingevolge subartikel (1) of (2) ingestel word, moet die Minister of ander Kabinetslid—

- (a) die kapasiteit van munisipaliteite in ag neem om aan daardie standaarde te voldoen; en
- (b) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite ooreenkomstig hulle onderskeie kapasiteite.

HOOFSTUK 11**REGSAANGELEENTHEDE****Regsverrigtinge**

109. (1) 'n Munisipaliteit is 'n plaaslike owerheid vir doeleindes van die Wet op Bepanking van Regsgedinge (Provinsiale en Plaaslike Besture), 1970 (Wet No. 94 van 1970).
- (2) 'n Munisipaliteit kan enige aksie, eis of verrigtinge compromitteer of skik, en kan enige aangeleentheid anders dan 'n aangeleentheid waarby 'n beslissing oor sy status, bevoegdheide of pligte of die geldigheid van sy handelinge of verordenings betrokke is, vir arbitrasie voorlê.

Certain certificates to be evidence

110. In legal proceedings against a municipality, a certificate which purports to be signed by a staff member of the municipality and which claims that the municipality used the best known, or the only, or the most practicable and available methods in exercising any of its powers or performing any of its functions, must on its mere production by any person be accepted by the court as evidence of that fact. 5

Copy of *Provincial Gazette* as evidence

111. A copy of the *Provincial Gazette* in which a by-law was published, may on its mere production in a court by any person, be used as evidence that that by-law was passed by a municipality concerned. 10

Prosecution of offences

112. A staff member of a municipality authorised in terms of section 22(8)(b) of the National Prosecuting Authority Act, 1998 (Act No. 32 of 1998), to conduct prosecutions, may institute criminal proceedings and conduct the prosecution in respect of a contravention of or failure to comply with a provision of— 15

- (a) a by-law or regulation of the municipality;
- (b) other legislation administered by the municipality; or
- (c) other legislation as the National Director of Public Prosecutions may determine in terms of section 22(8)(b) of the National Prosecuting Authority Act, 1998. 20

Fines and bail

113. Fines and estreated bails recovered in respect of offences or alleged offences referred to in item 2 of Schedule 4 to the Public Finance Management Act, 1999 (Act No 1 of 1999), must be paid into the revenue fund of the municipality.

Time of notices and payments 25

114. Normal or extended office hours is the only time—

- (a) a payment may be made at a municipality, except when payment is made by electronic transfer or at agency pay-points; or
- (b) any notice or other document may be served on the municipality, including on its council, or other structure or functionary or a staff member in an official capacity, except when the matter in connection with which a summons is served is an urgent matter. 30

Service of documents and process

115. (1) Any notice or other document that is served on a person in terms of this Act, is regarded as having been served— 35

- (a) when it has been delivered to that person personally;
- (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained; 40
- (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c); or
- (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates. 45

Sekere sertifikaat as bewys

110. In regsverrigtinge teen 'n munisipaliteit, moet 'n sertifikaat wat voorgee deur 'n personeellid van die munisipaliteit onderteken te wees en wat voorgee dat die munisipaliteit die bekendste, of enigste, of mees praktiese en beskikbare metodes
- 5 gebruik het in die uitoefening van enige bevoegdheid of verrigting van enige plig, by blote voorlegging deur enige persoon deur die hof as bewys van daardie feit aanvaar word.

Afskrif van *Provinsiale Koerant* as bewys

111. 'n Afskrif van die *Provinsiale Koerant* waarin 'n verordening gepubliseer is,
- 10 kan by blote voorlegging in 'n hof deur enige persoon, gebruik word as bewys dat daardie verordening deur 'n betrokke munisipaliteit aangeneem is.

Vervolging van oortredings

112. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit wat ingevolge artikel 22(8)(b) van die Wet op die Nasionale Vervolgingsgesag, 1998 (Wet No. 32 van 1998), gemagtig is om
- 15 vervolgings te voer, kan strafregtelike verrigtinge instel en vervolgings voer ten opsigte van 'n oortreding van of versuim om te voldoen aan 'n bepaling van—
- (a) 'n verordening of regulasie van die munisipaliteit;
- (b) ander wetgewing wat deur die munisipaliteit geadministreer word; of
- 20 (c) ander wetgewing soos die Nasionale Direkteur van Openbare Vervolgings ingevolge artikel 22(8)(b) van die Wet op die Nasionale Vervolgingsgesag, 1998, mag bepaal.

Boetes en borgtog

113. Boetes en verbeurde borgtog wat verhaal word ten opsigte van oortredings of beweerde oortredings bedoel in item 2 van Bylae 4 by die Wet op Openbare Finansiële
- 25 Bestuur, 1999 (Wet No. 1 van 1999), moet in die inkomstefonds van die munisipaliteit inbetaal word.

Tyd van kennisgewings en betalings

114. Normale of verlengde kantoorure is die enigste tyd—
- 30 (a) wanneer 'n betaling by 'n munisipaliteit gemaak kan word, behalwe wanneer betaling deur middel van elektroniese oorplasing of by agentskapsbetaalpunt gemaak word; of
- (b) wanneer 'n kennisgewing of ander dokument op die munisipaliteit bestel kan word, met inbegrip van sy raad of ander struktuur of funksionaris of 'n personeellid in 'n amptelike hoedanigheid, behalwe wanneer die aangeleentheid in verband waarmee 'n dagvaarding bedien word 'n dringende
- 35 aangeleentheid is.

Bestel van dokumente en proses

115. (1) 'n Kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Wet op 'n persoon bestel word, word geag bestel te gewees het—
- 40 (a) wanneer dit persoonlik aan daardie persoon afgelewer is;
- (b) wanneer dit by daardie persoon se woning of sake-onderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik oor die ouderdom van sestig jaar is;
- 45 (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan daardie persoon se laaste bekende woon- of sake-adres in die Republiek geos is en 'n bewys van die pos daarvan van die posdiens verkry is;
- (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek bestel word op die wyse waarvoor voorsiening gemaak is in paragrawe (a), (b) of (c); of
- 50 (e) indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, opgeplak is.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

(2) When any notice or other document must be authorised or served on the owner, occupier or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

(3) Any legal process is effectively and sufficiently served on a municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office. 5

Public servitudes

116. Public servitudes in favour of a municipality are under the control of the municipality which must protect and enforce the rights of the local community arising from those servitudes. 10

Custody of documents

117. Except where otherwise provided, all records and documents of a municipality are in the custody of the municipal manager.

Restraint on transfer of property 15

118. (1) A registrar of deeds or other registration officer of immovable property may not register the transfer of property except on production to that registration officer of a prescribed certificate—

- (a) issued by the municipality in which that property is situated; and
- (b) which certifies that all amounts due in connection with that property for municipal service fees, surcharges on fees, property rates and other municipal taxes, levies and duties during the two years preceding the date of application for the certificate have been fully paid. 20

(2) In the case of the transfer of immovable property by a trustee of an insolvent estate, the provisions of this section are subject to section 89 of the Insolvency Act, 1936 (Act No. 24 of 1936). 25

(3) An amount due for municipal service fees, surcharges on fees, property rates and other municipal taxes, levies and duties is a charge upon the property in connection with which the amount is owing and enjoys preference over any mortgage bond registered against the property. 30

CHAPTER 12**MISCELLANEOUS****Offences and penalties**

119. (1) A councillor who attempts to influence the municipal manager or any other staff member or an agent of a municipality not to enforce an obligation in terms of this Act, any other applicable legislation or any by-law or a decision of the council of the municipality, is guilty of an offence and on conviction liable to a fine or to imprisonment for a period not exceeding two years. 35

(2) A municipal manager or other staff member of a municipality who accedes to an attempt mentioned in subsection (1), is guilty of an offence and on conviction liable to a fine or to imprisonment for a period not exceeding two years. 40

(3) A person who contravenes section 101 is guilty of an offence and liable on conviction to a fine or to imprisonment for a period not exceeding one year.

(4) A person convicted of an offence and sentenced to more than 12 month's imprisonment without the option of a fine, is disqualified to remain a councillor of the municipality concerned and to become a councillor of any municipality during a period of five years as from the conviction. 45

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

(2) Wanneer 'n kennisgewing of ander dokument gemagtig moet word of op die eienaar, inwoner of houer van enige eiendomsreg of reg op enige eiendom bestel moet word, is dit voldoende indien daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, inwoner of houer van die betrokke eiendomsreg of reg, en is dit nie nodig om daardie persoon by naam te noem nie.

(3) 'n Regsproses word effektief en voldoende op 'n munisipaliteit bestel wanneer dit aan die munisipale bestuurder of 'n persoon aan diens in die munisipale bestuurder se kantoor, afgelewer word.

Openbare serwitute

10 116. Openbare serwitute binne 'n munisipale gebied is onder die beheer van die raad van die munisipaliteit wat die regte van die plaaslike gemeenskap voortspruitend uit daardie serwitute moet beskerm en afdwing.

Bewaring van dokumente

117. Behalwe waar anders bepaal, is alle rekords en dokumente van 'n munisipaliteit 15 in die bewaring van die munisipale bestuurder.

Verbod op oordrag van eiendom

118. (1) 'n Registrateur van aktes of ander registrasiebeampte van onroerende eiendom mag nie die oordrag van eiendom registreer nie behalwe by voorlegging aan daardie registrasiebeampte van 'n voorgeskrewe sertifikaat —

- 20 (a) wat deur die munisipaliteit waarbinne daardie eiendom geleë is, uitgereik is; en
(b) wat sertifiseer dat alle bedrae verskuldig in verband met daardie eiendom vir munisipale dienstegeelde, bobelasting op gelde, eiendomsbelasting en ander munisipale belasting, heffings en aksyns gedurende die twee jaar wat die 25 datum van aansoek vir die sertifikaat voorafgaan, ten volle betaal is.

(2) In die geval van die oordrag van onroerende eiendom deur 'n trustee van 'n insolvente boedel, is die bepalinge van hierdie artikel onderworpe aan artikel 89 van die Insolvensiewet, 1936 (Wet No. 24 van 1936).

(3) 'n Bedrag wat verskuldig is vir munisipale dienstegeelde, bobelastinge op gelde, 30 eiendomsbelastinge en ander munisipale belastinge, heffings en aksyns maak 'n las uit op die eiendom in verband waarmee die bedrag verskuldig is, en het dit voorrang bo enige verbandakte wat teen die eiendom geregistreer is.

HOOFSTUK 12**DIVERSE**35 **Misdrywe en strawwe**

119. (1) 'n Raadslid wat probeer om die munisipale bestuurder of ander personeellid of agent van 'n munisipaliteit te beïnvloed om nie 'n verpligting ingevolge hierdie Wet of enige ander wetgewing of 'n verordening of besluit van die raad van die munisipaliteit uit te voer nie, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar 40 met 'n boete of gevangenskap vir 'n tydperk van hoogstens twee jaar.

(2) 'n Munisipale bestuurder of ander personeellid van 'n munisipaliteit wat toegee aan 'n poging gemeld in subartikel (1), is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete of gevangenskap vir 'n tydperk van hoogstens twee jaar.

(3) 'n Persoon wat artikel 101 oortree, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbe- 45 vinding strafbaar met 'n boete of gevangenskap vir 'n tydperk van hoogstens een jaar.

(4) 'n Persoon wat aan 'n misdryf skuldig bevind word en tot meer as 12 maande gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete gevonnissen word, word gediskwalifiseer om as 'n raadslid van die betrokke munisipaliteit aan te bly, en om 'n raadslid te word van enige munisipaliteit gedurende 'n tydperk van vyf jaar na skuldigbevinding.

Regulations and guidelines

120. (1) The Minister may, by notice in the *Gazette* and after consultation with organised local government representing local government nationally, make regulations or issue guidelines not inconsistent with this Act concerning—

- (a) the matters listed in sections 22, 37, 49, 72, 94 and 104; 5
- (b) any matter that may be prescribed in terms of this Act; and
- (c) any matter that may facilitate the application of this Act.

(2) Regulations and guidelines made or issued in terms of subsection (1) may differentiate between—

- (a) different kinds of municipalities which may, for the purposes of the regulations, be defined in the regulations either in relation to categories or types of municipalities or in any other way; 10
- (b) different categories of municipal services;
- (c) different categories of service providers;
- (d) ratepayers, users of services, debtors and other categories of persons; or 15
- (e) different categories of ratepayers, users of services or debtors as long as the differentiation does not amount to unfair discrimination.

(3) Regulations in terms of subsection (1) may prescribe penalties for the contravention of or non-compliance with any specific provisions of the regulations, which may include an appropriate fine and imprisonment not exceeding six months. 20

(4) Draft regulations and guidelines must be published in the *Gazette* for public comment before their enactment in terms of subsection (1).

(5) The absence of a regulation or guideline that may be prescribed in terms of this Act does not prevent—

- (a) the application of a provision of this Act in connection with which the regulation or guideline may be prescribed; or 25
- (b) the performance of a function or the exercise of a power assigned in such a provision.

(6) (a) Guidelines issued in terms of subsection (1) are not binding.

(b) Compliance with guidelines issued in terms of subsection (1) may be taken into account in the determination of inter-governmental financial policies and arrangements. 30

(7) Regulations made in terms of this section—

- (a) must be submitted to Parliament at least 30 days before their publication in the *Gazette*; and
- (b) take effect on a date determined in the regulations, which must be the date of publication or a date after such publication. 35

Amendment of legislation

121. The legislation mentioned in Schedule 3 is hereby amended to the extent set out in that Schedule.

Transitional arrangements

40

122. (1) Any written agreement referred to in section 11(2) which existed immediately before this Act took effect, must be regarded as having been concluded in terms of that section.

(2) The Minister must—

- (a) initiate steps for the rationalisation of existing national and provincial planning legislation applicable to municipalities in order to facilitate local development planning as an integrated concept within the constitutional system of co-operative government envisaged in section 41 of the Constitution; and 45
- (b) establish mechanisms for facilitating co-ordination between sectoral regulation with respect to local government matters. 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

Regulasies en riglyne

120. (1) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant* en na oorleg met georganiseerde plaaslike regering wat plaaslike regering nasionaal verteenwoordig, regulasies uitvaardig en riglyne uitreik wat nie met hierdie Wet onbestaanbaar is nie,
5 oor—
- (a) die aangeleenthede gelys in artikels 22, 37, 49, 72, 94 en 104;
 - (b) enige aangeleentheid wat ingevolge hierdie Wet voorgeskryf kan word; en
 - (c) enige aangeleentheid wat die toepassing van hierdie Wet kan fasiliteer.
- (2) Regulasies en riglyne wat ingevolge subartikel (1) uitgevaardig of uitgereik
10 word, kan onderskei tussen—
- (a) verskillende klasse munisipaliteite wat, vir doeleindes van die regulasies, in die regulasies omskryf kan word óf met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite óf op enige ander wyse;
 - (b) verskillende kategorieë munisipale dienste;
 - 15 (c) verskillende kategorieë diensverskaffers;
 - (d) belastingbetalers, gebruikers van dienste, debiteure en ander kategorieë persone; of
 - (e) verskillende kategorieë belastingbetalers, gebruikers van dienste of debiteure, solank die onderskeid nie neerkom op onbillike diskriminasie nie.
- 20 (3) Regulasies ingevolge subartikel (1) kan strawwe voorskryf vir die oortreding van of nie-nakoming van enige bepaalde bepalinge van die regulasies, wat 'n toepaslike boete en gevangenskap van hoogstens ses maande kan insluit.
- (4) Konsepregulasies en -riglyne moet vir openbare kommentaar in die *Staatskoerant* gepubliseer word voor hulle ingevolge subartikel (1) afgekondig word.
- 25 (5) Die afwesigheid van 'n regulasie of riglyn wat ingevolge hierdie Wet voorgeskryf kan word, verhoed nie—
- (a) die toepassing van 'n bepaling van hierdie Wet in verband waarmee die regulasie of riglyn voorgeskryf kan word nie; of
 - (b) die verrigting van 'n funksie of die uitoefening van 'n bevoegdheid wat in so
30 'n bepaling opgedra word nie.
- (6) (a) Riglyne ingevolge subartikel (1) uitgereik, is nie bindend nie.
(b) Nakoming van riglyne wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, kan in ag geneem word by die bepaling van interegerings- finansiële beleidsrigtings en maatreëls.
- (7) Regulasies wat ingevolge hierdie artikel uitgereik word—
- 35 (a) moet minstens 30 dae voor hulle publikasie in die *Staatskoerant* aan die Parlement voorgelê word; en
 - (b) tree in werking op 'n datum wat in die regulasies bepaal word, welke datum die datum van publikasie of 'n datum na sodanige publikasie moet wees.

Wysiging van wetgewing

- 40 121. Die wetgewing in Bylae 3 gemeld, word hierby gewysig in die mate in die Bylae uiteengesit.

Oorgangsmaatreëls

122. (1) 'n Skriftelike ooreenkoms bedoel in artikel 11(2) wat onmiddelik voor die inwerkingtreding van hierdie Wet bestaan, word geag ingevolge daardie artikel
45 aangegaan te gewees het.
- (2) Die Minister moet—
- (a) stappe inisieer vir die rasionalisering van bestaande nasionale en provinsiale beplanningswetgewing wat op munisipaliteite van toepassing is ten einde plaaslike ontwikkelingsbeplanning te fasiliteer as 'n geïntegreerde konsep
50 binne die grondwetlike stelsel van samewerkende regering in artikel 41 van die Grondwet beoog; en
 - (b) meganismes instel om koördinasie tussen sektorale regulering met betrekking tot plaaslike regeringsaangeleenthede te fasiliteer.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**Phasing in of certain provisions of this Act**

123. (1) The Minister, by notice in the *Gazette*, may phase in the application of the provisions of this Act which place a financial or administrative burden on municipalities.

(2) A notice in terms of subsection (1) may—

- (a) determine different dates on which different provisions of this Act become applicable to municipalities; 5
- (b) apply to all municipalities generally;
- (c) differentiate between different kinds of municipalities which may, for the purpose of the phasing in of the relevant provisions, be defined in the notice in relation to categories or types of municipalities or in any other way; or 10
- (d) apply to a specific kind of municipality only, as defined in the notice.

Short title and commencement

124. This Act is called the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, and takes effect on a date determined by the President by proclamation in the *Gazette*.

Infasering van sekere bepalings van hierdie Wet

123. (1) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, die toepassing van die bepalings van hierdie Wet wat 'n finansiële of administratiewe las op munisipaliteite lê, infaseer.

5 (2) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (1) kan—

- (a) verskillende datums bepaal waarop verskillende bepalings van hierdie Wet op munisipaliteite van toepassing raak;
- (b) van toepassing wees op alle munisipaliteite in die algemeen;
- 10 (c) 'n onderskeid tref tussen verskillende klasse munisipaliteite wat vir doeleindes van die infasering van die besondere bepalings, in die kennisgewing omskryf kan word met betrekking tot kategorieë of soorte munisipaliteite, of op enige ander manier; of
- (d) van toepassing wees op 'n bepaalde klas munisipaliteit alleenlik, soos in die kennisgewing omskryf.

15 Kort titel en inwerkingtreding

124. Hierdie Wet heet die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000, en tree in werking op 'n datum deur die President by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**SCHEDULE 1****CODE OF CONDUCT FOR COUNCILLORS****Preamble**

Councillors are elected to represent local communities on municipal councils, to ensure that municipalities have structured mechanisms of accountability to local communities, and to meet the priority needs of communities by providing services equitably, effectively and sustainably within the means of the municipality. In fulfilling this role councillors must be accountable to local communities and report back at least quarterly to constituencies on council matters, including the performance of the municipality in terms of established indicators. In order to ensure that councillors fulfil their obligations to their communities, and support the achievement by the municipality of its objectives set out in section 19 of the Municipal Structures Act, the following Code of Conduct is established. 5 10

Definitions

1. In this Schedule ‘partner’ means a person who permanently lives with another person in a manner as if married. 15

General conduct of councillors

2. A councillor must—
- (a) perform the functions of office in good faith, honestly and a transparent manner; and 20
 - (b) at all times act in the best interest of the municipality and in such a way that the credibility and integrity of the municipality are not compromised.

Attendance at meetings

3. A councillor must attend each meeting of the municipal council and of a committee of which that councillor is a member, except when— 25
- (a) leave of absence is granted in terms of an applicable law or as determined by the rules and orders of the council; or
 - (b) that councillor is required in terms of this Code to withdraw from the meeting.

Sanctions for non-attendance of meetings

4. (1) A municipal council may impose a fine as determined by the standing rules and orders of the municipal council on a councillor for: 30
- (a) not attending a meeting which that councillor is required to attend in terms of item 3; or
 - (b) failing to remain in attendance at such a meeting.
- (2) A councillor who is absent from three or more consecutive meetings of a municipal council, or from three or more consecutive meetings of a committee, which that councillor is required to attend in terms of item 3, must be removed from office as a councillor. 35
- (3) Proceedings for the imposition of a fine or the removal of a councillor must be conducted in accordance with a uniform standing procedure which each municipal council must adopt for the purposes of this item. The uniform standing procedure must comply with the rules of natural justice. 40

Disclosure of interests

5. (1) A councillor must—
- (a) disclose to the municipal council, or to any committee of which that councillor is a member, any direct or indirect personal or private business interest that that councillor, or any spouse, partner or business associate of that councillor may have in any matter before the council or the committee; and 45

BYLAE 1**GEDRAGSKODE VIR RAADSLEDE****Aanhef**

Raadslede word verkies om plaaslike gemeenskappe op munisipale rade te verteenwoordig, om te verseker dat munisipaliteite gestruktureerde meganismes van verantwoording aan plaaslike gemeenskappe het, en te voldoen aan die prioriteits behoeftes van gemeenskappe deur dienste op 'n billike, doeltreffende en volhoudbare wyse binne die vermoë van die munisipaliteit te lewer. In die volvoering van dié rol moet raadslede verantwoordbaar wees aan plaaslike gemeenskappe en ten minste kwartaalliks verslag doen aan kiesfadelings rakende raadsaangeleenthede, insluitende die prestasie van die munisipaliteit ooreenkomstig die ingestelde aanwysers. Ten einde te verseker dat raadslede hul verpligtinge teenoor hul gemeenskappe verwesenlik, en die bereiking deur die munisipaliteit van sy doelwitte te ondersteun soos uiteengesit in artikel 19 van die Munisipale Strukture Wet, word die volgende gedragskode daargestel.

Woordomskrywing

1. In hierdie Bylae beteken “**genoot**” 'n persoon wat permanent met 'n ander persoon saamwoon op 'n wyse asof hulle getroud is.

Algemene gedrag van raadslede

2. 'n Raadslid moet—

- (a) sy ampsfunksies in goeie trou, eerlik en op 'n deursigtige wyse verrig; en
- (b) te alle tye in die beste belang van die munisipaliteit optree en op so 'n wyse dat die geloofwaardigheid en integriteit van die munisipaliteit nie gekompromitteer word nie.

Bywoning van vergaderings

3. 'n Raadslid moet elke vergadering van die munisipale raad en van 'n komitee waarvan daardie raadslid 'n lid is, bywoon, behalwe wanneer—

- (a) verlof tot afwesigheid toegestaan is ingevolge 'n toepaslike wet of soos bepaal deur die reëls en orders van die raad; of
- (b) van daardie raadslid ingevolge hierdie Kode verlang word om te onttrek van die vergadering.

Sanksies vir nie-bywoning van vergaderings

4. (1) 'n Munisipale raad kan 'n raadslid 'n boete oplê soos deur die staande reëls en orders van die munisipale raad bepaal vir—

- (a) die nie-bywoning van 'n vergadering wat daardie raadslid veronderstel is om by te woon ingevolge item 3; of
- (b) die versuim om teenwoordig te bly by sodanige vergadering; en

(2) 'n Raadslid wat afwesig is van drie of meer agtereenvolgende vergaderings van 'n munisipale raad, of van drie of meer agtereenvolgende vergaderings van 'n komitee, wat daardie raadslid veronderstel is om by te woon ingevolge item 3, moet uit sy amp as raadslid ontslaan word.

(3) Stappe vir die oplegging van 'n boete of die ontslag van 'n raadslid moet aangevoer word ooreenkomstig die eenvormige staande prosedure wat elke munisipale raad vir doeleindes van hierdie item moet aanneem. Die eenvormige staande prosedure moet voldoen aan die reëls van natuurlike geregtigheid.

Openbaarmaking van belange

5. (1) 'n Raadslid moet—

- (a) aan die munisipale raad, of aan 'n komitee waarvan daardie raadslid 'n lid is, enige direkte of indirekte persoonlike of privaat besigheidsbelang openbaar wat daardie raadslid of 'n gade, genoot of sakegenoot van daardie raadslid mag hê in enige aangeleentheid voor die raad of die komitee; en

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (b) withdraw from the proceedings of the council or committee when that matter is considered by the council or committee, unless the council or committee decides that the councillor's direct or indirect interest in the matter is trivial or irrelevant.

(2) A councillor who, or whose spouse, partner, business associate or close family member, acquired or stands to acquire any direct benefit from a contract concluded with the municipality, must disclose full particulars of the benefit of which the councillor is aware at the first meeting of the municipal council at which it is possible for the councillor to make the disclosure. 5

(3) This section does not apply to an interest or benefit which a councillor, or a spouse, partner, business associate or close family member, has or acquires in common with other residents of the municipality. 10

Personal gain

6. (1) A councillor may not use the position or privileges of a councillor, or confidential information obtained as a councillor, for private gain or to improperly benefit another person. 15

(2) Except with the prior consent of the municipal council, a councillor may not—

- (a) be a party to or beneficiary under a contract for—
 (i) the provision of goods or services to the municipality; or
 (ii) the performance of any work otherwise than as a councillor for the municipality; 20
 (b) obtain a financial interest in any business of the municipality; or
 (c) for a fee or other consideration appear on behalf of any other person before the council or a committee.

(3) If more than one quarter of the councillors object to consent being given to a councillor in terms of subitem (2), such consent may only be given to the councillor with the approval of the MEC for local government in the province. 25

Declaration of interests

7. (1) When elected or appointed, a councillor must within 60 days declare in writing to the municipal manager the following financial interests held by that councillor: 30

- (a) shares and securities in any company;
 (b) membership of any close corporation;
 (c) interest in any trust;
 (d) directorships;
 (e) partnerships; 35
 (f) other financial interests in any business undertaking;
 (g) employment and remuneration;
 (h) interest in property;
 (i) pension; and
 (j) subsidies, grants and sponsorships by any organisation. 40

(2) Any change in the nature or detail of the financial interests of a councillor must be declared in writing to the municipal manager annually.

(3) Gifts received by a councillor above a prescribed amount must also be declared in accordance with subitem (1).

(4) The municipal council must determine which of the financial interests referred in subitem (1) must be made public having regard to the need for confidentiality and the public interest for disclosure. 45

Full-time councillors

8. A councillor who is a full-time councillor may not undertake any other paid work, except with the consent of a municipal council which consent shall not unreasonably be withheld. 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (b) onttrek van die verrigtinge van die raad of komitee wanneer daardie aangeleentheid deur die raad of komitee oorweeg word, tensy die raad of komitee besluit dat die raadslid se direkte of indirekte belang in die aangeleentheid onbeduidend of irrelevant is.
- (2) 'n Raadslid wat, of wie se gade, genoot, sakegenoot of nabye familielid, enige regstreekse voordeel uit 'n kontrak wat met die munisipaliteit aangegaan is, verkry of gaan verkry, moet volle besonderhede van die voordeel waarvan die raadslid bewus is by die eerste vergadering van die munisipale raad openbaar waar dit vir die raadslid moontlik is om sodanige openbaarmaking te doen.
- (3) Hierdie artikel is nie van toepassing op 'n belang of voordeel wat 'n raadslid, of 'n gade, genoot, sakegenoot of nabye familielid gemeenskaplik met ander inwoners van die munisipaliteit het of verkry nie.

Persoonlike gewin

6. (1) 'n Raadslid mag nie die posisie of voorregte van 'n raadslid, of vertroulike inligting wat as 'n raadslid verkry word, vir persoonlike gewin of om 'n ander persoon onbehoorlik te bevoordeel, gebruik nie.
- (2) Behalwe met die vooraf toestemming van die munisipale raad mag 'n raadslid nie—
- (a) 'n party by of bevoordeelde kragtens 'n kontrak wees vir—
 - (i) die verskaffing van goedere of dienste aan die munisipaliteit; of
 - (ii) die verrigting van enige werk buiten as raadslid van die munisipaliteit nie;
 - (b) 'n finansiële belang in enige sake-onderneming van die munisipaliteit verkry nie; of
 - (c) vir 'n fooi of ander oorweging ten behoeve van enige ander persoon voor die raad of 'n komitee verskyn nie.
- (3) Indien meer as een kwart van die raadslede beswaar maak teen die verlening van goedkeuring aan 'n raadslid ingevolge subitem (2), mag sodanige goedkeuring slegs aan die raadslid gegee word met die goedkeuring van die LUR vir plaaslike regering in die provinsie.

Verklaring van belange

7. (1) Wanneer verkies of aangestel, moet 'n raadslid binne 60 dae skriftelik aan die munisipale bestuurder die volgende finansiële belange verklaar wat deur daardie raadslid gehou word:
- (a) aandele en sekuriteite in 'n maatskappy;
 - (b) lidmaatskap van 'n beslote korporasie;
 - (c) belange in 'n trust;
 - (d) direkteurskappe;
 - (e) vennootskappe;
 - (f) ander finansiële belange in enige besigheidsonderneming;
 - (g) indiënsneming en vergoeding;
 - (h) belang in eiendom;
 - (i) pensioen; en
 - (j) subsidies, toekennings en borgskappe deur enige organisasie.
- (2) 'n Verandering in die aard of besonderhede van die finansiële belange van 'n raadslid moet jaarliks skriftelik aan die munisipale bestuurder verklaar word.
- (3) Geskenke wat deur 'n raadslid bo die voorgeskrewe bedrag ontvang word, moet ook ooreenkomstig subitem (1) verklaar word.
- (4) Die munisipale raad moet bepaal welke van die finansiële belange bedoel in subitem (1) openbaar gemaak moet word met inagneming van die behoefte aan vertroulikheid en die openbare belang vir openbaarmaking.

Voltydse raadslede

8. 'n Raadslid wat 'n voltydse raadslid is mag nie enige ander betaalde werk onderneem nie behalwe met die toestemming van die munisipale raad wie se toestemming nie onredelik weerhou sal word nie.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**Rewards, gifts and favours**

9. A councillor may not request, solicit or accept any reward, gift or favour for—
- (a) voting or not voting in a particular manner on any matter before the municipal council or before a committee of which that councillor is a member;
 - (b) persuading the council or any committee in regard to the exercise of any power; function or duty; 5
 - (c) making a representation to the council or any committee of the council; or
 - (d) disclosing privileged or confidential information.

Unauthorised disclosure of information

10. (1) A councillor may not without the permission of the municipal council or a committee disclose any privileged or confidential information of the council or committee to any unauthorised person. 10

(2) For the purpose of this item 'privileged or confidential information' includes any information—

- (a) determined by the municipal council or committee to be privileged or confidential; 15
- (b) discussed in closed session by the council or committee;
- (c) disclosure of which would violate a person's right to privacy; or
- (d) declared to be privileged, confidential or secret in terms of law.

(3) This item does not derogate from the right of any person to access to information in terms of national legislation. 20

Intervention in administration

11. A councillor may not, except as provided by law—

- (a) interfere in the management or administration of any department of the municipal council unless mandated by council; 25
- (b) give or purport to give any instruction to any employee of the council except when authorised to do so;
- (c) obstruct or attempt to obstruct the implementation of any decision of the council or a committee by an employee of the council; or
- (d) encourage or participate in any conduct which would cause or contribute to maladministration in the council. 30

Council property

12. A councillor may not use, take, acquire or benefit from any property or asset owned, controlled or managed by the municipality to which that councillor has no right.

Duty of chairpersons of municipal councils

35

13. (1) If the chairperson of a municipal council, on reasonable suspicion, is of the opinion that a provision of this Code has been breached, the chairperson must—

- (a) authorise an investigation of the facts and circumstances of the alleged breach;
- (b) give the councillor a reasonable opportunity to reply in writing regarding the alleged breach; and 40
- (c) report the matter to a meeting of the municipal council after paragraphs (a) and (b) have been complied with.

(2) A report in terms of subitem (1) (c) is open to the public.

(3) The chairperson must report the outcome of the investigation to the MEC for local government in the province concerned. 45

(4) The chairperson must ensure that each councillor when taking office is given a copy of this Code and that a copy of the Code is available in every room or place where the council meets.

Belonings, geskenke en gunste

9. 'n Raadslid mag geen beloning, geskenk of guns versoek, werf of aanneem nie vir—

- (a) die stemming of nie-stemming op 'n bepaalde wyse rakende enige aangeleentheid voor die munisipale raad of voor 'n komitee waarvan daardie raadslid 'n lid is;
- (b) die oorrading van die raad of 'n komitee met betrekking tot die uitoefening van 'n bevoegdheid, funksie of plig;
- (c) die maak van 'n voorlegging aan die raad of 'n komitee van die raad; of
- (d) die openbaarmaking van geprivilegieerde of vertroulike inligting.

Ongemagtigde openbaarmaking van inligting

10. (1) 'n Raadslid mag nie sonder verlof van die munisipale raad of 'n komitee enige geprivilegieerde of vertroulike inligting van die raad of komitee aan 'n ongemagtigde persoon openbaar maak nie.

(2) Vir doeleindes van hierdie item sluit “geprivilegieerde of vertroulike inligting” enige inligting in—

- (a) wat deur die munisipale raad of komitee as geprivilegieerd of vertroulik bepaal word;
- (b) wat in 'n geslote sitting deur die raad of komitee bespreek is;
- (c) waarvan die openbaarmaking 'n persoon se reg op privaatheid sou skend; of
- (d) wat ingevolge wet as geprivilegieerd, vertroulik of geheim verklaar is.

(3) Hierdie item doen nie afbreuk aan 'n persoon se reg tot toegang tot inligting ingevolge nasionale wetgewing nie.

Inmenging in administrasie

11. 'n Raadslid mag nie, behalwe soos by wet bepaal—

- (a) inmeng in die bestuur of administrasie van 'n departement van die munisipale raad nie, tensy deur die raad daartoe gemagtig;
- (b) 'n opdrag aan 'n werknemer van die raad gee, of voorgoed om te gee nie, behalwe wanneer gemagtig om dit te doen;
- (c) die implementering van 'n besluit van die raad of 'n komitee deur 'n werknemer van die raad verhinder of probeer verhinder nie; of
- (d) enige optrede wat wanadministrasie in die raad sal veroorsaak of daartoe bydra, aanmoedig of aan deelneem nie.

Raadseiendom

12. 'n Raadslid mag geen eiendom of bate wat deur die munisipaliteit besit, beheer of bestuur word en waarop daardie raadslid geen reg het nie, gebruik, neem, bekom of voordeel daaruit trek nie.

Plig van voorsitters van munisipale rade

13. (1) Indien die voorsitter van 'n munisipale raad op 'n redelike vermoede van mening is dat 'n bepaling van hierdie Kode oortree is, moet die voorsitter—

- (a) 'n ondersoek gelas na die feite en omstandighede van die beweerde oortreding;
- (b) die raadslid 'n redelike geleentheid bied om skriftelik op die beweerde oortreding te antwoord; en
- (c) die aangeleentheid by 'n vergadering van die munisipale raad rapporteer, nadat aan paragrawe (a) en (b) voldoen is.

(2) 'n Verslag ingevolge subitem (1)(c) is vir die publiek ter insae.

(3) Die voorsitter moet die uitslag van die ondersoek aan die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie rapporteer.

(4) Die voorsitter moet toesien dat elke raadslid by ampsaanvaarding 'n afskrif van die Kode ontvang en dat 'n afskrif van die Kode beskikbaar is in elke kamer of plek waar die raad vergader.

Breaches of Code

- 14.** (1) A municipal council may—
- (a) investigate and make a finding on any alleged breach of a provision of this Code; or
 - (b) establish a special committee— 5
 - (i) to investigate and make a finding on any alleged breach of this Code; and
 - (ii) to make appropriate recommendations to the council.
- (2) If the council or a special committee finds that a councillor has breached a provision of this Code, the council may— 10
- (a) issue a formal warning to the councillor;
 - (b) reprimand the councillor;
 - (c) request the MEC for local government in the province to suspend the councillor for a period;
 - (d) fine the councillor; and
 - (e) request the MEC to remove the councillor from office. 15
- (3) (a) Any councillor who has been warned, reprimanded or fined in terms of paragraph (a), (b) or (d) of subitem (2) may within 14 days of having been notified of the decision of council appeal to the MEC for local government in writing setting out the reasons on which the appeal is based.
- (b) A copy of the appeal must be provided to the council. 20
- (c) The council may within 14 days of receipt of the appeal referred to in paragraph (b) make any representation pertaining to the appeal to the MEC for local government in writing.
- (d) The MEC for local government may, after having considered the appeal, confirm, set aside or vary the decision of the council and inform the councillor and the council of the outcome of the appeal. 25
- (4) The MEC for local government may appoint a person or a committee to investigate any alleged breach of a provision of this Code and to make a recommendation on whether the councillor should be suspended or removed from office.
- (5) The Commissions Act, 1947 (Act 8 of 1947), may be applied to an investigation in terms of subitem (3). 30
- (6) If the MEC is of the opinion that the councillor has breached a provision of this Code, and that such contravention warrants a suspension or removal from office, the MEC may—
- (a) suspend the councillor for a period and on conditions determined by the MEC; 35
 - or
 - (b) remove the councillor from office.
- (7) Any investigation in terms of this item must be in accordance with the rules of natural justice.

Application of Code to traditional leaders 40

- 15.** (1) Items 1, 2, 5, 6, 9(b) to (d), 10, 11, 12, 13 and 14 (1) apply to a traditional leader who participates or has participated in the proceedings of a municipal council in terms of section 81 of the Municipal Structures Act.
- (2) These items must be applied to the traditional leader in the same way they apply to councillors. 45
- (3) If a municipal council or a special committee in terms of item 14 (1) finds that a traditional leader has breached a provision of this Code, the council may—
- (a) issue a formal warning to the traditional leader; or
 - (b) request the MEC for local government in the province to suspend or cancel the traditional leader's right to participate in the proceedings of the council. 50
- (4) The MEC for local government may appoint a person or a committee to investigate any alleged breach of a provision of this Code and to make a recommendation on whether the right of the traditional leader to participate in the proceedings of the municipal council should be suspended or cancelled.
- (5) The Commissions Act, 1947, may be applied to an investigation in terms of subitem (4). 55
- (6) If the MEC is of the opinion that the traditional leader has breached a provision of

Skending van Kode

- 14.** (1) 'n Munisipale raad kan—
- (a) enige beweerde oortreding van 'n bepaling van hierdie Kode ondersoek en 'n bevinding daaroor maak; of
 - (b) 'n spesiale komitee instel—
 - (i) om ondersoek te doen en 'n bevinding te maak oor enige beweerde oortreding van dié Kode; en
 - (ii) om toepaslike aanbevelings aan die raad te maak.
- (2) Indien die raad of 'n spesiale komitee bevind dat 'n raadslid 'n bepaling van hierdie Kode oortree het, kan die raad—
- (a) 'n formele waarskuwing aan die raadslid uitreik;
 - (b) die raadslid tereg wys;
 - (c) die LUR vir plaaslike regering in die provinsie versoek om die raadslid vir 'n tydperk te skors;
 - (d) die raadslid beboet; en
 - (e) die LUR versoek om die raadslid uit sy amp te ontslaan.
- (3) (a) 'n Raadslid wat gewaarsku, tereggewys of beboet is ingevolge paragraaf (a), (b) of (d) van subitem (2), kan binne 14 dae nadat hy van die besluit van die raad in kennis gestel is, skriftelik na die LUR vir plaaslike regering appelleer met 'n uiteensetting van die redes waarop die appél gebaseer is.
- (b) 'n Afskrif van die appél moet aan die raad verskaf word.
- (c) Die raad kan binne 14 dae na ontvangs van die appél bedoel in paragraaf (b) enige skriftelike verhoër rakende die appél aan die LUR vir plaaslike regering rig.
- (d) Die LUR vir plaaslike regering kan, nadat die appél oorweeg is, die besluit van die raad bevestig, ter syde stel, of wysig, en dan die raadslid en die raad van die uitslag van die appél verwittig.
- (4) Die LUR vir plaaslike regering kan 'n persoon of 'n komitee aanstel om enige beweerde oortreding van 'n bepaling van hierdie Kode te ondersoek en om 'n aanbeveling te maak of die raadslid geskors of uit sy amp onthef moet word.
- (5) Die Kommissiewet, 1947 (Wet No. 8 van 1947), kan op 'n ondersoek ingevolge subitem (4) toegepas word.
- (6) Indien die LUR van mening is dat die raadslid 'n bepaling van hierdie Kode oortree het, en dat sodanige oortreding 'n skorsing of ontslag uit sy amp regverdig, kan die LUR—
- (a) die raadslid skors vir 'n tydperk en op die voorwaardes wat deur die LUR bepaal word; of
 - (b) die raadslid uit sy amp ontslaan.
- (7) Enige ondersoek ingevolge hierdie item moet ooreenkomstig die reëls van natuurlike geregtigheid geskied.

Toepassing van Kode op tradisionele leiers

- 15.** (1) Items 1, 2, 5, 6, 9(b) tot (d), 10, 11, 12, 13 en 14(1) is van toepassing op 'n tradisionele leier wat deelneem of deelgeneem het aan die verrigtinge van 'n munisipale raad ingevolge artikel 81 van die Munisipale Strukture Wet.
- (2) Hierdie items moet toegepas word op 'n tradisionele leier op dieselfde wyse as wat dit op 'n raadslid van toepassing is.
- (3) Indien 'n munisipale raad of 'n spesiale komitee ingevolge item 14(1) bevind dat 'n tradisionele leier 'n bepaling van hierdie Kode oortree het, kan die raad—
- (a) 'n formele waarskuwing aan die tradisionele leier uitreik; of
 - (b) die LUR vir plaaslike regering in die provinsie versoek om die tradisionele leier se reg om aan die verrigtinge van die raad deel te neem, op te skort of te kanselleer.
- (4) Die LUR vir plaaslike regering kan 'n persoon of 'n komitee aanstel om die beweerde oortreding van 'n bepaling van die Kode te ondersoek en aanbevelings te maak of die reg van die tradisionele leier om deel te neem aan die verrigtinge van die munisipale raad opgeskort of gekanselleer behoort te word.
- (5) Die Kommissiewet, 1947, kan op 'n ondersoek ingevolge subitem (4) toegepas word.
- (6) Indien die LUR van mening is dat die tradisionele leier 'n bepaling van hierdie Kode oortree het, en dat sodanige oortreding 'n skorsing of kansellering van die

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

this Code, and that such breach warrants a suspension or cancellation of the traditional leader's right to participate in the council's proceedings, the MEC may—

- (a) suspend that right for a period and on conditions determined by the MEC; or
- (b) cancel that right.

(7) Any investigation in terms of this item must be in accordance with the rules of natural justice. 5

(8) The suspension or cancellation of a traditional leader's right to participate in the proceedings of a council does not affect that traditional leader's right to address the council in terms of section 81 (3) of the Municipal Structures Act.

SCHEDULE 2

10

CODE OF CONDUCT FOR MUNICIPAL STAFF MEMBERS

Definitions

1. In this Schedule “partner” means a person who permanently lives with another person in a manner as if married.

General conduct

15

2. A staff member of a municipality must at all times—

- (a) loyally execute the lawful policies of the municipal council;
- (b) perform the functions of office in good faith, diligently, honestly and in a transparent manner;
- (c) act in such a way that the spirit, purport and objects of section 50 are promoted;
- (d) act in the best interest of the municipality and in such a way that the credibility and integrity of the municipality are not compromised; and
- (e) act impartially and treat all people, including other staff members, equally without favour or prejudice. 20 25

Commitment to serving the public interest

3. A staff member of a municipality is a public servant in a developmental local system, and must accordingly—

- (a) implement the provisions of section 50(2);
- (b) foster a culture of commitment to serving the public and a collective sense of responsibility for performance in terms of standards and targets; 30
- (c) promote and seek to implement the basic values and principles of public administration described in section 195 (1) of the Constitution;
- (d) obtain copies of or information about the municipality's integrated development plan, and as far as possible within the ambit of the staff member's job description, seek to implement the objectives set out in the integrated development plan, and achieve the performance targets set for each performance indicator; 35
- (e) participate in the overall performance management system for the municipality, as well as the staff member's individual performance appraisal and reward system, if such exists, in order to maximise the ability of the municipality as a whole to achieve its objectives and improve the quality of life of its residents. 40

Personal gain

4. (1) A staff member of a municipality may not— 45

- (a) use the position or privileges of a staff member, or confidential information obtained as a staff member, for private gain or to improperly benefit another person; or
- (b) take a decision on behalf of the municipality concerning a matter in which that staff member, or that staff member's spouse, partner or business associate, has a direct or indirect personal or private business interest. 50

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSLS, 2000

Wet No. 32, 2000

tradisionele leier se reg om aan die verrigtinge van die raad deel te neem, regverdig, kan die LUR—

(a) daardie reg opskort vir 'n tydperk en op die voorwaardes deur die LUR bepaal; of

(b) daardie reg kanselleer.

(7) 'n Ondersoek ingevolge hierdie item moet ooreenkomstig die reëls van natuurlike geregtigheid geskied.

(8) Die skorsing of kansellering van 'n tradisionele leier se reg om aan die verrigtinge van 'n raad deel te neem, beïnvloed nie daardie tradisionele leier se reg om die raad ingevolge artikel 81(3) van die Munisipale Strukture Wet toe te spreek nie.

BYLAE 2**GEDRAGSKODE VIR MUNISIPALE PERSONEELLEDE****Omskrywings**

1. In hierdie Bylae beteken “**genoot**” 'n persoon wat permanent met 'n ander persoon saamwoon op 'n wyse asof hulle getroud is.

Algemene gedrag

2. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit moet te alle tye—

(a) die wettige beleidsrigtings van die munisipale raad getrou uitvoer;

(b) die ampsfunksies te goeder trou, noulettend, eerlik en op 'n deursigtige wyse verrig;

(c) op so 'n wyse optree dat die gees, bedoeling en oogmerke van artikel 50 bevorder word;

(d) in die beste belang van die munisipaliteit optree en op so 'n wyse dat die geloofwaardigheid en integriteit van die munisipaliteit nie gekompromitteer word nie; en

(e) onpartydig optree en alle mense, insluitende ander personeellede, gelykwaardig en sonder begunstiging of vooroordeel behandel.

Verbintenis tot dien van openbare belang

3. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit is 'n openbare beampte in 'n ontwikkelings geïntegreerde plaaslike stelsel, en moet diensooreenkomstig—

(a) die bepalings van artikel 50(2) implementeer;

(b) 'n kultuur van verbintenis tot diens aan die publiek en 'n kollektiewe sin van verantwoordelikheid vir prestasie ingevolge standarde en doelwitte kweek;

(c) die basiese waardes en beginsels van openbare administrasie wat in artikel 195 (1) van die Grondwet beskryf word, bevorder en daarna streef om dit toe te pas;

(d) afskrifte van of inligting oor die munisipaliteit se geïntegreerde ontwikkelingsplan verkry, en sover moontlik binne die omvang van die personeellid se posbeskrywing, daarna streef om die oogmerke wat in die geïntegreerde ontwikkelingsplan uiteengesit word, te implementeer, en die prestasiedoelwitte wat vir elke prestasie-aanwyser gestel word, te behaal;

(e) deelneem aan die prestasiebestuurstelsel vir die munisipaliteit as geheel, sowel as die personeellid se individuele prestasie-evaluering- en beloningstelsel, indien dit bestaan, ten einde die vermoë van die munisipaliteit as geheel om sy oogmerke te behaal en die lewensgehalte van sy inwoners te verbeter, te optimaliseer.

Persoonlike gewin

4. (1) 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag nie—

(a) die posisie of voorregte van 'n personeellid, of vertroulike inligting wat as 'n personeellid verkry word, vir persoonlike gewin of om 'n ander persoon onbehoorlik te bevoordeel, gebruik nie; of

(b) namens die munisipaliteit 'n besluit neem oor 'n aangeleentheid waarby daardie personeellid, of daardie personeellid se gade, genoot of sakegenoot, 'n regstreekse of onregstreekse persoonlike of private sakebelang het nie.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

(2) Except with the prior consent of the council of a municipality a staff member of the municipality may not—

- (a) be a party to a contract for—
 - (i) the provision of goods or services to the municipality; or
 - (ii) the performance of any work for the municipality otherwise than as a staff member; 5
- (b) obtain a financial interest in any business of the municipality; or
- (c) be engaged in any business, trade or profession other than the work of the municipality.

Disclosure of benefits

10

5. (1) A staff member of a municipality who, or whose spouse, partner, business associate or close family member, acquired or stands to acquire any direct benefit from a contract concluded with the municipality, must disclose in writing full particulars of the benefit to the council.

(2) This item does not apply to a benefit which a staff member, or a spouse, partner, business associate or close family member, has or acquires in common with all other residents of the municipality. 15

Unauthorised disclosure of information

6. (1) A staff member of a municipality may not without permission disclose any privileged or confidential information obtained as a staff member of the municipality to an unauthorised person. 20

(2) For the purpose of this item “privileged or confidential information” includes any information—

- (a) determined by the municipal council or any structure or functionary of the municipality to be privileged or confidential; 25
- (b) discussed in closed session by the council or a committee of the council;
- (c) disclosure of which would violate a person’s right to privacy; or
- (d) declared to be privileged, confidential or secret in terms of any law.

(3) This item does not derogate from a person’s right of access to information in terms of national legislation. 30

Undue influence

7. A staff member of a municipality may not—

- (a) unduly influence or attempt to influence the council of the municipality, or a structure or functionary of the council, or a councilor, with a view to obtaining any appointment, promotion, privilege, advantage or benefit, or for a family member, friend or associate; 35
- (b) mislead or attempt to mislead the council, or a structure or functionary of the council, in its consideration of any matter; or
- (c) be involved in a business venture with a councilor without the prior written consent of the council of the municipality. 40

Rewards, gifts and favours

8. (1) A staff member of a municipality may not request, solicit or accept any reward, gift or favour for—

- (a) persuading the council of the municipality, or any structure or functionary of the council, with regard to the exercise of any power or the performance of any duty; 45
- (b) making a representation to the council, or any structure or functionary of the council;
- (c) disclosing any privileged or confidential information; or
- (d) doing or not doing anything within that staff member’s powers or duties. 50

(2) A staff member must without delay report to a superior official or to the speaker of the council any offer which, if accepted by the staff member, would constitute a breach of subitem (1).

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

(2) Behalwe met die vooraf toestemming van die raad van 'n munisipaliteit, mag 'n personeellid van die munisipaliteit nie—

- (a) 'n party wees by 'n kontrak vir—
 - (i) die verskaffing van goedere of dienste aan die munisipaliteit; of
 - (ii) die verrigting van enige werk vir die munisipaliteit buiten as 'n personeellid nie;
- (b) 'n finansiële belang in enige sake-onderneming van die munisipaliteit verkry nie; of
- (c) betrokke wees in enige sake-onderneming, bedryf of beroep buiten die werk van die munisipaliteit nie.

Openbaarmaking van voordele

5. (1) 'n Personeellid van 'n munisipaliteit wat, of wie se gade, genoot, sakegenoot of nabye familielid, enige regstreekse voordeel uit 'n kontrak wat met die munisipaliteit aangegaan is, verkry het of gaan verkry, moet skriftelik volle besonderhede van die voordeel aan die raad openbaar maak.

(2) Hierdie item is nie van toepassing op 'n voordeel wat 'n personeellid, of 'n gade, genoot, sakegenoot of nabye familielid, gemeenskaplik met ander inwoners van die munisipaliteit het of verkry nie.

Ongemagtigde openbaarmaking van inligting

6. (1) 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag nie sonder verloff enige geprivilegieerde of vertroulike inligting wat as personeellid van die munisipaliteit verkry is, aan 'n ongemagtigde persoon openbaar maak nie.

(2) Vir doeleindes van hierdie item sluit “geprivilegieerde of vertroulike inligting”, enige inligting in —

- (a) wat deur die munisipale raad of enige struktuur of funksionaris van die munisipaliteit as geprivilegieerd of vertroulik bepaal word;
- (b) wat in 'n geslote sitting deur die raad of 'n komitee van die raad bespreek is;
- (c) waarvan die openbaarmaking 'n persoon se reg op privaatheid sou skend; of
- (d) wat ingevolge enige wet as geprivilegieerd, vertroulik of geheim verklaar is.

(3) Hierdie item doen nie afbreuk aan 'n persoon se reg tot toegang tot inligting ingevolge nasionale wetgewing nie.

Onbehoorlike beïnvloeding

7. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag nie—

- (a) die raad van die munisipaliteit, of 'n struktuur of funksionaris van die raad, of 'n raadslid beïnvloed of probeer beïnvloed met die oog op die verkryging van enige aanstelling, bevordering, voorreg, gewin of voordeel nie, of vir 'n gesinslid, vriend of sakegenoot nie;
- (b) die raad, of 'n struktuur of funksionaris van die raad mislei of probeer mislei nie in sy oorweging van enige aangeleentheid; of
- (c) betrokke wees by 'n sake-onderneming met 'n raadslid sonder die vooraf geskrewe toestemming van die raad van die munisipaliteit nie.

Belonings, geskenke en gunste

8. (1) 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag geen beloning, geskenk of guns versoek, werf of aanneem nie vir—

- (a) die oorreding van die raad van die munisipaliteit, of enige struktuur of funksionaris van die raad, met betrekking tot die uitoefening van enige bevoegdheid of die verrigting van enige plig;
- (b) die maak van 'n voorlegging aan die raad, of enige struktuur of funksionaris van die raad;
- (c) die openbaarmaking van enige geprivilegieerde of vertroulike inligting; of
- (d) die doen of nalaat van enigiets binne daardie personeellid se bevoegdhede of pligte.

(2) 'n Personeellid moet onverwyld enige aanbod aan 'n meerdere amptenaar of aan die speaker van die raad rapporteer wat, indien deur die personeellid aanvaar, 'n skending van subitem (1) sou uitmaak.

Act No. 32, 2000

LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000**Council property**

9. A staff member of a municipality may not use, take, acquire, or benefit from any property or asset owned, controlled or managed by the municipality to which that staff member has no right.

Payment of arrears

5

10. A staff member of a municipality may not be in arrears to the municipality for rates and service charges for a period longer than 3 months, and a municipality may deduct any outstanding amounts from a staff member's salary after this period.

Participation in elections

11. A staff member of a municipality may not participate in an election of the council of the municipality, other than in an official capacity or pursuant to any constitutional right. 10

Sexual harassment

12. A staff member of a municipality may not embark on any action amounting to sexual harassment. 15

Reporting duty of staff members

13. Whenever a staff member of a municipality has reasonable grounds for believing that there has been a breach of this Code, the staff member must without delay report the matter to a superior officer or to the speaker of the council.

Breaches of Code

20

14. Breaches of this Code must be dealt with in terms of the disciplinary procedures of the municipality envisaged in section 67(1)(h) of this Act.

SCHEDULE 3**LEGISLATION AMENDED**

1. Sections 31 and 32 of, and Schedule 5 to, the Municipal Structures Act are hereby repealed. 25

2. Section 27 of the Municipal Structures Act is hereby amended by the substitution for paragraph (d) of the following paragraph:

“(d) contravenes a provision of the Code of Conduct for Councillors set out in Schedule [5] 1 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, and is removed from office in terms of the Code;” 30

3. Section 81 of the Municipal Structures Act is hereby amended by the substitution for subsection (5) of the following subsection:

“(5) When participating in the proceedings of a municipal council a traditional leader is subject to the appropriate provisions of the Code of Conduct set out in Schedule [5] 1 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000.” 35

4. Section 82 of the Municipal Structures Act is hereby amended by the addition of the following subsection, the existing section becoming subsection (1):

“(2) A person appointed as municipal manager must have the relevant skills and expertise to perform the duties associated with that post.” 40

5. Schedule 4 of the Public Finance Management Act, 1999 (Act No. 1 of 1999), is hereby amended by the addition of the following item:

“2. Fines and estreated bails paid in respect of offences and alleged offences in terms of—

Raadseiendom

9. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag geen eiendom of bate wat deur die munisipaliteit besit, beheer of bestuur word en waarop daardie personeellid geen reg het nie, gebruik, neem, bekom, of voordeel daaruit trek nie.

Betaling van agterstallige bedrae

10. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag nie vir 'n tydperk van langer as 3 maande agterstallig wees met eiendomsbelasting en dienstegelde nie, en 'n munisipaliteit kan na dié tydperk enige uitstaande bedrae van 'n personeellid se salaris aftrek.

Deelname aan verkiesings

11. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag nie aan 'n verkiesing van die raad van die munisipaliteit deelneem nie, buiten in 'n amptelike hoedanigheid of ooreenkomstig 'n grondwetlike reg.

Seksuele teistering

12. 'n Personeellid van 'n munisipaliteit mag nie enige optrede onderneem nie wat op seksuele teistering neerkom.

Verslagdoeningsplig van personeellede

13. Wanneer 'n personeellid ook al redelike gronde het om te glo dat daar 'n skending van hierdie Kode was, moet die personeellid onverwyld die aangeleentheid aan 'n meerdere beamppte of aan die speaker van die raad rapporteer.

Skending van Kode

14. Skendings van hierdie Kode moet mee gehandel word ingevolge die dissiplinêre prosedures van die munisipaliteit beoog in artikel 67(1) (h) van hierdie Wet.

BYLAE 3**WETGEWING GEWYSIG**

1. Artikels 31 en 32, en Bylae 5 by, die Munisipale Strukture Wet, word hierby herroep.

2. Artikel 27 van die Munisipale Strukture Wet word hierby gewysig deur paragraaf (d) deur die volgende paragraaf te vervang:

“(d) 'n bepaling van die Gedragskode vir Raadslede in Bylae [5] 1 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000, uiteengesit, oortree en ingevolge daardie Kode van die amp onthef word;”.

3. Artikel 81 van die Munisipale Strukture Wet word hierby gewysig deur subartikel (5) deur die volgende subartikel te vervang: “

(5) Wanneer 'n tradisionele leier aan die verrigtinge van 'n munisipale raad deelneem is hy onderworpe aan die toepaslike bepalings van die Gedragskode soos uiteengesit in Bylae [B] 1 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000.”.

4. Artikel 82 van die Munisipale Strukture Wet word hierby gewysig deur die volgende subartikel by te voeg, terwyl die bestaande artikel subartikel (1) word: “(2) 'n Persoon wat as munisipale bestuurder aangestel word, moet die nodige vaardighede en kundigheid hê om die pligte verbonde aan daardie pos te verrig.”.

5. Bylae 4 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet No. 1 van 1999), word hiermee gewysig deur die byvoeging van die volgende item:

“2. Boetes en verbeurde borgtog wat betaal word ten opsigte van oortredings en beweerde oortredings ingevolge—

Act No. 32, 2000LOCAL GOVERNMENT:
MUNICIPAL SYSTEMS ACT, 2000

- (a) by-laws enacted by municipalities; or
- (b) national or provincial legislation, the administration of which is assigned to municipalities.”.

WET OP PLAASLIKE REGERING:
MUNISIPALE STELSELS, 2000

Wet No. 32, 2000

- (a) verordenings deur munisipaliteite afgekondig; of
- (b) nasionale of provinsiale wetgewing waarvan die administrasie aan munisipaliteite opgedra is.”.

